

Наукове видання

**Актуальні проблеми філологічної науки
та педагогічної практики**

Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної конференції
1–2 грудня 2016 року

Упорядник А. І. Анісімова

Підписано до друку 24.11.2016. Формат 60x84/16. Друк цифровий.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 11,86. Тираж 75 прим. Зам. № 260.

Видавництво і друкарня «Ліра»
49000, м. Дніпропетровськ, вул. Наукова, 5
Свідоцтво про внесення до Держреєстру ДК № 188 від 19.09.2000 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
Факультет української й іноземної філології та мистецтвознавства
Кафедра англійської філології

**Актуальні проблеми
філологічної науки
та педагогічної практики**

Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної конференції
1–2 грудня 2016 року

Дніпро
2016

УДК 81'243
ББК 74.261.7
А 43

Упорядник А. І. Анісімова

Редакційна колегія:

д-р філол. н., проф. **І. С. Попова**; канд. філол. н., доц. **А. І. Анісімова**;
канд. філол. н., доц. **О. О. Конопелькіна**; канд. філол. н., доц. **В. В. Яшкіна**;
канд. філол. н., доц. **Н. А. Сафонова**; канд. філол. н., доц. **Л. М. Тетеріна**,
канд. філол. н., доц. **О. І. Станкевич**

А 43 **Актуальні проблеми філологічної науки та педагогічної
практики** : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної
конференції 1–2 грудня 2016 року / упоряд. А. І. Анісімова. –
Д. : ЛІРА, 2016. – 176 с.
ISBN 978-966-383-786-4

У збірнику публікуються тези доповідей VI Всеукраїнської науково-
практичної конференції «Актуальні проблеми філологічної науки та
педагогічної практики».

Збірник представляє інтерес для фахівців з філології,
перекладознавства, методики, а також для широкого кола тих, хто
цікавиться сучасними проблемами філологічної науки та практики
викладання іноземних мов, питанням функціонування мови у певному
культурному середовищі, міжкультурною комунікацією та
культурологічним підходом до викладання мови.

УДК 81'243
ББК 74.261.7

<i>Соловей А. С.</i> НАЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ГЕНДЕРНИМ КОМПОНЕНТОМ В АНГЛІЙСЬКІЙ, УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ.....	142
<i>Stankevych O. I.</i> FINANCIAL REPORT AS A HYPERTEXT	145
<i>Steshenko Y. Y.</i> THE SEMANTIC TYPOLOGY AND FUNCTIONS OF EUPHEMISMS IN THE ENGLISH POLITICAL DISCOURSE.....	147
<i>Strots L. S.</i> TO THE POINT OF EXPRESSING THE CONCEPT “POLITICAL CORRECTNESS” IN THE SPEECHES OF AMERICAN POLITICIANS	149
<i>Стурнік Н. С.</i> МУЛЬТИЛІНГВІЗМ У МОВНІЙ ПОЛІТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	151
<i>Суума И. П.</i> ВЗАИМОСВЯЗЬ ВОПРОСА И ВЕРБАЛЬНОЙ РЕАКЦИИ: ФУНКЦИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ.....	154
<i>Теплова М. V.</i> DELIBERATIVE METHODOLOGIES IN ELT.....	157
<i>Teterina L. M.</i> PAUL MULDOON AS MULTILINGUAL	159
<i>Цветаєва О. В.</i> ПРАГМАЛІНГВОДИДАКТИКА ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ	162
<i>Шарайчук В. В.</i> МОТИВИ СУМУ В ПОЕЗІЇ ТОМАСА ХАРДІ «NEUTRAL TONES»	164
<i>Shyshkina I. V.</i> POETRY IN PROSE	166
<i>Yashkina V. V.</i> CONTEMPORARY COGNITIVE APPROACHES TO PHRASEOLOGY	169

<i>Лучкіна Є. С.</i> МОВНІ НОСІЇ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ЗНАЧЕННЯ В РОМАНІ МЮРІЕЛ СПАРК «ХОЛОСТЯКИ»	110
<i>Lysenko N. O.</i> BILINGUALISM IN UKRAINE	113
<i>Міненко О. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ГАЛУЗІ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ	115
<i>Nahorna A. S</i> SOME OBSERVATIONS OF STYLISTIC DEVICES PRODUCING COMIC EFFECT IN O.HENRY’S STORY “THE COMPLETE LIFE OF JOHN HOPKINS”	117
<i>Nizkodubova K. D.</i> SOCIOLINGUISTIC PECULARITIES OF TEACHING SPEAKING SKILLS TO EFL STUDENTS.....	119
<i>Павленко О. О.</i> МІЖНАРОДНІ НАВЧАЛЬНІ ІНСТРУМЕНТИ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ	121
<i>Панченко Е. И.</i> «ПОЙДИ ПОСТАВЬ СТОРОЖА» – НОВЫЙ ВЫЗОВ ПЕРЕВОДЧИКУ	124
<i>Пономарева Л. Ф.</i> К ВОПРОСУ О СЕМАНТИЧЕСКИХ ОГРАНИЧЕНИЯХ В ОБРАЗОВАНИИ ИМЕН ДЕЯТЕЛЯ ОТ ГЛАГОЛОВ ЛСГ ПОКРЫТИЯ	126
<i>Prus O. S.</i> LINGUOSTYLISTIC INTERPRETATION OF WASHINGTON IRVING’S STORY “RIP VAN WINKLE”	128
<i>Саєнко В. В.</i> ЗАСОБИ ПЕРЕДАЧІ КОМІЧНОГО В РОМАНІ П. Г. ВУДХАУЗА «ПОВНИЙ ПОРЯДОК, ДЖИВС	130
<i>Safonova N. A.</i> COURSE DESIGN AND LEARNING OUTCOMES.....	132
<i>Семешко Н. М.</i> ДЕЩО ПРО ЛІНГВОСТИЛІСТИКУ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ В ПОВІСТІ Т.КАПОТЕ «ЛУГОВА АРФА»	134
<i>Середа О. І.</i> СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ).....	136
<i>Sidliak V. V.</i> PECULIARITIES OF FUNCTIONING OF MULTILINGUAL LEXIS IN ENGLISH ADVERTISING TEXT	138
<i>Sokolova K. V., Shashkina N. I., Druzhinina L. V.</i> LIFE SKILLS CONCEPT IN TEACHING ENGLISH IN THE 21- st CENTURY.....	140

Поляков М.В.

МОВНА ПОЛІТИКА СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Сьогодні перед університетом постає низка глобальних проблем, які є певною мірою відбиттям ситуації в суспільстві нашої держави загалом. Однією з них є мовна проблема. Відомо, що нинішню мовну ситуацію України характеризує те, що відбулися істотні зміни в ставленні наших громадян до української мови як державної.

Мовна політика університету є продовженням мовної політики держави й передусім спрямована на зміцнення й розвиток української мови. Зрозуміло, що Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара не може залишатися осторонь європейських тенденцій до розвитку багатомовності, мультилінгвізму. З огляду на це, наші студенти мають змогу вивчати не лише державну мову, але й мови міжнародного спілкування – англійську, німецьку, французьку, іспанську тощо.

Програма VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми філологічної науки та педагогічної практики», яку проводить кафедра англійської філології факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства передбачає покращення рівня мовної підготовки студентів вишів. Одними із ключових проблем конференції є новітні методики викладання іноземної мови в Європейській системі середньої та вищої освіти, а також питання мультилінгвізму та мультилінгвальної освіти в сучасному світі.

Відомо, що мультилінгвальна освіта набуває все більшого поширення по всьому світу й активно розвивається. Перед системою освіти України постає завдання забезпечити школярів якісною освітою, у якій передбачено використання різних мов з метою формування громадянина України, здатного до міжкультурного спілкування. Наш університет бере активну участь у вирішенні цієї проблеми: минулого року

ми розпочали підготовку фахівців з мультилінгвальної освіти на базі кафедри англійської філології.

Завдяки спільним зусиллям факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, а також університетам-партнерам зі спільного проекту ЄС 530360-TEMPUS-1-2012-1-GE-TEMPUS-JPCR «Розробка та впровадження мультилінгвальних освітніх програм в університетах Грузії та України» в січні 2017 р. на кафедрі англійської філології відбудеться перший випуск магістрів спеціалізації «Мультилінгвальна освіта». Випускники матимуть змогу втілювати принципи багатомовної освіти на практиці в школі або виші.

Для нас вища освіта є пріоритетною сферою, адже вона забезпечує стабільне функціонування й розвиток усіх галузей суспільства. Сучасний стан міжнародних зв'язків України, вихід її у європейський та світовий освітній простори, проблема розвитку ринкових та економічних відносин, вдосконалення процесів інтеграції, підвищення вимог суспільства потребують сьогодні підготовки висококваліфікованих фахівців – викладачів іноземних мов, які є компетентними, відповідальними, готовими до професійного зростання.

Особливо великий «крок» кафедра англійської філології зробила за останній рік. Зокрема, у травні 2016 р. було відкрито мультилінгвальну лабораторію, що сприяло вдосконаленню навчального процесу й підвищило рівень підготовки фахівців з іноземних мов. Серед перспектив лабораторії – проведення міжнародних відеоконференцій з іноземними партнерами з метою обміну досвідом і вдосконалення мовної підготовки студентів ДНУ імені Олеса Гончара.

Отже, мовна політика університету відповідає вимогам часу і сприяє підготовці фахівців нової якості – здатних творчо мислити, швидко орієнтуватися в сучасному насиченому інформаційному просторі, приймати нестандартні рішення, вчитися й розвиватися протягом усього життя, а основне – бути патріотами рідної землі.

<i>Жулкевська Т. В.</i> КОГНІТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСУ	74
<i>Завізьон А. Ю.</i> ФУНКЦІОНУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОМОВ ПОЛІТИЧНИХ ДІЯЧІВ).....	77
<i>Згерська Т. О.</i> СВОЄРІДНІСТЬ РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ КОНЦЕПТУ «ПРИРОДА» В ДЕЯКИХ ПОЕЗІЯХ ЕМІЛІ ДІКІНСОН	79
<i>Зірка В. В., Вуколова К. В.</i> МОВНИЙ ПОРТРЕТ ПІТСБУРЗЬКОГО ДІАЛЕКТУ: ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ ЧИННИКІВ	81
<i>Ковальова Я. В.</i> ФЕНОМЕН «КОНЦЕПТОСФЕРА» ЯК СУЧАСНА МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	84
<i>Кожушко С. П.</i> МОВНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ НА ТРЕТЬОМУ ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ РІВНІ В УМОВАХ АСПРАНТУРИ НОВОГО ТИПУ	87
<i>Козачук А. М.</i> КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ	89
<i>Копорелкіна О. О.</i> UKRAINIAN AND ENGLISH NEOLOGISMS IN THE CONTEXT OF POLITICAL DISCOURSE	93
<i>Коцай Н. М.</i> СОНЕТИ САЙМОНА АРМІТІДЖА: ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ	95
<i>Крячуненко Е. Л.</i> ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТА «УКРАЇНА» В АНГЛІЙСКИХ СРЕДСТВАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	99
<i>Куц Д. О.</i> ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОЕЗІЇ Т. С. ЕЛІОТА “THE OLD GUMBIE CAT”	101
<i>Lipina V. I.</i> JOHN BARTH VS. ROLAND BARTHES: THE POETICS OF REPLENISHMENT IN AMERICAN POSTMODERNIST AUTOBIOGRAPHY	103
<i>Loba S. O.</i> PECULIARITIES OF THE USAGE OF THE SUPPOSITIONAL MOOD AND THE SUBJUNCTIVE I IN MIDDLE ENGLISH PERIOD	104
<i>Lukianenko L. N.</i> DEVELOPING EFL STUDENTS' SPEAKING SKILLS IN HOME-READING CLASSES IN FACULTIES OF FOREIGN LANGUAGES.....	108

Brozhenets O. I. REALISATION OF EVALUATION STRUCTURE IN POLITICAL DISCOURSE.....	37
Budilova O. V. BLOOM'S TAXONOMY IN ACTION: SETTING SMART GOALS FOR EFFECTIVE TEACHING	41
Буренко В. Р. МЕТОДИ ПЛАНУВАННЯ БІЛІНГВАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ЛІНГВІСТІВ.....	43
Ваняркин В. М. ЭКСПРЕССИЯ КАК ФУНКЦИОНАЛЬНО- СЕМАНТИЧЕСКАЯ КАТЕГОРИЯ ТЕКСТА.....	46
Viunov R. V. MULTILINGUAL ASOCIATIONS OF THE IMAGE OF BABEL IN EUROPEAN POETRY OF THE 20TH CENTURY	49
Gaidar . V. P. EAVAN BOLAND: A THRESHOLD POET	50
Гапонова К. К. ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ В П'ЄСАХ БЕРНАРДА ШОУ: ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ФУНКЦІЇ	53
Holovan N. A. THE SYMBOLISM OF COLORS IN THE POETRY OF S.T. COLERIDGE	56
Гончаренко Е. П. «TIR'D WITH ALL THESE...» СОНЕТ ШЕКСПІРА № 66 В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ (ІВАН ФРАНКО, ГОР КОСТЕЦЬКИЙ, ОСТАП ТАРНАВСЬКИЙ).....	58
Glukhova L. O. MULTILINGUAL COMPONENT EUROPEAN UNIVERSITIES.....	60
Honsalies-Munis S. Yu. ARTISTIC MEANS OF SELF-DEFINITION IN THE POETRY OF SYLVIA PLATH, ANNE SEXTON, ADRIENNE RICH..	62
Гречухина И. Д., Сахно І. А. РЕКОМЕНДАТЕЛЬНОЕ ПИСЬМО В СОПОСТАВИТЕЛЬНОМ АСПЕКТЕ	64
Денисук О. Д. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В МОВІ ДЕТЕКТИВНОГО ЖАНРУ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ АГАТИ КРІСТІ «ПЕРСТ ПРОВІДІННЯ»	67
Домбровський В. В. ВИРАЖЕННЯ ПОНЯТТЯ «МУЛЬТИЛІНГВІЗМУ» В КОНЦЕПТУАЛЬНІЙ СВІДОМОСТІ ЛЮДИНИ.	69
Dolgoplova K. I. SOCIOLINGUISTIC ASPECTS OF LANGUAGE ACQUISITION OF THE STUDENTS OF SECONDARY SCHOOL.....	71

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ І ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми філологічної науки та педагогічної практики» проводиться кафедрою англійської філології вже вшосте. Конференція є логічним продовженням системної та цілеспрямованої роботи колективу кафедри англійської філології (завідувач – доцент А.І. Анісімова) факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара з опанування сучасних стратегій навчання іноземним мовам.

Опанування іноземними мовами – це одне з першорядних завдань демократичного суспільства. Це ключ до євроінтеграції, забезпечення нашим випускникам рівних можливостей на європейському рівні праці. Методика викладання іноземних мов не стоїть на місці, а постійно розвивається й збагачується новими досягненнями та надбаннями, яким сприяє плідна робота науковців-учасників науково-практичної конференції.

У контексті бурхливої євроінтеграції, що відбувається останнім часом в Україні, як ніколи важливо осмислити шляхи її реалізації на рівні вищої школи. Впровадження Болонської системи в Україні триває вже не перший рік, і сьогодні, вочевидь, прийшов час проаналізувати результати її імплементації в тканину вітчизняної освіти й спробувати відповісти на питання: чи покращилися навчальні показники та якість підготовки студентів, чи впроваджуються інноваційні комп'ютерні технології в навчальний процес, чи збільшилася кількість вступників до вишів, чи подолано розрив між вищою та середньою школами, чи змінилася ситуація на ринку працевлаштування молодих спеціалістів тощо?

Усі ці питання й зібрали нас сьогодні на науково-практичній конференції з метою обговорення й вироблення спеціалістами певних практичних рекомендацій. Розмаїття заявлених тем доповідей, присвячених новітнім методикам викладання іноземної мови в Європейській системі середньої та вищої освіти, питанням мультилінгвізму та мультилінгвальної освіти в сучасному світі, актуальним проблемам сучасного перекладознавства, лексичним, граматичним і стилістичним проблемам іншомовної комунікації тощо, наочно демонструє, що коло питань, пов'язаних із впровадженням принципів Болонського процесу, культурною євроінтеграцією та розробкою новітніх методик викладання іноземних мов, лишається досить широким та відкритим для дискусії у різноманітних аспектах.

Варто зазначити, що колектив кафедри англійської філології перебуває в постійних пошуках нових форм і методів викладання у вищій школі з використанням аудіо- та відео ресурсів, новітніх технологій, автентичних навчальних матеріалів. Підтримуються зв'язки з представництвами найбільш відомих британських видавництв навчальної та довідкової літератури.

Сьогодні одним із напрямів реформування та вдосконалення вищої освіти визначено підвищення професійного рівня викладачів вищої школи. Кафедра англійської філології здійснює значну роботу щодо вдосконалення методики викладання іноземної мови. Навчальна лабораторія сучасних технологій навчання іноземним мовам займається розробкою і впровадженням новітніх технологій навчання, координує роботу кафедри з різними інституціями, які зацікавлені в підготовці й підвищенні кваліфікації викладачів англійської мови.

Кафедра англійської філології не збирається зупинитися на досягнутому. Вона постійно розширює географію міжнародного співробітництва, поглиблюючи контакти з новими зарубіжними партнерами. У 2012 році кафедра стала переможцем п'ятого конкурсу

ЗМІСТ

Поляков М. В. МОВНА ПОЛІТИКА СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	3
Іваненко В. В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ І ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ	5
Попова І. С. РІДНА МОВА ЯК ЄВРОПЕЙСЬКА ЦІННІСТЬ	7
Анісімова А. І. CLIL AND DEVELOPMENT OF STUDENTS' MULTILINGUAL COMPETENCE	10
Андруша Ю. С. РОЗВИТОК НАВИЧОК МУЛЬТИЛІНГВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В МОЛОДШІЙ ТА БАЗОВІЙ ШКОЛАХ	12
Бажутова Ю. В. ПРОЕКТНА МЕТОДИКА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ РОЗВИТКУ МУЛЬТИЛІНГВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ	14
Беднова Ю. И. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВЕБ-КВЕСТ ТЕХНОЛОГИИ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ	16
Безродних І. Г. ЕРОТИЧНИЙ СТРИЖЕНЬ АНГЛІЙСЬКОЇ КУРТУАЗНОЇ ПОЕЗІЇ «КАВАЛЕРІВ»	17
Безруков А. В. КАТАСТРОФІЧНЕ СВІТОСПРИЙНЯТТЯ У ТВОРЧОСТІ БАРОКОВИХ ПОЕТІВ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ	20
Бідненко Н. П. РОЛЬ ВИВЧЕННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СУЧАСНОГО ПЕРЕКЛАДАЧА	22
Білова А. Г. НОВАТОРСЬКІ РИСИ ТВОРЧОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО «ОКОПНОГО» ПОЕТА ЗІГФРІДА САССУНА	25
Блошко В. Ю. СПЕЦИФІКА ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ «СМЕРТЬ» У ТВОРІ ФІЛПА ЛАРКІНА «AMBULANCES»	26
Бойко І. І. ПРОВІДНІ ЛІНГВІСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФАХОВИХ МОВ	29
Бордюг О. Г. ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ВАРІАНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ МОТИВУ ІНАКШОСТІ В ЛІРИЦІ ЕНН СЕКСТОН ТА ЕЛІЗАБЕТ ДЖЕНІНГС	32
Боровик Є. О. ЗОБРАЖАЛЬНІ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ В АНГЛОМОВНИХ АФОРИЗМАХ ПРО ЗАКОН І ПОЛІТИКУ	35

the theoretical and methodological framework of functional (or: Greenbergian) typology, which is primarily concerned with the patterns and limits of morphological and syntactic variation across the languages of the world.

The basic idea of the Freiburg project is to adopt functional typology as an additional reference frame for dialectological research that fruitfully complements existing approaches. Among other things, this means that we judge the cross-dialectal variation observable in individual domains of grammar (e.g. negation, relative clauses, pronominal systems) against the cross-linguistic variation described in typological studies.

Both dialect syntacticians and typologists are bound to profit from this kind of approach. On the one hand, dialectologists can draw upon a large body of typological insights in, hypotheses on, and explanations for language variation. Dialect data can thus be looked at in a fresh light and new questions be asked. On the other hand, typologists will get a broader and, most likely, more adequate picture of what a given language is like if they no longer ignore dialectal variation. In fact, non-standard dialects (as varieties which are almost exclusively spoken) are bound to be a crucial corrective for typological research, which is typically (especially for languages with a literary tradition) concerned with the written standard varieties of languages. Standard British English, for example, is anything but representative of the vast majority of English dialects if we think, for instance, of the absence of multiple negation or the strict division of labour between the Present Perfect and the Simple Past.

проектів Програми Темпус IV, що сприяє модернізації системи вищої освіти в країнах-партнерах, країнах-сусідах ЄС через активізацію зовнішньої допомоги Європейського Союзу. Завдяки участі в спільному проекті ЄС TEMPUS «DIMTEGU – розробка й впровадження багатомовних програм в університетах Грузії та України» у 2016 році на кафедрі англійської філології було відкрито мультилінгвальний клас, що надає викладачам кафедри можливості використовувати різноманітні інтерактивні методики, задіявши комп'ютерні та інформаційні технології у навчальному процесі.

Сьогоднішня науково-практична конференція - це є ще один крок у зближенні університетської науки з потребами викладачів-практиків, бо вона дає можливість учасникам висловити свою думку з актуальних питань філологічної науки й педагогічної практики, й отже забезпечити об'єднання зусиль науковців-філологів і практичних працівників освіти для обміну думками щодо загальних тенденцій й перспектив у системі вищої освіти в Україні та світі загалом.

І.С.Попова

РІДНА МОВА ЯК ЄВРОПЕЙСЬКА ЦІННІСТЬ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Проблема рідної мови є однією з найбільш значущих у системі сучасної мультилінгвальної/мультикультурної освіти. Нагадаємо, що мультикультурна освіта є відносно новою освітньою практикою, яка сприяє об'єднанню народів, руйнуючи між ними історичні бар'єри. З огляду на це постає природне питання, а чи не загрожує такий тип освіти рідній мові?

Варто зазначити, що рідна мова людини перебуває у фокусі багатьох досліджень у різних європейських країнах. Право говорити рідною мовою

– найістотніший складник загальної системи прав людини й системи світових культурних цінностей. Мова як засіб міжособистісного спілкування відіграє особливу роль. Мова - це найважливіший елемент культури, одна з основних форм вияву людини в усіх сферах її буття. Мова спілкування того середовища, де особа народилася, є найпотрібнішою для її адаптації у світі.

Уважають, що для людини найбільш звичною і зручною формою вираження думки є саме рідна мова. Фактично право вибору мови спілкування зумовлює право особистості на вільне етнічне самовизначення, що реалізовується як право задовольняти інтереси й запити, пов'язані з етнічною належністю, тобто бути повноцінною людиною й громадянином своєї держави.

На переконання європейців, право на вільне користування рідною мовою залишається дуже важливим для розвитку самосвідомості особистості, збереження самобутньої культури, зміцнення етнічних зв'язків між представниками різних етнічних спільнот.

У галузі освіти загальноєвропейською тенденцією є максимальне сприяння збереженню й розвитку національної культури, істотною частиною якої є мова. У процесі надання початкової та середньої освіти найкращим засобом навчання для дитини є рідна мова. Отже, вільне володіння рідною мовою залишається однією з найважливіших характеристик учителя з багатомовної освіти.

Основна відмінність між мультилінгвальною (білінгвальною) освітою й традиційною полягає в тому, що мови викладання в цій системі є не лише засобом навчання, а також метою глибшого засвоєння цієї мови. З урахуванням цього, у процесі навчання потрібно балансувати між навчальним матеріалом на уроці, який охоплює зміст навчального предмета, та матеріалом, що спрямований на поглиблення знання тієї мови, якою ведеться урок. Це означає, що під час роз'яснення сутності складних проблем та наукових понять потрібно враховувати рівень знання

attitude to the characters and situations are formed on the lexical level, and the devices of the syntactical level perform the emphatic function and help to maintain the rhythmical structure of the text. Thus we found out what exactly makes Bradbury's language so melodic and laconic.

Taking into consideration the results of our study we conclude that the style of Ray Bradbury's prose is based on the stylistic devices which are typical for poetry.

Yashkina V.V.

CONTEMPORARY COGNITIVE APPROACHES TO PHRASEOLOGY

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

In the second half of the 20th century a major part of the problem of the grammar of English dialects study was the absence of a sufficient amount of reliable data. The Survey of English Dialects, for example, compiled in the 1950s and serving as the most important data source for English dialectologists and dialect geographers ever since, was simply not geared to the systematic collection of data on grammar. Only a fraction of the more than 1300 questions in the SED questionnaire was explicitly designed to collect morphological and syntactic information.

Even today, when we look at current Anglo-American dialect research, there is no denying that the study of dialect syntax still constitutes no more than a sideline. What still dominates dialectological research are phonological studies, these days especially in connection with urban varieties, and such issues as dialect levelling, dialect and identity, or the folk perception of dialects.

The Freiburg project started in the late 1990s and has received major funding from the *Deutsche Forschungsgemeinschaft* since spring 2000 (until spring 2005). Its basic approach to the study of dialect grammar is informed by

effect of rhythm in prose that brings the text to the poetic one. Unlike repetition, enumeration originates different images. A display of lyricism in a prose work is intertextuality, i.e. filling with quotations and allusions. Such text has a deep subtext, playing with ideas and motives which are represented by a text-predecessor. Holding intertextual parallels - is a means of achieving compactness, actualization of a work (that we have identified as one of the main features of poetry): instead of explanations and descriptions – a through idea, one sentence taken from another work. Bradbury in his works often mentions other authors and their works, developing his new, modern, fantastic vision of known motives and images (“Usher II”, “Dorian in Excelsis”, “Fahrenheit 451”).

It is worth mentioning those devices that are common to prose and poetry. Epithet, one of the most common tropes, expresses characteristics of an object, both existing and imaginary. There are so-called steel epithets but one of the features of the style of R. Bradbury that he rarely uses them, each time differently depicting the same subject. Comfortable "warm spring lights of cottages and farms" in the story "The April Witch" and a grandiose "immense light" of a lighthouse in "The Fog Horn" evoke different emotions. Comparisons are used in both prose and poetry. This device means a comparison of subjects belonging to different classes. In "All Summer in a Day" the writer reveals a great children's desire to see the sun: "the children pressed to each other like so many roses, so many weeds". Hyperbole is also found in prose and poetry. This stylistic device, like a metaphor, makes the text concise, emotionally rich and expressive, and therefore closer to poetry. Replicas of the Emperor in R. Bradbury's short story "The Flying Machine" hyperbolically show the peculiarities of Chinese philosophy: "And this tea is good in my mouth, surely that is a miracle", "... the sea is blue. That now is the finest of all miracles".

Analyzing the stylistic devices in R. Bradbury's short stories we discovered that the sound form of the image and the emotional background are created on the phonographic level, the imagery and the author's and reader's

мови, але за умови недостатнього володіння нею використовувати доступнішу для учня мову.

У світі наявні багато програм та моделей, завдяки яким надають допомогу дітям в отриманні обов'язкової (академічної) освіти державною мовою або в продовженні отримання освіти іншою мовою, яка не є рідною. Усе це об'єднано одним загальним принципом: мовами навчання є дві або більше мов.

Для інтенсифікації процесу навчання мов на рівні середньої школи важливою є ініціатива європейських фахівців щодо створення спільного освітнього контексту з усіх виучуваних мов, або інтеграція мовної навчальної програми.

Минулого року на факультеті української й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ імені Олеся Гончара відкрили нову спеціалізацію для магістрів «Мультилінгвальна освіта». Кафедра англійської філології готує фахівців для нового типу середньої шкільної і вищої освіти. Безумовно, що в підготовці викладачів іноземних мов у системі мультилінгвальної освіти більшу увагу потрібно приділити саме знанню рідної мови. На жаль, лише одна дисципліна з навчального плану магістрів певною мірою пов'язана з рідною мовою – «Теорія міжкультурної комунікації та актуальні проблеми лінгвістики рідної, основної та другої іноземних мов». Переконана, що така ситуація потребує розгляду і змін.

На сьогодні, рідна мова є без перебільшення загальноєвропейською людською цінністю. Пам'ятаймо мудрі слова Олександра Олеся: «Рідна мова в рідній школі! Що бринить нам чарівніш?»

Anisimova A. I.

CLIL AND DEVELOPMENT OF STUDENTS' MULTILINGUAL COMPETENCE

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Traditionally, CLIL (Content and Language Integrated Learning) is considered to be an umbrella term covering teaching contexts in which subject content is taught through a foreign language.

It is usually thought to play an increasingly important role in language education, both as a feature of foreign language teaching and learning, and as an element of bi- and multilingualism. As students develop their language competences, they are able to deal with evermore complex topics, so teaching material needs to offer learners an interesting and challenging subject matter.

CLIL has been identified as very important by the European Commission because it can provide effective opportunities for students to use their new language skills. It opens doors to languages for a broader range of learners, nurturing self-confidence in learners and those who have not responded well to formal language instruction in general education. It provides exposure to the language without requiring extra time in the curriculum.

There are a number of reasons why the development of CLIL is important in language education and development of students' multilingual competence

- enriching the content of language learning and teaching makes it more interesting and more challenging. Language teaching which concentrates only on linguistic development does not provide the same opportunities for developing pragmatic and sociolinguistic competences; the intellectual challenges offered by good CLIL teaching have the potential to enhance cognitive growth;
- the timetables are usually crowded, so combining language classes with subject learning is a way of using time more efficiently;

the most frequently used of all other stylistic means. Referring to the book "Dandelion Wine" again, we find among the myriad of different metaphors a description of meadows filled with bird singing: "the waterfall of bird song". Metaphor has the power of realizing of two lexical meanings simultaneously and is an attempt to be precise. And this precision has mostly an emotionally-aesthetic character. At the basis of the metaphor there is sometimes another stylistic device worthy of special attention – synesthesia. It is a combination of different, sometimes distant associations in one trope that reveals a synthesis of feelings. R. Bradbury masterfully owned the means of personification, finding nontrivial relations and combinations of images: "the light switching its tail in two hundred directions, the Fog Horn bumbling in the high throat of the tower" ("The Fog Horn"). Synecdoche – a kind of metonymy, based on relations between the whole and its parts. In Bradbury's short story "The Crowd" method emphasizes a wounded person vaguely and unclearly perceives people around him: "he saw the faces of the crowd beyond him in the night". According to a Ukrainian scholar I.O. Annina, the most significant feature of poetry is actualization – the maximum concentration of semantic and emotional burden of different language levels. That is expressed in the poetic work by 2 words, prose requires 14 words. It means that the figurative capacity of a word or a phrase in poetry is greater than the capacity of these units in prose. From the example above, we see that metaphor, personification, metonymy and synecdoche are means of actualization achievement.

At the third level of stylistic analysis – syntactic – we highlight repetitions that perform a significant function in R. Bradbury's works. This device emphasizes the importance of repeated words. In "The Crowd" we find a catch repetition, stressing the importance of cross-cutting wheels image in the story: "... the front wheels! Wheels do not spin very long". In Douglas Spaulding's monologue ("Dandelion Wine") a strong impression on the reader is made by enumeration: "I delivery our packages, pick up packages, bring you coffee, buy our trash, run to the post office, telegraph office, library!" This device creates an

Shyshkina I.V.

POETRY IN PROSE

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Ray Bradbury created the literary works of an extremely deep imagery and emotional power which make him one of the most reputable writers. The style of his prose has plenty of peculiarities which are typical for poetic language, so we have observed the combination of prose and poetry in his works.

In R. Bradbury's prose we find the peculiarities of poetry of William Yeats, Walt Whitman, Emily Dickinson, Sylvia Plath. Bradbury often uses allusions and quotations in his short stories and novels evoking biblical and mythological images as well as images from the works of various authors. For the detailed analysis we have chosen the less explored peculiarity which, however, performs an essential role in Bradbury's works – the use of poetic stylistic devices. They were studied on three levels according to the classification of V. A. Kukharencok: phonographic, lexical and syntactical.

The lowest level of the text – phonographic – is represented by such a trope as onomatopoeia. In Bradbury's short story "All Summer in a Day" we find an example of direct onomatopoeia that is expressed in words imitating natural sounds: "The children lay out, laughing, on the jungle mattress and heard it squeak and sigh under them". Alliteration is a deliberate repetition of identical or similar (acoustically) sounds or their combinations. A striking example of alliteration can be a quote from a collection of short stories "Dandelion Wine": "summer sea of silk sand laces". In the same work we find assonance that is based on the repetition of vowel sounds: "They hated her pale snow face, her waiting silence".

The next level of stylistic analysis – lexical. At this level there is a great number of artistic devices, but we are interested in only those inherent in poetic language. Metaphor plays a very important role in R. Bradbury's works and is

- all subjects have their own kind of literacy; the “languages” of literature and history, for example, have specific linguistic and discourse features. Language teaching at universities needs to help learners to acquire these subject literacies, and the development of study skills is an important part of making progress in language competences.

It should be mentioned that this approach involves learning subjects such as history, literature or others, through a foreign language. It can be very successful in enhancing the learning of languages and other subjects, and helping students develop their multilingual competence.

In an attempt to identify the linguistic capacity of multilinguals, the researchers agree that multilingual competence involves using several languages appropriately and effectively for communication in oral and written language.

It is pointed out that multilinguals possess a larger linguistic repertoire than monolinguals but usually the same range of situations in which to use that repertoire, resulting in multilinguals having more specific distributions of functions and uses for each of their languages.

All these factors are taken into consideration in the process of teaching activity of the English Philology Department of Oles Honchar Dnipropetrovsk National University. Development of students' multilingual competence is one of the major objectives of the curriculum.

The courses have been developed in such a way as to correspond to the requirements of formal education and to make the students competitive on the global arena. All the majors (History of Language, Theory of Grammar, Lexicology, Stylistics) are taught in English. Thus, subject learning is combined with language learning without overcrowding the timetable.

Андруша Ю.С.

**РОЗВИТОК НАВИЧОК МУЛЬТИЛІНГВАЛЬНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В
МОЛОДШІЙ ТА БАЗОВІЙ ШКОЛАХ**

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Сучасний освітній простір сьогодні зазнає значних змін, причиною чому можна назвати процеси глобалізації. Змінюються вимоги щодо вивчення іноземної мови. Пріоритетним завданням сучасної школи є підготовка учня до взаємодії з мультилінгвальним та полікультурним світом. Поява цього завдання у сфері освіти, у свою чергу, спричинила необхідність переходу від традиційної форми навчання до навчання іншомовній комунікації, до використання в процесі викладання основ міжкультурної дидактики, і для досягнення цієї мети мультилінгвальна та полікультурна освіта є найефективнішою.

Метою нашого дослідження є вивчення можливих способів розвитку навичок мультилінгвальної компетентності на уроках англійської мови в молодшій та базовій школі.

Феномен мультилінгвізму доцільно розглядати як активну частину інтеграційних процесів, що відбуваються у світовому та європейському просторі. У сучасному західному світі саме на засадах мультилінгвізму була побудована парадигма мультикультурної освіти і виховання [2, 37]. У класичному розумінні мультилінгвізм є здібністю індивідуума розмовляти більше, ніж однією мовою, активно (для усного та письмового спілкування) або пасивно (читання та розуміння на слух) нею користуватися [4, 4]. Також мультилінгвізм можна розуміти як «використання кількох мов у межах конкретної соціальної спільноти (перш за все держави); використання людиною (групою людей) кількох мов, які обираються залежно від конкретної комунікативної ситуації» [1, 84].

байдужою зимою («*And a few leaves lay on the starving sod*»). Поет не дарма обрав дерево ясен («*an ash*»), адже воно уособлює джерело життя та безсмертя. Попіл – це все, що залишається від людини після її смерті. Тобто можна зробити висновок, що життя їхнього кохання почало згасати, якщо вже не згасло, адже листя вже сірі та позбавлені життєвої сили («*They had fallen from an ash, and were grey*»).

Друга та третя строфи зосереджені на зовнішньому вигляді коханої та на думках і почуттях ліричного героя. Згадуючи погляд своєї коханої, він уявляє її стомленою від нього. Вона вже не бачить його теперішнього, вона поглинена спогадами минулих років. Замість сказати: «*riddles solved years ago*», Харді пише: «*riddles of years ago*», тобто їхні проблеми залишилися невіршеними і немає нічого, що вони могли б сказати один одному. Як і сірі листя, мова їхнього кохання також померла.

Ліричний герой пам'ятає посмішку на її вустах, однак зазвичай вона асоціюється із щастям та радістю, а тут її описують як мертву («*the deadest thing*»), можна навіть сказати, що це натяк на усмішку у людини, в якій вже не залишилося ніяких почуттів. Вона посміхається, але потім її посмішка перетворюється в усмішку, наповнену гіркотою («*a grin of bitterness*»). Він бачить це і розуміє, що її гірка посмішка, як лиховісна птиця, принесе йому тільки страждання та біль («*And a grin of bitterness swept thereby / Like an ominous bird a-wing*»).

Біль, яка передвіщається цією гіркою посмішкою, підтверджується і в останній строфі. Герой врешті-решт приходиться до висновку, чого саме його навчило кохання: він отримав болючі уроки про те, що любов оманлива («*Since then, keen lessons that love deceives*»).

Вірш закінчується майже так само, як і починався, однак дуже помітна зміна характеру висловлювання: сонце вже не просто біле («*And the sun was white*»), а вже прокляте Богом («*God-curst sun*»). Тобто, його мова вже не нейтральна та м'яка, вона передає його гнів, а образи («*your face, and the God-curst sun, and a tree*») стали мотивом розчарування у коханні та болючими спогадами.

МОТИВИ СУМУ В ПОЕЗІЇ ТОМАСА ХАРДІ «NEUTRAL TONES»

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Томас Харді (1840 – 1928) – англійський романіст, новеліст і поет, один із останніх представників епохи королеви Вікторії. Томас Харді увійшов у європейську літературу в 1860-ті рр. насамперед як прозаїк, проте друга половина його письменницької діяльності була повністю присвячена поезії.

У багатьох своїх творах Харді дивиться на світ похмуро та безнадійно. Смерть, розлука, зрада, обман й самообман, трагедія нерозуміння, жорстокість байдужості – ці мотиви варіюються у Харді.

Одним з таких творів, що сповнений суму та пов'язаний з темою розлуки з коханою людиною, є поезія «NEUTRAL TONES», яку поет розмістив у своїй першій збірці «Wessex Poems and Other Verses» (1898).

Всі елементи композиції «NEUTRAL TONES» створюють настрій, буквально властивий похмурому зимовому дню, а фігурально – закінченню кохання. Вірш майже позбавлений руху та кольору, окрім сірого, білого та сіруватого («gray», «white», «grayish»). Холодна нерухомість і тиша є невід'ємними складовими цього настрою, адже зима асоціюється з темрявою та смертю, оскільки з її початком завмирає більшість живих істот у природі.

Можна зазначити, що саме перша строфа вірша впроваджує мотив нейтральності – протизага романтичної барвистості. Автор, ніби порівнює почуття ліричних героїв з кольором: зазвичай сонце зображують жовтим, що у свою чергу символізує саяво, щастя та життя, але тут воно позбавлене свого звичного кольору, своєї життєдайної здатності («*And the sun was white, as though chidden of God*»). Складається враження, що природа засинає/помирає разом із їхнім коханням: замість того, щоб бути джерелом життя та оновлення, земля така ж нещасна, як і ліричний герой. Як і листя, яке лежить на землі, герой відчуває себе мертвим, забутим

Навчання на мультилінгвальної основі забезпечує дітям широкий доступ до інформації в різних предметних галузях, отримання нової інформації відповідно до індивідуальних потреб, можливість отримання безперервної освіти. У контексті мультилінгвальної освіти мова є засобом навчання, тобто відбувається вивчення змісту дисципліни іноземною мовою. Цей принцип є основою сучасних європейських освітніх проєктів. Їх центральним підходом є *Content and Language Integrated Learning* – інтеграція вивчення мови та суті предмету [3]. Ключовим завданням зазначеного підходу є навчання дисципліні засобами нерідної мови.

Таким чином, особливістю мультилінгвального навчання є те, що мова є засобом навчання, тобто відбувається вивчення змісту дисципліни іноземною мовою: діти отримують знання з «немовної» дисципліни, використовуючи при цьому та паралельно вивчаючи іноземну мову.

Уроки англійської мови в умовах мультилінгвізму мають носити кумулятивний характер – якщо учні мають певні знання про світ іншою мовою, не варто вчити те ж саме англійською як щось нове. Необхідно прагнути доповнити мовний світ учнів англійською лексику, конструкціями, щоб заповнити ними певні прогалини в знаннях. Також важливе занурення до культури народу, мова якого вивчається. Такий підхід до вивчення англійської мови передбачає використання комунікативної методики, що стимулює максимальне залучення дітей до мовного процесу, чого можна досягти за допомогою зведення до мінімуму звернення до рідної мови. Механічні вправи на відтворення мови відсутні – їх місце займають ігрові ситуації, робота з партнером, завдання на пошук помилок, порівняння і співставлення, які підключають не лише пам'ять, але й логіку, вміння мислити аналітично та образно. Увесь комплекс прийомів допомагає створити англійськомовне середовище, у якому повинні функціонувати учні: спілкуватися, брати участь у рольових іграх, виражати свої думки, робити висновки.

Бажутова Ю.В.

ПРОЕКТНА МЕТОДИКА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ РОЗВИТКУ МУЛЬТИЛІНГВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

На сучасному етапі проектну методику навчання розглядають як систему навчально-пізнавальних прийомів, які застосовують для вирішення конкретного завдання: практичного, теоретичного пізнання навколишнього середовища й освоєння дійсності. Проект – це спеціально організований викладачем комплекс дій, що передбачає самостійну творчу іншомовну діяльність учнів з розв'язання певної проблеми і завершується створенням творчого продукту. Проектна методика характеризується високою комунікативністю й припускає вираження студентами своїх власних думок, почуттів, активне їх включення в реальну діяльність, прийняття особистої відповідальності за просування в навчанні.

Головними цілями введення у навчальний процес методу проектів є показати вміння окремого студента або групи студентів використовувати отриманий у процесі навчання дослідницький досвід; реалізувати свій інтерес до предмету дослідження, примножити знання про нього; продемонструвати рівень володіння іноземною мовою; піднятися на вищий щабель освіченості, розвитку, соціальної зрілості.

Робота над проектом має не хаотичний, а логічний поетапний характер.

I. Початковий (підготовчий) етап – розробка основних ідей, формулювання мети й завдання проекту, обґрунтування актуальності проблеми, формулювання гіпотези, матеріально-технічне забезпечення проекту. II. Організаційно-установчий етап – формування команди, розподіл обов'язків і завдань, визначення форм презентації майбутнього продукту, корекція з боку керівника проекту. III. Пошуковий етап – дослідження проблеми та збір інформації, інтегрування отриманих даних з врахуванням мети, контроль й корекція проміжних результатів в співвідношенні з початковою метою. IV. Заключний етап – проведення презентації (захист

Інтеграцією прагматики, соціолінгвістики та методики викладання іноземних мов обумовило новий напрямок в методиці, який отримав робочу назву прагмалінгводидактика.

Метою прагмалінгводидактики є дослідження проблем навчання іншомовної комунікативної компетенції, що дозволяє вивчаючим адекватно брати участь у реальній міжкультурній комунікації в залежності від ситуації спілкування (формальної чи неформальної, нейтральної).

Пріоритетним завданням прагмалінгводидактики – є реалізація в практиці підготовки студентів до тих глобальних змін, які відбуваються в сучасній англійській мові, що забезпечує розвиток діапазону іншомовної комунікації, становлення вміння чітко, ясно, логічно й точно висловлювати думки, адекватно використовуючи мовні засоби відповідно до функціонального стилю мовного спілкування.

Аналіз практики викладання англійської мови з позиції сучасних уявлень про мету й завдання розвитку міжкультурної комунікативної компетенції студентів, розвитку їх здібностей як міжкультурних комунікантів призводить до висновку про те, що в сформованих умовах потрібні підручники та навчальні посібники нового покоління, створені з урахуванням прагмалінгводидактичного аспекту навчання іноземним мовам.

Прагмалінгводидактичним поглядом на зміст навчання іноземним мовам і культурам обумовлено розширенням міжкультурних знань студентів, під якими в сучасному освітньому просторі маються на увазі знання й розуміння подібностей і відмінностей між культурами рідної країни та країни, що вивчається, знання і розуміння регіонального та соціального розмаїття обох країн, а також знання більш широкого кола світових культур [2, с. 10-13].

Не відкидаючи фундаментальних принципів вітчизняної лінгводидактики, а саме особистісно-орієнтованої спрямованості навчання, когнітивної спрямованості навчання, міжкультурної спрямованості процесу навчання ав – тономії студента у навчальній діяльності, докладності процесу.

Цвєтєєвє О.В.

**ПРАГМАЛІНГВОДИДАКТИКА ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА
НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ**

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Аналіз сучасних українських і зарубіжних публікацій свідчить про те, що, починаючи з 70-х років, методична наука прагне зміцнити свої теоретичні основи за рахунок здійснення справді інтегративного підходу до визначення основних закономірностей педагогічного процесу навчання іноземним мовам з метою створення об'єктивної наукової основи для оцінки ефективності методів навчання і їхнього подальшого розвитку. Іншими словами, відзначається загальна спрямованість на посилення теоретичної бази методичної науки за рахунок лінгводидактичних даних, що дозволяють зорієнтуватися в поліфонії методичних думок, які мають часом суперечливий характер і нерідко недостатньо обґрунтовані в теоретичному плані. Однак однозначної думки щодо статусу лінгводидактики як науки, її об'єкта і предмета дослідження немає.

Вітчизняні лінгводидактичні традиції протягом десятиліть були основними орієнтирами в мовній підготовці студентів та методиці навчання іноземним мовам як спеціальності. Однак сучасна вища освіта потребує змін у мовній підготовці студентів як в методиці, засобах навчання, так і в його змісті. Студенти не в повній мірі можуть оперувати, різними реєстрами мовного спілкування іноземною мовою. Нерідко мають місце невідповідності синтаксичного та лексичного аспектів мовлення студентів.

Володіння іноземною мовою як спеціальністю необхідно в тих випадках, коли воно має прагматичний характер і фахівець здатний ефективно використовувати свої іншомовні компетенції в сфері професійної діяльності [1, с. 23-24]. Прагматизація іншомовної діяльності студентів стала однією з гострих проблем та їх мовної підготовки.

проекту), оцінка і підбиття підсумків, обговорення результатів проекту (рефлексія).

У процесі підготовки майбутнього проекту, викладач повинен дотримуватись основних принципів: – представляти студентам значущу у творчому та дослідницькому планах проблему; – ставити запитання, які спонукають до більш глибоко дослідження; – вимагати практичного представлення студентами результатів своєї роботи у вигляді публікацій, постерів, альманахів тощо; – застосовувати комп'ютерні технології; – регулювати роботу студентів у творчих групах, надаючи при цьому свободу власного вибору.

Теми проектів мають враховувати сучасне становище внутрішньої та зовнішньої культурно-політичної ситуації в країні, уподобання студентів. Головним є те, щоб проект зміг поглибити знання, підкріпити інтерес студентів до предмету, мотивувати їх до спілкування іноземною мовою, надати їм можливість відчувати власні сили у висловленні думок як у діалогічній, так і у монологічній формі. У залежності від курсу та вимог навчальної програми можна рекомендувати такі теми проектів для студентів: «The History of Social Networking», «The Differences between American and British English».

Наприклад, у Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара цю технологію широко використовують у роботі зі студентами починаючи з першого курсу. Студенти постійно працюють над проектами з різних дисциплін: студенти філологічного факультету готують проекти з дисциплін «Основна іноземна мова», «Мова ділового листування та засобів масової інформації», тощо з використанням різних презентацій.

Отже, на заняттях з іноземної мови викладач має сприймати проектну методику як комплексний метод з чисельними рекомендаціями та умовами. Залучення студентів до наукових проектів у їх видовій варіативності сприяє формуванню мультилінгвальної компетентності студентів, розвитку творчого потенціалу та самореалізації.

Беднова Ю.И.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВЕБ-КВЕСТ ТЕХНОЛОГИИ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

Образование XXI века невозможно без применения информационно-коммуникационных технологий. Задача преподавателя заключается не только в том, чтобы вооружить обучаемых современными знаниями, но и научить студентов находить эти знания самостоятельно. Для достижения этой цели профессор образовательных технологий Университета Сан-Диего Берни Додж разработал методику веб-квест (WebQuest). Это дидактическая технология, в рамках которой студент вовлечен в увлекательную поисковую деятельность при помощи Интернета и других средств информации [3].

Как отмечает Е.И. Багузина, веб-квесты отвечают всем особенностям обучения иностранному языку в ВУЗе, так как повышают практическую направленность занятий, помогают преодолеть дефицит часов, отводимых на аудиторные занятия, способствуют овладению языком для получения профессионально значимой информации [1].

Согласно Берни Доджу, Веб-квест предполагает четкую структуру: введение (Introduction), формулировка задания (Task), процедура выполнения задания (Process), оценка деятельности обучаемых (Evaluation), заключение (Conclusion) [3].

Использование технологии веб-квестов требует от студентов соответствующего уровня владения языком для работы с аутентичными ресурсами Интернета. В связи с этим эффективная интеграция веб-квестов в процесс обучения иностранным языкам возможна в тех случаях, когда веб-квест является творческим заданием, завершающим изучение какой-либо темы; сопровождается тренировочными лексико-грамматическими упражнениями на основе языкового материала аутентичных ресурсов.

Many critics are stunned by the range of Muldoon's multilingual puns, surprising associations and analogies between apparently unrelated texts and ideas and some call it "an associative madness". Stephen Burt, describing this feature of Muldoon's poetry, calls it "alchemic transformations". Words, objects and people merge and dissolve into each other – *soutane* into *Soutine*, *Merlin* into *Marilyn*". Such mutability creates fluidity and ambiguity which are especially characteristic of Paul Muldoon's later work.

It is difficult not to agree with Maria Johnston's remark that Paul Muldoon's poetry shows how the poetic text can become a space for "linguistic fertilization and the exploration of idiomatic texture of interacting languages".

Thus, the postmodern cultural mood makes multilingual experiments a significant feature of Muldoon's literary art. The element of multilingual play in his poetry is very strong, but it goes far beyond that. It turns into an exploration of the expressive resources of interacting languages and cultures and becomes the potential for a more authentic form of representation.

References:

1. Burt, Stephen. "Thirteen or Fourteen": Paul Muldoon's Poetics of Adolescence / Stephan Burt // *Critical Essay*. [Ed. By Tim Kendall and Peter McDonald]. – Liverpool: Liverpool University Press, 2004. – P. 19-29.
2. Johnston, Maria. *CPR – Paul Muldoon Reviewed by Maria Johnston* (www.cprw.com/Johnston/Muldoon.htm)

cosmopolitan character of the contemporary poetry which strives to reflect a complex intersection of languages, dialects, idioms and jargons; as a search for the universal poetic language that can extend its possibilities beyond the limits of national identity; as an attempt to overcome linguistic dogmatism with its conventional literary cannon and problematise the nature of language itself; at last, as a literary strategy .

Analysis has shown that all these and some other aspects are reflected in Paul Muldoon's poetry (Paul Muldoon – one of the most formally innovative poets writing in English today). It was also found that multilingualism in his poetry has its own very special parameters. His vocabulary is highly eclectic: it is a mixture of common colloquial words and familiar phrases (*a hell of, it hits me, a slip of a girl, smart- ass, kick the bucket*) and bookish words of different kinds including those which have been assimilated by the English language but preserved their foreign appearance (*embonpoint, accoutrements, impromptu equinoxe, etc.*), terms (*chlamidia, ovarian cancer, uterine, excoriate, Achillea millefolium*), archaic (*hobbledehoy, desperado*), dialect (*blether*), exotic words (*mah-jong, cruzeiro, kraal*) et al.

Foreign words *per se* in all imaginable languages are employed in great numbers especially in Muldoon's poetry after 80s. French occupies a special place among other foreign languages not only because the author uses it very lavishly (words, stock phrases, whole sentences and bigger pieces of text) but also because these pieces of text often carry their live speech intonation.

Other noticeable features of Muldoon's writing are multilingual interlocking wordplay, mainly pun, allusions, ironic twists on common expressions, anagrams, spun idioms and macaronic rhymes. A great number of author's nonce-words are based on blending of two or more words or parts of words: *dracunculus, semioticonoclast, gubernaculum, scinnymalinks, catticallipiller, knobkerrieknout* etc. Some of them are easily decipherable, the meaning of others is vague or incomprehensible.

Выполнение таких упражнений может либо предварять работу над квестом, либо осуществляться параллельно с ней. Результаты выполнения веб-квеста могут быть представлены в виде устного выступления, компьютерной презентации, эссе, веб-страницы и т.д.

Таким образом, веб-квест методика с использованием передовых Интернет-технологий, способствует формированию умений использовать общезыковые, мыслительные умения и личностные качества в комплексе в процессе иноязычной коммуникации, умений проектировать и анализировать собственную деятельность, учит нести ответственность за свою работу и работать самостоятельно.

Библиографические ссылки:

1. Багузина Е.И. Веб-квест технология как дидактическое средство формирования иноязычной коммуникативной компетентности (на примере студентов неязыкового ВУЗа). Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – М., 2012. – 24 с.
2. Мищук О.Н. Веб-квест технология как интеграция мотивационного и коммуникативного аспектов в обучении иностранным языкам // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2016. – Т. 5. – С. 168–171. – URL: <http://e-koncept.ru/2016/56184.htm>.
3. Dodge B. Some Thoughts About WebQuests. – 1995-1997. – http://webquest.sdsu.edu/about_webquests.html

Безродних І.Г.

ЕРОТИЧНИЙ СТРИЖЕНЬ АНГЛІЙСЬКОЇ КУРТУАЗНОЇ ПОЕЗІЇ «КАВАЛЕРІВ»

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

"Кавалери" – це окрема спільнота чоловіків, які належать до кола придворних, мають високий рівень освіти, поведінка яких відзначається

галантністю і вишуканістю манер. Вони виступають як культурні послідовники сера Філіпа Сідні (Sir Philip Sydney) і демонструють вправність володіння і рапірою, і витонченим словом. Вони приймають ідеал джентльмена Ренесансу, що одночасно є вишуканим коханцем, доблесним воїном, вправним музиком, витонченим поетом, людиною справи та неперевершеним дотепником (wit). До життя як і до поетичної творчості вони ставляться насамперед як "кавалери", тобто ідентифікуючи себе як обраних чи, точніше, елітарних. Для них життя є занадто приємним, аби марнувати його на серйозні заняття поетичними вправами чи відшліфуванням стилю, тому вони пишуть свої вірші у перервах між святами та зустрічами. Поезія не виступає як втілення власних інтимних почуттів: герцог бажає мати баладу про себе – він її отримає, у Леді А. був непоганий прийом вчора – чому б не подякувати їй дотепним панегириком. Їх поєднує стиль життя, адже всі вони намагалися дотримуватися "spezzatura" – специфічної манери поведінки, що характеризувалася невимушеним ставленням до життя, легкістю сприйняття оточуючого світу, поверхневою рецепцією складних проблем і конфліктів.

В придворних колах високо поцінювалася поезія легкої дотепності "кавалерів", здатних миттєво відреагувати заримованим жартом, колкістю, афоризмом, парадоксом. Дотепність – одна з якостей та достоїнств поезії "кавалерів". Вона пов'язана з новим та неочікуваним. Як її визначив іспанський сучасник "кавалерів" Бальтасар Грасіан – "майстерність дотепності полягає в витонченому поєднанні, в гармонійному співставленні двох або трьох далеких понять, пов'язаних єдиним актом розуму".

Головними темами творчості поетів-"кавалерів" залишаються кохання, краса, вірність обов'язку, втім, ракурс їхнього художнього осмислення виявляється досить самобутнім.

"Кавалери" переосмислюють любовну проблематику, трактуючи її не так, як їх літературні опоненти – "метафізики". Протистояння божественне-земне, яке у Дж. Донна набувало вигляду антитези, це внутрішньо організувало любовну

others. Moreover, simulations can help learners gain insight into how stereotypes are formed and broken, as well as the rules of social interaction.

Finally, individual and group presentations including readings, impromptu, and prepared speeches are an intrinsic part of deliberative education for presentation skills are of great importance for the trainees' success in life. In fact, motivating students to use language in public speaking also allows the educator to achieve significant goals in the classroom by adding variety and boosting learners' enthusiasm, while experimenting with the language in the safe environment.

Thus, deliberative methodologies challenge students to think, analyze, research and apply language in meaningful contexts while developing their critical thinking skills.

References:

1. Claxton N. Using deliberative techniques in the English as a foreign language classroom; a manual for teachers of advanced level students/ N. Claxton. - New York, 2008. – 179 p.
2. Режим доступу: <http://idebate.org/debatabase>.

Teterina L.M.

PAUL MULDOON AS MULTILINGUAL

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Multilingualism is a significant dimension of much contemporary "English" poetry writing that functions differently in the poetic practice of different authors. It is necessary to remark that this practice coincides with general socio-cultural tendency to multilingualism governed by the need of globalization and cultural openness. Multilingualism as the poetic practice is interpreted by linguists and literary critics in more than one way: as a

providing an incentive to learn; encouraging students to explore the world around and discuss issues; developing students' critical thinking and problem-solving skills through putting them in situations where they can express their ideas and apply their knowledge of the subject matter [1, 7].

One of the most prominent elements of deliberative education is educational debate, in which two teams are engaged in a formal dispute over a moot point, with one team supporting the proposition, and the other team refuting it. Each team should not only clearly delineate their position and definitions of the key terms, but also react to the opponent's arguments in the course of the debate. Debate meets a number of educational goals since it provides ELT trainees with the space where they can apply their language skills, in particular, listening and speaking. Besides, debate encourages learners to explore the subject area profoundly, while working in teams, which fosters collaborative learning and promotes rapport in the classroom. Last but not least, debate is instrumental in developing students' critical thinking and problem-solving skills, at the same time instilling in them such indispensable qualities as tolerance and respect for others. There are several types of debate that an ELT trainer can use in the classroom, for instance, mini debate, open forum, corner debates, debate auditions, etc. [1, 89]. In fact, educators can find numerous resources related to debate on the website of the IDEA (International Debate Educational Association), for example, open forum topics or debates organized by themes [2].

Other important ingredients of deliberative methodologies include simulation and role play. While role play involves students acting out roles in a scenario depicting a problem and assuming fictitious roles, simulation emphasizes authenticity of the roles and group processes rather than focusing on the playing of an individual role [1, 10]. Using simulations allows educators to enhance students' motivation and enrich their cultural expertise by putting them in situations where they have to rethink their behavior and attitudes toward

поезію, у віршах "кавалерів" залишило собі лише зовнішню оболонку. Це призвело до превалювання в художньому просторі текстів не філософського, а еротичного начала, яке майстерно обігрується завдяки дотепності – вмінню поєднувати віддалене, переступаючи через кордони та умовності, якою так славилися "кавалери".

У творчості "кавалерів" конфлікт любовних страждань з площини інтимно-приватної (Дж. Донн, Е. Крешоу) зміщується в сферу соціуму. Ліричний герой повсякчас вдається до вмовлянь обраниці піддатися чарам кохання, наводячи як аргумент тезу про скороминущість буття, проте робить це він не в трагічних тонах, притаманних "метафізікам", а в тональності легких гедоністичних поривань. Кохання розглядається скоріше як гра, в якій акцентується важливість фізичного задоволення. Тому повсякчас з-під пера "кавалерів" виходять твори, присвячені поцілункам, різноманітним тілесним практикам, замилюванню зовнішністю коханої. Відмова дами також не розглядалася як трагедія, адже, той саме принцип "лови мить" штовхав поетів на подальші пошуки щастя в коханні, саме ним вони виправдовували власну непостійність.

Зважаючи на превалюючу роль еротичного начала в трактуванні "кавалерами" теми кохання, жінка у їхній творчості представлена скоріше як об'єкт бажання. Тому нерідко образ жінки редукується до рівня метонімічної заміни, коли об'єктом художнього зображення обираються окремі частини її тіла – ця тенденція знаходить відображення у творах-присвятах вустам, волоссю тощо, або частинам туалету – вірші-метонімії про стрічки, юбки та ін. Звичайно, не завжди "кавалери" дозволяли собі таку сміливу й відверту гру, іноді залишаючись в рамках петраркістської традиції, оспівуючи чесноти коханої, проте ця тенденція вже не мала значного розповсюдження в їхній творчості.

Безруков А. В.

**КАТАСТРОФІЧНЕ СВІТОСПРИЙНЯТТЯ У ТВОРЧОСТІ
БАРОКОВИХ ПОЕТІВ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ**

*Дніпропетровський національний університет
залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна*

Наростаюча соціально-політична криза першої половини XVII ст. в окремих західноєвропейських країнах мала національні особливості: тут одночасно виявлялася і міцніюча єдність Європи, і існування різких відмінностей у напрямках та темпах історичного розвитку країн. Особливості ці спричинили відчутний вплив на специфіку того відображення, яке суспільна криза знайшла у провідних літературах Західної Європи: колапс європейського масштабу, що одночасно у різних куточках континенту стрясає панівні режими і монарші трони, гостро відчувається у творчості митців буремної епохи. В умовах загальної стагнації неймовірного розквіту зазнає бароко; етапи його розвитку у літературах Заходу, як правило, збігаються з відрізками часу, коли активізуються церковні сили і наростає хвиля релігійних настроїв (релігійні війни у Франції, криза гуманізму, зумовлена загостренням суспільних протиріч в Іспанії та Англії першої чверті XVII ст., поширення містичних тенденцій у Німеччині часів Тридцятирічної війни, феодално-католицька реакція в Італії).

Примітно, катастрофічне світосприйняття й релігійність тісно пов'язані у поезії бароко, й остання нерідко служить провідником дидактичних намірів: суспільні лиха й катастрофи являються покаранням за гріхи, пороки і злочини. У вірі поети бароко шукають розраду й джерело надій на краще майбутнє. Нерідко оспівування Творця ніби відсувається на задній план вихвалянням створеного ним Всесвіту, чарівністю принад природи. Віяння справжнього трагізму відчувається у німецькій поезії бароко саме тому, що вона, як правило, пройнята духом боротьби,

На каждый тип вопроса может быть несколько типов респонсивов и их общее количество будет больше, чем количество типов вопросов. Второй компонент вопросно-ответной системы – вербальная реакция – гораздо более разнообразен структурно и функционально, чем реальная и даже потенциальная речевая интенция спрашивающего).

Библиографические ссылки:

1. Меньшиков И.И. Типология респонсивных предложений в современном русском языке / И.И. Меньшиков // Избранные труды по лингвистике. – Днепропетровск: Новая идеология, 2012. – С. 85-100.
2. Advanced Grammar in Use: a reference and practice book for advanced learners of English / Martin Hewings. – 3-rd edition. – Cambridge: Cambridge University Press, 2013. – 534 p.
3. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Jan S. A comprehensive Grammar of the English language / R. Quark, S. Greenbaum, G. Leech, S. Jan. – London and New York: Longman, 1985. – 1779 p.

Теплова М.В

DELIBERATIVE METHODOLOGIES IN ELT

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

In this day and age, ELT classrooms are incorporating a wide variety of teaching techniques that allow educators to engage learners more actively and efficiently in the learning process. The main focus of this report is on the essence and value of deliberative methodologies that comprise speech, communication, discussion and debate.

To begin with, deliberative education is a set of methodologies that involve debate and discussion, simulation and role play, and individual or group presentation. Deliberative methodology is aimed at engaging students by

двух заданных предметов, лиц, качеств и т.д.: *Do you like apricots or peaches?*

Is he from England or from Wales? Респонсив на такой вопрос обязательно будет повторять какие-то лексические единицы, содержащиеся в вопросе. Ответ иногда может сопровождаться вставными конструкциями и какой-либо дополнительной информацией, нельзя просто ответить да или нет: *Coffee or tea? – Tea, please; What do you want: ice-cream or cake with apples? – Ice-cream with jam.*

4. Разделительный вопрос (Tag Question) – это вид вопроса, выражающий сомнение, удивление или подтверждение сказанного. Разделительный вопрос образуется с помощью добавления к обычному утвердительному предложению краткой фразы с вспомогательным глаголом, придающей всему предложению сомнение. Ответ на разделительный вопрос, как правило, должен подтвердить или опровергнуть информацию, содержащуюся в заданном вопросе и, зачастую, достаточно лишь *Yes/No* и их эквивалентов: *You speak English, don't you? – Yes, I do; I can enter now, can't I? – Yes, you can.* Кроме формального краткого ответа в респонсиве может быть и дополнительная информация: *You are looking for something, aren't you? – Yes, I am, I need one more plate; Your father works at school, doesn't he? – Yes, he does, he teaches German.*

5. Вопрос к подлежащему (Subject Question). Смысл вопроса к подлежащему кроется в том, что вопросительные местоимения в нём выполняют роль подлежащего. Вопрос к подлежащему, как правило, требует, по аналогии со специальным вопросом, прямого ответа: *Who came to the party? – Two my friends; How many students arrived to the lesson? – 10 people, as usual.* Но возможны и другие варианты респонсива, особенно если отвечающий в силу тех или иных причин не хочет предоставить запрашиваемую информацию: *What happened at the end? – Read it by yourself; Who was there? – It is not our business.*

зіткнення протилежних начал: визнання всесилля смерті і невичерпної спраги до життя та щастя, здійснення у небесну височінь і прив'язаність до всього земного, відчаю перед обличчям катастрофи і стоїчної волі, що не дозволяє людині зламатися.

Сумніви у міцності й непохитності світу призвели до його переосмислення, і у культурі бароко середньовічне вчення про тлінність світу і людини вигадливо поєднувалося з досягненнями нової науки. Уявлення про нескінченність простору привели до докорінних змін у баченні картини світу, що набуває грандіозних космічних масштабів. У бароко світ розуміється як вічна і велична природа, а людина – незначна піщинка – одночасно злита із нею й протистоїть їй. Людина немов розчиняється у світі і стає часткою, підпорядкованою законам світу і суспільства. Разом з тим, людина у поданні митців бароко схильна до неприборканих пристрастей, які ведуть її до катастрофи.

Цікаво, як у бароко поєднується відчуття страху перед долею і незвіданим, тривожне очікування смерті, відчуття всевладдя злоби й жорстокості. Характерне вираження ідеї існування божественного закону, і людське свавілля в кінцевому рахунку стримується його встановленням. В силу цього змінюється і драматичний конфлікт у порівнянні з літературою Відродження й маньєризму: він являє собою не стільки боротьбу героя з навколишнім світом, скільки спробу у зіткненні з життям досягнути божественні обрії. Герой рефлектує, звертається до власного внутрішнього світу, що надає бароковій поезії ще більшої катастрофічності.

Бідненко Н.П.

**РОЛЬ ВИВЧЕННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У
ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СУЧАСНОГО
ПЕРЕКЛАДАЧА**

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля

Прогрес науки і технічних засобів спілкування викликає сьогодні виникнення нових вимог до професії перекладача. Згідно з проектом European Master's in Translation (EMT), який стартував у 2009 р., та Єврокомісією, що розробила перелік професійних перекладацьких компетенцій, з'явилися нові критерії у формуванні знань та навичок майбутніх перекладачів [3].

Основними результатами цієї роботи стало створення єдиного міжнародного стандарту ISO 17100 2015 щодо перекладацької діяльності і послуг [4]. У рамках цього стандарту проаналізовано і опубліковано перелік професійних вимог сучасного перекладача, які складаються з мовних і технічних компетенцій, зі знання рідної мови і мови перекладу, сучасних інформаційних технологій таких, наприклад, як системи автоматизованого перекладу Trados, MemoQ, SmartCAT, хмарної технології Memsource та інше.

Слід зазначити, що серед найважливіших професійних компетенцій визнано знання і вільне володіння сучасною термінологією (загальною і спеціальною), вміння використовувати термінологічні словники, особливо електронні, різні пошукові системи для швидкого, якісного і кваліфікованого перекладу [4]. Тому студенти, які навчаються на мовних факультетах, а саме ті, що навчаються за спеціальністю «Переклад», повинні вивчати не тільки базові філологічні дисципліни, що дадуть можливість оволодіти мовними вміннями і навичками, а також ті дисципліни, що зможуть сформувати знання термінології, як перекладацької, загальної, так і науково-технічної, спеціальної, вміння

meet another day? Такого рода вопрос требует, как правило, респонсива в виде *Yes/No* и их эквивалентов. Может иметь место также расширенный ответ, содержащий какую-то дополнительную информацию или же, наоборот, второй участник коммуникации попытается уйти от ответа или же сам захочет получить какие-то сведения от спрашивающего и построит свой респонсив, используя различные фигуры коммуникативного саботажа, как, например, вопрос на вопрос: *Do you have a cup of coffee every morning? – Don't you do it?/ Why do you ask me such stupid questions?* или уход от темы: *Can't we meet another day? – I am busy now, let's talk later* и т.п.

2. **Специальный вопрос** (Special Question) – это вопрос, начинающийся со специальных вопросительных слов: *who? (кто?) what? (что?) where? (где?) when? (когда?) how much? (сколько?) whose? (чей?)* и т.д. *Where did you talk with him? Why did you buy it?* На такого рода вопросительное предложение предполагается прямой ответ, содержащий запрашиваемую в вопросе информацию: *Where did you talk with him? – At the university / In the street / Near the bank* и т.п. Хотя, как и в случае с общими вопросами, возможен также коммуникативный саботаж или используются фигуры лингвистического манипулирования: *Where did you talk with him? – Why do you interested in it? Can't you ask him about it?* и т.п. На такой вопрос невозможно ответить *Yes/No*, здесь требуется респонсив [1], который соотносился бы с местоименно-наречным компонентом вопроса и содержал бы нужную спрашивающему информацию: *How far is the hotel? – It's about thirty minutes if the traffic's OK; Where is the lift – It is over there; Where are you from in the United States? – The West Coast, San Francisco.*

3. **Альтернативный вопрос** (Alternative Question) – это такой вид вопроса, который предлагает сделать выбор. В альтернативном вопросе всегда присутствует союз *or* (или). Особенностью этого вопроса, является то, что ответ как бы уже присутствует в вопросе, нужно только выбрать из

the-institute/applied-linguistics-department/research-areas/357-bilingualism-multilingualism-plurilingualism

2. Protection and Promotion of Multilingualism in the EU [Electronic resource] - [Access mode] : <http://www.e-ir.info/2013/05/15/protection-and-promotion-of-multilingualism-in-the-eu/>

3. The European Union and Multilingualism [Electronic resource] : [Access mode] : <http://www.thenewfederalist.eu/The-European-Union-and-Multilingualism>

4. Мовна політика як інструмент розвитку комунікативного простору Європейського Союзу [Electronic resource] : [Access mode] : <http://old.niss.gov.ua/monitor/Jul2009/23.htm>

Суица И.П.

ВЗАИМОСВЯЗЬ ВОПРОСА И ВЕРБАЛЬНОЙ РЕАКЦИИ: ФУНКЦИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

Самая распространенная и, по-видимому, естественная речевая интенция говорящего – вопрос, задаваемый в разной форме в соответствии с основными типами вопросительных предложений в английском языке.

Всего в английском языке 5 видов вопросов (общий, специальный, альтернативный, разделительный, к подлежащему) [2,3], и каждый из них имеет свои особенности. И каждому из них может соответствовать как какой-то определенный тип ответа, так и ответ самого общего характера, в том числе и коммуникативный саботаж как вопрос на вопрос.

Мы подробно остановимся на каждом из них:

1. **Общий вопрос** (General Question) – самый распространенный тип вопроса в английском языке: *Do you have a cup of coffee every morning? Does he swim? Are you a manager? Can you sing well?* Общий вопрос может быть также отрицательным. Например: *Don't you like this film? Can't we*

кваліфіковано використовувати електронні засоби для перекладацької діяльності.

Вивчення таких дисциплін, як «Термінологія основної іноземної мови», «Науково-технічний переклад», «Методика та практика письмового перекладу», складання міжнародних екзаменів на отримання сертифіката зі знання спеціальної мови або мови професійного спілкування English for Specific Purposes створюють умови для якісного оволодіння професійними компетенціями майбутніми перекладачами. Практична робота з термінологією та термінологічними текстами у процесі навчання дозволяє вивчити нові терміни, які з'являються майже не щодня, проаналізувати сучасні тенденції термінотворення, дослідити, а в деяких випадках, навіть запропонувати переклад нових термінологічних конструкцій, які неодмінно потребують ретельного словникового тлумачення та визначення їх перекладу рідною мовою. Такі слова як *інстаграм*, *Інтранет*, *інтернет-хмара*, *інтернет-простір* та їх деривації гармонійно ввійшли у сучасне мовлення, позначаючи нові поняття.

У зв'язку з появою нових сфер наукової діяльності існують значні труднощі в розрізненні загальних, наукових, технологічних та вузьких спеціалізованих терміносистем. Професійна термінологічна лексика має багато різновидів залежно від сфери її використання: математична, фізична, хімічна, біологічна, медична, правова, філософська, економічна системи з подальшою їх деталізацією. На користь буде вміння використовувати електронні термінологічні словники, які за останні десятиліття ввійшли у звичайний інтернет простір такі, наприклад, як МультиЛекс, Lingvo, TERMIUM, TERMIUM Plus, INTENT та інші.

Працюючи зі студентами над перекладом науково-технічної термінології за допомогою електронних словників можна своєчасно слідкувати за змінами вживання лексики у текстах, робити деякі теоретичні узагальнення та проводити різноманітні лексикографічні роботи в автоматичному режимі, створювати необхідні авторські словники

та перекладацькі бази даних і, тим самим, забезпечувати повноту лексики не тільки загальномовних тлумачних словників, а і перекладацьких, підвищувати якість виправлення при автоматизованому перекладі. Завдяки ретельній роботі над автоматизованим перекладом текстів науково-технічного характеру можна створити науково обґрунтовану базу лексики як української мови, так і мови перекладу з подальшою деталізацією щодо належності її до терміносистеми і проводити глибокий аналіз якості цього перекладу, укладати словники, що найповніше відбивають суть понять, повністю відповідають нормам і правилам сучасної української літературної мови; уніфікувати терміносистеми з дотриманням усіх згаданих вимог цілісності, експлікованості, повноти та несуперечливості, скласти автоматизовані банки термінів, уніфікувати та впорядкувати існуючі величезні масиви фактологічних даних [1].

Отже, беручи до уваги нові Європейські вимоги щодо професійної діяльності сучасного перекладача, а також до якості перекладацьких послуг, слід звернути увагу на появу нових перекладацьких компетенцій, серед яких, перш за все, знання термінології. Вивчення науково-технічної термінології допоможе сформувати не тільки мовну компетенцію майбутнього перекладача, а і здатність якісно працювати в системах автоматизованого перекладу, користуючись електронними словниками та сучасними пошуковими системами.

Бібліографічні посилання:

1. Кульчицький І.М. Комп'ютерно-технологічні аспекти створення сучасних лексикографічних систем/ І.М. Кульчицький; Укр. мов.-інформ. фонд НАН України. - К.: Нац. б-ка України ім.В.І.Вернадського НАН України, 2002. - 59 с.
2. European Master's translation. [Електронний ресурс]: [Режим доступу] https://ec.europa.eu/info/european-masters-translation-emt_en

Мовна політика ЄС повністю відображає важливість вивчення мов в інтеграційних процесах суспільства на сучасному етапі. Слід зазначити, що Європейський Союз приділяє особливу увагу модернізації технологій вивчення мов. Сьогодні Європейська Комісія та інші інституції ЄС орієнтовані на сприяння вивченню іноземних мов громадянами країн ЄС. Цей проект називається «Стратегія Вивчення Мови». Мовна політика знаходить своє відображення в резолюціях Європейського парламенту і Ради Європи після появи першої програми «Лінгва», яка була реалізована у 1989 році, а пізніше у 2001 році, одразу після закінчення Європейського року мов. Ці резолюції закликали єврокомісію до вживання заходів, спрямованих на заохочення громадян вивчати іноземні мови.

Лісабонська стратегія, яка визначила цілі Європейського Союзу на наступне десятиліття, підкреслила важливість зміцнення географічної мобільності європейців і поліпшення вивчення іноземних мов. Такі ж цілі стали частиною програми «Освіта і навчання 2010», яка є складовою частиною Лісабонської стратегії в освітній галузі [4].

Таким чином, можна зробити висновок про те, що методи практичної реалізації мовної політики Європейського Союзу дуже різноманітні. Європейським Союзом продовжують удосконалюватися старі і створюються нові модернізаційні засоби реалізації мовної політики, які відповідають потребам сучасного глобалізованого суспільства. ЄС реалізує далекосяжну мовну політику, яка покликана сприяти розвитку «розуміння інших народів і вивчення їх мов з надією на створення гармонії та порозуміння між ними» [2]. Ця політика є запорукою культурного розвитку європейських країн та ефективним засобом збереження їх індивідуальності та самобутності.

Бібліографічні посилання:

1. Bilingualism, multilingualism, plurilingualism [Electronic resource] : [Access mode] : <http://www.ia.uw.edu.pl/en/about-the-institute/structure-of->

володіти декількома мовами. Міжнародна інтеграція та ефективне співробітництво у межах об'єднаної Європи є одними із головних цілей Європейського Союзу. Мультилінгвізм відіграє особливо важливу роль у цих процесах. Головні інституції ЄС діють на основі саме мультилінгвізму. Кожного року організуються різноманітні програми обміну для студентів з країн-членів ЄС, адже «освіта відіграватиме життєво важливу роль у формуванні мультилінгвального Європейського суспільства» [2]. Всі ці процеси засвідчують політику ЄС як таку, що поширює мультилінгвальність. Багатогранність та різноманітність (включаючи мовну), яка є одним із базових принципів Європейського Союзу, відображає девіз ЄС – «єдність у різноманітності». Слід також наголосити на тому факті, що мультилінгвальність є одним з провідних положень Європейського Союзу і «гарантує рівноправність кожної мови та повагу мовного і культурного різноманіття» [3].

Актуальність нашого дослідження обумовлена високими вимогами культурної, економічної та соціальної інтеграції до Європейського Союзу. Зважаючи на те, що наша країна прагне стати частиною Європейської родини, нам потрібно чітко усвідомлювати мовні погляди та цілі ЄС. Із поширенням процесів глобалізації, мовне розмаїття стало популярним завдяки поширенню взаємодії з іноземними партнерами. Такі умови заохочують людей вивчати мови. Саме тому питання співпраці у мультилінгвальному суспільстві є досить актуальним.

Нині в Євросоюзі, що складається з 27 країн-членів, є 23 офіційні мови, з яких декілька мають статус світових. Згідно окремих джерел, наразі 175 національностей проживають у ЄС. Значну роль у формуванні мовної ситуації в Європейському Союзі відіграє внутрішня міграція громадян: близько десяти мільйонів європейців працюють в інших країнах-членах союзу. Через це Європейське суспільство стає усе більш міжнародним і багатомовним.

3. Rita Temmerman. Towards New Ways of Terminology Description: The Sociocognitive Approach/ Rita Temmerman; John Benjamins Publishing, 2000. USA. xvi, 258 pp.

4. Translation services requirements [Електронний ресурс]: [Режим доступу] http://www.iso.org/iso/catalogue_detail.htm?csnumber=59149

Білова А.Г.

НОВАТОРСЬКІ РИСИ ТВОРЧОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО «ОКОПНОГО» ПОЕТА ЗІГФРІДА САССУНА

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Зігфрід Сассун – найяскравіший представник англійської «окопної» поезії, поезії Першої світової війни. Розпочавши свою творчість як справжній георгіанець із віршів, позбавлених трагічного звучання (“The Dragon and the Undying”, “To My Brother”), Сассун швидко прозріває. Завдяки особистому воєнному досвіду він долає хибний романтичний підхід до війни, змушує відчутти її невимовний жах, демонструючи деталі страхіть, які стали звичними, повсякденними для солдат-фронтовиків і шокує для мирного населення. Саме війна наділила поезію «окопників» різким грубим голосом, похитнула закони поетичної мови, змінила погляд на реальність. У своїх віршах Сассун розвінчує міфи про святість війни, презирливо звинувачує генералів і політиків у їх некомпетентності й боягузтві (“The General”, “To Any Dead Officer”, “The Rear-Guard”) й іронічно викриває священників, які сліпо вірили в те, що війна необхідна і може возвеличити, очистити і змінити людину на краще (“They”). І саме війна і її потрясіння стали причиною зміни стилю поета. Він одним із перших увів в антивоєнну поезію розмовну лексику, жаргонізми і просторіччя, що було непритаманним поезії взагалі й поезії георгіанської епохи зокрема. Навряд читач чекав зустріти слово «сифіліс»

у вірші (“*and Bert’s gone syphilitic*”- “*They*”). Такі нововведення в поетичний синтаксис, як паузи всередині рядка й нестабільне, уривчасте перенесення фраз (...*They will not be the same; for they have fought/ In a just cause; they lead the last attack/ On Anti-Christ; their comrades’ blood has bought...*”- “*They*”) допомогли З. Сассуну висловити своє ставлення до війни, як до політичного й жорстокого побоїща. Новаторство його творчості полягає в тому, що твори пронизані страхітливою правдою про війну, насичені описами людських страждань (тілесних і душевних). Неприхований реалізм його антивоєнних поезій спричинив значний вплив на розвиток англійської модерністської поезії.

Блошко В.Ю.

СПЕЦИФІКА ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ «СМЕРТЬ»

У ТВОРІ ФІЛІПА ЛАРКІНА «AMBULANCES»

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Поетична творчість Філіпа Ларкіна припадає на другу половину ХХ століття. Поет народився у 1922 році, все життя він провів у провінційних містах. Практично невідомий за межами своєї країни, Ларкін високо оцінений самими британцями. Він вважається одним із найвидатніших поетів Англії ХХ століття.

Секрет його успіху криється в його творчості, темах його віршів. Творчий доробок Ф. Ларкіна невеликий: три збірки поезій, два романи та декілька віршів, що не увійшли до жодної збірки. І не дивлячись на це – він відомий поет Англії, його британська пересічність і небажання уподібнюватися до інших світових письменників і виділяє його серед інших. У Ф. Ларкіна кожний звук виражений, кожне слово обмірковане.

Предметом пошуку когнітивної лінгвістики є найвагоміші та найсуттєвіші концепти, які б стали основою для опису всієї

At the same time Mrs. Clinton speaks about all women of the world. She says that “... we need to understand that there is no formula for how women should lead their lives...” and that “...every woman deserves the chance to realize her God-given potential...”. Using these phrases, she tries to show that women not just deserve to be equal to men, but it is their inalienable right.

In conclusion, we would like to say that nowadays the concept of political correctness has become an inevitable part of social life. Political discourse is the best way to prove the importance of using politically correct lexicon.

References:

1. Clinton H. Women’s Rights Are Human Rights / H. Clinton. – Access mode: <http://www.famous-speeches-and-speech-topics.info/famous-speeches-by-women/hillary-clinton-speech.htm>
2. Obama B. A More Perfect Union / B. Obama. – Access mode: http://www.huffingtonpost.com/2008/03/18/obama-race-speech-read-th_n_92077.html

Стирнік Н.С.

МУЛЬТИЛІНГВІЗМ У МОВНІЙ ПОЛІТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

На сучасному етапі розвитку нашого суспільства володіння декількома мовами є необхідною складовою соціального та культурного життя, здобуття вищої освіти і, на думку деяких експертів, знання іноземних мов «часто стає передумовою для пристойного працевлаштування» [1]. Поширення мультілінгвізму є ефективним способом об’єднання Європейського населення. Більш того, у документах Європейського Союзу констатується, що сучасний європеєць повинен

emphasizing differences between people. The language became one of the main point here as it was the first thing to deal with in the society.

We think that there are two key spheres in the US politics, verbalization of which could be considered as politically corrected or politically non-corrected:

- ethnicity, racism and racialism;
- sexism.

We would like to start with the point of ethnicity, racism and racialism in the speeches of American politicians. The most spoken example here is the speech

“A More Perfect Union” by Barack Obama. He has used two variants of addressing African Americans in it:

“I am the son of a black man from Kenia and a white woman from Kansas... I am married to a black American...” [2].

“In South Carolina...we built a powerful coalition of African Americans and white Americans”.

We should pay attention that he uses politically “non-correct” phrase “a black man” and “a black American” while speaking about himself and his wife. But he chooses the phrase “African Americans” in regard to the whole community. It means that he does not allow himself to abuse his nation in any way, even if he does not consider these words as impolite.

The second important topic considered here is sexism and the role of a woman in the society. It is interesting to observe the differences of verbalization this concept in the speeches of male and female politicians. For example, Mrs. Clinton, despite all her achievements in the sphere of politics and social affairs of the USA, is still stereotypically labelled as a woman whose destination is bringing up children and taking care of house. Even when she decided to run for Presidency, male politicians reacted on that fact in the following way: “...presidential ticket for 2016 is shaping up to look like a rerun of “The Golden Girls...” [2].

концептуальної системи і що б стали основою для побудови концептуального простору англomовної свідомості. Смерть – один з них. Безнадійність, приреченість, життєва втома – теми творчості Ф. Ларкіна. Він є майстром слова, який за допомогою суто британської тонкої іронії зображує повсякденне людське життя. Він зображує стандартне, позбавлене ілюзій життя людей, яке виглядає неестетично, якщо порівняти його з описами інших письменників. У своїх віршах поет виступає або спостерігачем, або безпосереднім учасником подій.

Як один з типових носіїв і виразників менталітету британців, поет вдало репрезентував концепт «смерть»; її неминучість є основною ідеєю вірша Філіпа Ларкіна «Ambulances». Слово «ambulance» має два значення. Для однієї людини «ambulance» є знаком надії на життя, в той час як для іншої людини «ambulance» є знаком смерті. Вірш «Ambulances» був написаний в п'ятдесяті роки, тому потрапити до швидкої було поганим передріканням. Цей твір багатий на палітру кольорів, він сповнений почуттями суму та переживаннями поета. Автор торкається дуже серйозної та філософської теми – теми смерті.

Твір складається з п'яти строф.

В першій строфі створюється враження, що “ambulances” – це символи смерті. В них присутня таємничість, як в сповідальнях. Автор персоніфікує “ambulance”, вона немов труп, “giving back none of the glances they absorb”.

Фраза «Light glossy grey» хоча і відноситься до кольору швидкої, але можливо, що ці кольори мають відношення до різних етапів життя людини. “The Light” – колір дитинства, “The Glossy” – колір розквіту юності, “The Grey” – колір зрілої людини.

Ідея смерті та її неминучості простежується у наступному: "All streets in time are visited". Слово «all» підкреслює той факт, що кожна людина так чи інакше помирає. Слово «time» означає, що це лише справа часу.

В другій строфі можна побачити контраст Життя та Смерті. Життя, сповнене енергії та веселощів :

“Children strewn on steps or road
Or women coming from the shops
Past smells of different dinners...”

та жах бідолашної людини перед смертю:

“A wild white face...”

Також тут присутній контраст кольорів. “ The Red” – колір крові, та “ The White” – колір згасання. Ці барви створюють похмуру атмосферу вірша.

В третій строфі автор продовжує роздуми про те, що смерть – це доля кожного. Всі людські занепокоєння – це просто витрата часу, до того моменту поки смерть не забере нас до порожнього небуття:

“And sense the solving emptiness
That lies just under all we do”

Поет виражає співчуття, співчуття до бідної душі, яка є безпомічною, нещасною. Він показує вразливість людини перед смертю, перед хворобою.

В четвертій та п'ятій строфах йдуться роздуми про людину, яка вмирає, яка ось-ось побачить потойбічний світ: “For borne away in deadened air.” Людина відчуває : “... the sudden shut of loss”. Вона ізольована, вона так далеко від кохання, воно є недосяжним:

“From the exchange of love to lie
Unreachable inside a room”

Смерть підкрадається ближче і щось змінити неможливо. Досвід накопичений протягом всього життя виявляється марним. Дистанція між смертю та життям скорочується:

“Brings closer what is left to come,
And dulls to distance all we are.”

a statement with passion, they are undoubtedly able to reject it with an equivalent fervor.

After the investigation the conclusion that euphemism is an important part of a complex mechanism called political discourse aimed at concealing or softening unpopular facts or certain aspects in society can be made. The analysis of theoretical literature dedicated to the consideration of the concept of political euphemism has shown that this phenomenon is multi-sided and dynamic, that is why it contains many other features that require further theoretical and linguistic description.

Strots L.S.

TO THE POINT OF EXPRESSING THE CONCEPT “POLITICAL CORRECTNESS” IN THE SPEECHES OF AMERICAN POLITICIANS

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

In this thesis we are going to deal with the concept of political correctness and some peculiarities of its verbalization in the speeches of American politicians.

Nowadays political correctness is understood as language, behavior and attitudes that are carefully chosen so that they do not offend or insult anyone.

The idea of strict limitation of the language due to rules of political correctness originates from the Sapir-Whorf theory which states that our words form our behavior. It means that the way we speak influences the way we think. The problem of political correctness in the speeches of American politicians arose in the 1980 with the development of Human Rights Movement. The point is that from the 1960 world society on the whole and particularly American people began the fight for the equality. Classes of people, which considered themselves as “deprived”, demanded to level their rights and to stop

in society, in communication, in everyday life: crime, politics, humour, nature, discrimination, unpleasant phenomena and advertisement.

In the process of research three main functions that euphemisms perform in the political speeches depending on the purpose of the speech, its target audience and other factors have been singled out. It has been stated that the concealing function that identifies sender's desire to hide aspects of reality, which he does not want to speak frankly of and that may cause negative reaction of the public is to be the main one. It may be represented by such units as impediment (instead of difficulty), defense cooperation (instead of military alliance), eliminate (instead of reduce). The analysis reveals that there is rhetorical function that is closely related to the concealing function. It is aimed at trying to somehow influence the recipient's value settings, to change his/her attitude to the released, induce him/her to certain actions (buy a product, select a specific organization for services, etc.) The third function the research deals with is conspiratorial function, that is also highly implemented in political speeches, and expresses the deliberate euphemisation of unacceptable aspects of reality by the members of particular social, professional or age group for complicated perception of information by the persons not belonging to the group. The analysis has shown that the special feature of such euphemisms is that the group of people who use them, understand these statements and identify those who take them as "the one belonging to them".

It has been stated that the political language is mostly pessimistic language by nature; consequently, euphemisms are crucial in hiding the rightful intention to negate importance, preventing people from understanding their true purpose, gain their support and maintain their respect. Accordingly, euphemisms are therefore effective because they replace the offending word form by another word form that expresses the same (or similar) idea but that is not itself associated with a conditioned response. This allows the message to be communicated without eliciting an emotional response; if the population accepts

Вірш Ларкіна «Ambulances» розкриває найжахливішу сторону життя – смерть. Автор дає змогу зрозуміти, наскільки людина є вразливою перед обличчям смерті, наскільки тяжко і майже неможливо протистояти смерті. У вірші використовується палітра кольорів та контрастів, які створюють особливу, пригнічену атмосферу. Ларкін намагається показати, що страшніше болі ніж смерть не існує.

Вірш змушує замислитись надплинністю часу, над його безцінністю. Над тим, що людина може померти в будь-яку мить, і тому не треба марно витрачати час.

Читаючи «Ambulances», читач розмірковує над тим, хто він є і що робить в цьому житті. Поет навчає цінувати життя, цінувати кожен секунду, кожен хвилину, кожен годину, кожен день нашого життя, адже ніхто не знає, що буде завтра. Жити так, щоб ніколи не пожалкувати про свої вчинки, коли зустрінешся зі смертю.

Бойко І.І.

ПРОВІДНІ ЛІНГВІСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФАХОВИХ МОВ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Динамічний та безперервний розвиток наукових досліджень призводить до постійного збільшення, розширення та накопичення знань. На мовному рівні це відображається утворенням нових фахових мов, які забезпечують процес комунікації між фахівцями як новітніх, так і вже існуючих галузей науки. За такими лінгвістичними характеристиками як граматики, морфологія та синтаксис, фахова мова повторює характеристики загальноживаної мови, але використовує їх обмежено. Провідною ознакою фахової мови є використання в ній термінологічної лексики. Термін є носієм особливих структурованих знань, що характеризують мови для спеціальних цілей. Актуальність дослідження

зумовлена необхідністю виокремити лінгвістичні характеристики фахових мов.

Мета роботи – обрати з наявних дефініцій поняття “фахова мова” найефективніше чи найвлучніше визначення та встановити провідні лінгвістичні характеристики фахової мови.

Мета зумовлює наступні завдання – проаналізувати існуючі дефініції поняття фахова мова; встановити кореляції між лінгвістичними та екстралінгвістичними параметрами лексичних одиниць фахових мов; дослідити співвідношення фахової мови та загальноживаної мови.

Об’єктом даного дослідження є фахова мова та її лінгвістична складова.

Перші фахові мови були утворені в середньовічну епоху. Проте об’єктом дослідження лінгвістів вони стали на початку ХХ ст. Як бачимо, дослідження фахових мов не є “раптовим відкриттям” для лінгвістичної науки. У цьому також переконують праці британських науковців Дж. Лайонза, Д. Кристала, Дж. Тріма, Дж. Сагера; німецьких – В. Шмідта, Л. Хофмана, Р.Пелка та Д. Мьона; чеських – Б. Гавреніка; українських – Т. Р. Кияка, Е. Ф. Скороходько, російських – Д. С. Лотте, В. М. Лейчик, А. В. Суперанскої; С. В. Гриньова.

Між термінологічною та загальноживаною лексикою існує неозначена межа. Процес перетворення термінів в одиниці загальноживаної мови та процес використання загальноживаної лексики для формування термінологій триває постійно.

На сьогодні, різноманіття визначень поняття “фахова мова” призвело до полеміки в наукових колах. Дане дослідження спирається на дефініцію Л.Хоффманна, який пропонує визначення фахових мов як сукупності всіх мовних засобів, використовуваних в професійно обмеженій комунікативній сфері для досягнення взаєморозуміння між спеціалістами, що займаються відповідною професійною діяльністю [1].

distort the hypertext structure. Some scholars call this type of a hypertext classical.

It is necessary to mention that the majority of discourses on the Internet represent the mixture of these two types.

Steshenko Y.Y.

THE SEMANTIC TYPOLOGY AND FUNCTIONS OF EUPHEMISMS IN THE ENGLISH POLITICAL DISCOURSE

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

The research deals with the analyse of euphemisms in the political discourse of the English language. On the basis of the analysis of political speeches the semantic typology of euphemisms and the purposes of their usage in political discourse depending on the characteristics of the communicative situation have been considered. The linguistic analysis has shown that politicians resort to euphemism as a “safe” way to deal with unpleasant subjects and criticize their opponents without giving a negative impression to their audiences.

The research is based on the analysis of public speeches of B. Obama and T. Blair.

It has been stated that from the point of view of different criteria, rules or principles euphemisms of political discourse may be subdivided into several groups. The research deals with the divisions of euphemisms into 3 groups. At the first level all euphemisms are included in two main groups: positive and negative; they are also observed at the second level as conscious and unconscious. Eventually, at the third level they are divided according to context into different semantic groups. For the convenience, two main groups have been allocated at the semantic level. The first group is connected with personal life of a person and includes the following subdivisions: appearance, age, sex, death, disease, profession. The second group contains the topics connected with events

The following obligatory component of a hypertext is a link. It explicates notional and structural connections among information contents of hypertexts' knots and is characterized by bidirection. It connects both the text and graphic images. In one link there is a) a source of link – object executed in a certain form (usually color, font, figure) – a word, part of text, diagram, drawing, photo or a part of any of the above mentioned, activation of this object leads to the new text or image appearance; b) a link object, so-called 'point of destination' – a new text, picture, table or sound that appeared after the link activation. The transition occurs almost immediately as a leap and results in the change of images on the screen.

We think it is possible to apply the typology of e-hypertexts based on two main possibilities of hypertext space organization. These possibilities depend on correlation of hypertext as a whole and its separate units of data.

Logically developed text has the beginning and the end and can be added by the informational units (units of data) activated by hypertext links. The links can be compared to the elements of a traditional written text (paragraph, article, reference, etc.)

Sequence of reading is determined by the author that is why using the links a reader can return to the main text and continue reading linearly. The peculiarity of such type of texts organization is hierarchy. This kind of hypertext is close to a traditional book text. And the unit, which is integral and does not violate the sequence of information, is called fragment of a hypertext.

The second type of a hypertext contains separate completed texts or topics interconnected and represented with the help of the hypertext links. Such hypertext cannot be read linearly as it has neither the beginning nor the end. Infinite number of interpretations that depends upon the readers' demands is the basis of its structure. This type of a hypertext has flexible structure which is open to new elements. These elements cannot change or

Фахові мови можна поділити як за екстралінгвістичними так і за власне мовними ознаками. Відповідно до екстралінгвістичних ознак виділяють фахові мови за предметним змістом, за характеристикою носіїв, індивідів, за гендерною ознакою, за соціальною ознакою. Згідно з лінгвістичними критеріями виділяють мови, які мають свою особливу систему як в граматиці, так і в лексиці; мови, які мають свою особливу систему тільки в лексиці; мови, які мають особливу систему в синтаксисі; мови змішаного типу, які мають, як правило, свою особливу систему в лексиці й лише частково в граматиці; мови, які зберігають розвинену морфологію; мови з залишковою морфологією; мови з відносно жорсткою ієрархією семантичної структури; мови з розмитою дифузною семантичною структурою в сфері непередметної лексики; мови з розвинутою синонімією; мови з нейтральною, нульовою експресивністю в лексиці [2].

Проведений аналіз показав, що фахова мова не є цілісним утворенням, а має горизонтальну та вертикальну структуру. Основу стратифікації фахової мови складають критерії взаємодії фахівців в певних ситуативних контекстах, ступінь абстракції, мовні засоби та не мовні символи.

У зв'язку з стрімким розвитком сучасного суспільства виникла потреба розвитку міжкультурної комунікації між фахівцями конкретних галузей. Тому подальші дослідження фахових мов є необхідними. Лінгвістичні характеристики є однією з провідних ланок у вивченні фахових мов. Таким чином, в результаті проведеного дослідження, було виявлено найефективнішу дефініцію поняття фахова мова; встановлено кореляції між лінгвістичними та екстралінгвістичними параметрами лексичних одиниць фахових мов та окреслено співвідношення фахової мови та загальнонавчальної мови.

Бібліографічні посилання:

1. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache. Eine Einführung. 3. durchgesehene Auflage. Berlin, 1987. – 307 p.
2. Walter von Hahn Fachsprache. – Darmstadt, 1981. – 498 p.

Бордюг О. Г.

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ВАРІАНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ МОТИВУ ІНАКШОСТІ В ЛІРИЦІ ЕНН СЕКСТОН ТА ЕЛІЗАБЕТ ДЖЕНІНГС

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Дослідження поняття «мотив» має тривалу історію. На сьогоднішній день виділені його основні характеристики, а сам він став одним із найбільш ефективних інструментів літературознавчого та лінгвостилістичного аналізу. Великий внесок у теоретичну розробку категорії мотиву зробили такі вчені як Б. Гаспаров, М. Гаспаров, Б. Путілов, І. Силантьєв, Б. Томашевський та ін. В широкому сенсі мотив у ліричному творі розуміється як повторюваний комплекс почуттів, ідей, психологічних переживань ліричного суб'єкта. Ліричний мотив зазвичай спрямований на створення семантичних та асоціативних полів у тексті, що зв'язані з тематикою твору певного автора. Одним із основних мотивів жіночої поезії кінця ХХ ст. у контексті розвитку гендерних досліджень є мотив інакшості. Це можна пояснити тим фактом, що жінки змушені писати у ворожому чоловічому середовищі. Мотив інакшості в жіночій поезії – один із основних способів самоаналізу, запропонований ліричною героїнею, яка веде боротьбу за те, щоб визначити свою ідентичність, експериментуючи з різними проявами своєї натури, своїм тілом та своїм ставленням до маскуліної традиції.

Stankevych O.I.

FINANCIAL REPORT AS A HYPERTEXT

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

The aim of the present research is to study the structure of financial report as a certain type of a hypertext.

In linguistics a hypertext is defined as a text structured in such a way that it turns into the system, hierarchy of the texts, constituting unity and variety of texts. In IT terminology, hypertext is a marked-up text, containing links to the external resources. The example of a hypertext may be HTML documents on the Internet.

Hypertext may be defined as a nonlinear document which branches and interconnects the parts of the text, letting a reader scrutinize the information in a comfortable for him/her order. So, a hypertext is a form of nonlinear texts organization, technology of work with them, markup language and the texts themselves.

The main feature that differentiates a hypertext from a usual written text is the structure that contains two and more components. To be a hypertext information system ought to have definite database which comprises minimum two main objects: a) separate units of data and b) hypertext links. Specificity of perception the parts of e-hypertext – reading from the screen – dictates the rules of separate units of data structure. The main rule is the length of a text. It should not be long since 'paging' the long e-texts with the help of a mouse and keys is rather tiresome. Moreover the page should be drawn in relaxing colors and should not be overloaded with blocks of information and pictures, the text should be short and visually structured in order not to make the readers fatigue.

The main requirements to the separate units of data in a hypertext are completeness, notional integrity and coherence.

характеристики, зовнішність, рід діяльності, прізвиська, поведінку та деякі інші.

В англійській, українській та німецькій ми виявили фразеологічні одиниці, до складу яких входять імена та прізвиська, прототипами яких є конкретні, реально існуючі особистості. Це можна пояснити тим, що англійці, українці та німці шанують своїх національних героїв, а також надають велике значення людям, що вплинули на хід історії країни (наприклад, *a bloody Mary* – «кривава Мері», *за Хмеля царя* – дуже давно; *der Rasende Roland* – «шалений Роланд» *жарт.*, *вужькоколійна залізниця (на паровій тязі) на острові Рюген*).

Серед фразеологічних одиниць з жіночим гендерним компонентом в англійській мові та німецькій мові, що позначають осіб можна виділити наступні групи: зовнішність; розумова характеристика; життєва позиція; прізвиська; рід занять. Ми виділили такі риси характеру, притаманні жінкам в англійському суспільстві: ніжність, відданість, мудрість, вередливість, святенництво, дурість, жорстокість, беззахисність. В німецькому суспільстві для жінки важливо бути красивою та гарною хазяйкою в домі, негативні риси, які притаманні жінці – це сварливість, нещирість, посередність, балакучість. Проаналізувавши українські фразеологічні одиниці, ми виявили, що українська жінка – берегиня, берегиня добробуту та злагоди в сім'ї, вона гарна та ніжна, проте й може бути надмірно балакучою та має схильність до створення сварок (*як та баба Палажка з Параскою*).

Енн Секстон була однією з перших письменниць в американській літературі, що відверто і широко заговорила стосовно проблеми особистості жінки («female identity») та про її місце в сучасному суспільстві. Поетеса свідомо і навмисне вводить табуовану лексику, мотиви відчаю та безумства у свої вірші, з метою розкриття глибинної тематики твору, відображення символіки вірша. Як представник сповідальної поезії Е. Секстон писала про особисті психічні і фізичні переживання. Використання мотиву інакшості зумовлене особливим баченням поетеси

Британська поетеса Елізабет Дженінгс належала до поетичного руху «The Movement», представники якого намагалися внести повсякденність у твори, використовуючи мову, що була зрозуміла простим людям. Провідними темами в поезіях цього руху були скептицизм, відчуження, смерть, релігія та сатира на соціальні звичаї. У своїх поезіях Елізабет Дженінгс використовує просту мову, яка є легко зрозумілою, не використовує неологізми в описах при проектуванні своїх думок і почуттів у вірші.

Вірш «Її подоба» (*Her Kind*) є одним з найвідоміших віршів Е. Секстон, він відображає тип жінки, якою вона була. У поезії Е. Секстон використовує метафору «одержима відьма» («*possessed witch*»), щоб змалювати жінку, яка бунтує проти традиційних переконань суспільства. В наступній строфі поетеса наголошує на тому факті, що жінки не сприймаються як індивідуальності, єдина їх роль бути жінкою і матір'ю. Отже, тут описується ніби типова господиня, але увесь крам, необхідний для домашнього господарства, іронічно переноситься у лісову печеру. Завдяки прийому перелічування: «*warm caves in the woods, filled them with skillets, carvings, shelves, closets, silks...*» («*теплі печери в лісах, заповнила їх сковорідками, нарізками, полицями, шафами, шовками, незліченим крамом*») створюється акцент на деталях, що важливі в житті домогосподарки. На нашу думку, образ печери має символічний характер і

Е. Секстон таким чином акцентує увагу на тому, що думка про місце жінок на кухні невимовно застаріла. Для авторки ця роль жінки є неприйнятною, тому вона пише, що «така жінка це непорозуміння» («*woman like that is misunderstood*»). Ми припускаємо, що в останній строфі поетеса створює алюзію до образу Жанни Д'Арк, жінки-воїна, спаленої на вогні: «*flames still bite my thigh*» («*полум'я все ще кусає моє стегно*»). Визначальною ознакою, що характеризує конкретний образ войовниці Жанни д'Арк в будь-яких його інтерпретаціях, є героїзм. Так, лірична персона проявляє героїзм та не боїться померти за свої переконання: «*woman like that is not ashamed to die*» («така жінка не соромиться померти»). Наприкінці кожної строфи поетеса використовує епіфоричне повторення («*I have been her kind*»). Так, фраза «Я була її подобою» є ключовою для всього твору, адже Секстон акцентує увагу на тому, що вона є подобою кожної з описаних жінок.

У творі англійської поетеси Е. Дженінгс «У саду» (*In a Garden*) на ідейно-образному рівні, ми можемо виділити тему самотності та скептицизму, лірична персона відчуває себе самотньою та загубленою в якомусь саду. Звертаючись до стилістичного рівня аналізу, ми можемо помітити, що увесь твір є розгорнутою метафорою на рай. Якщо глянути глибше, то він репрезентує історію вигнання Адама та Єви з райського саду. Садівником («*the gardener*») метафорично називається Бог, або Ісус, для описання якого використовується епітет «*Quietly godlike*». Для глибшого розуміння картини поетесою було використано біблійську алюзію на Люцифера, диявола, який зіграв не останню роль у вигнанні перших людей з раю: «*I Had no one tempting me to make the bad Choice*». Використання біблійного сюжету не є дивним, адже сама поетеса була дуже релігійною особистістю.

Мотив інакшості в поезіях обох письменниць розкривається на стилістичному рівні. Було виявлено, що метафора являється найчастіше уживаним стилістичним прийомом у ліриці американської та британської

колерит, свої загальновизнані, встановлені правила, стандарти поведінки, мови.

Фразеологія – розділ мовознавства, що вивчає фразеологічний склад мови в його сучасному стані та історичному розвитку. На думку О.В.Куніна, фразеологізми – «високо інформативні одиниці мови», «одна з мовних універсалій, оскільки немає мови без фразеологізмів». За допомогою фразеологізмів можна вивчати культуру будь-якої нації, так як ці лексичні одиниці несуть в собі соціокультурну інформацію. Тому вони є предметом ретельного вивчення багатьох лінгвістів.

Ми поділяємо фразеологічні одиниці на дві семантичні групи:

1) фразеологічні одиниці на позначення осіб: *Joe Doakes* – *пересічна, звичайна людина*; *середній американець*; *ein langweiliger Peter* – *нудна людина*; *strammer Max* – *силач, богатир, геркулес*; *по Марусин поясок* – *до смужки на келихові, чарці, склянці і таке інше*;

2) фразеологічні одиниці на позначення не-осіб *the Blue Peter* – *прапор відплиття*; *Black Maria* – «чорна Марія», *тюремна карета*; *der alte Gottfried* – *домашнє плаття або халат*;

У ході дослідження, ми виявили, що фразеологічних одиниць з чоловічими власними назвами в кількісному відношенні більше. Даний показник є результатом того, що протягом всієї історії Британії, України та Німеччини чоловіки займали важливе місце в суспільстві. В англійській та німецькій мовах кількісно переважають фразеологічні одиниці з іменами та прізвищами, що не відносяться до конкретного денотату, а українській мові кількісно більше фразеологічних одиниць, до складу яких входять біблійні та євангельські персонажі. Це пов'язано з тим, що в Україні більшої уваги приділяли релігії (*Не до Петра, а до Різдва*; *Іудині срібники*). Ми виявили також фразеологічні одиниці з біблійними персонажами в англійській та німецькій мовах, проте їх менше, ніж в українській мові. Фразеологічні одиниці з чоловічим гендерним компонентом можуть означати: риси характеру, розумові та фізичні

People” published in 1936. Such communicative tasks as discussions, case studies, role plays not only promote the development of communication, problem-solving and team-working skills, but also develop students' ability to influence others, as well as keep motivation high. So a teacher should emphasise the importance of the task itself and the learning opportunity it presents.

Notwithstanding new methods, techniques and approaches to teaching and learning a foreign language, it is essential to raise awareness of the 21 st century soft skills, that are to be integrated and prioritized in today's education.

References:

1. Larsen-Freeman D. , Anderson M. Techniques and Principles in Language Teaching (3rd ed) / D. Larsen-Freeman, M. Anderson. - Oxford University Press, 2013. - 272 p.
2. 21 st Century Skills Map [Електронний ресурс] : [Режим доступу] : https://www.actfl.org/sites/default/files/pdfs/21stCenturySkillsMap/p21_worldlanguagesmap.pdf

Соловей А.С.

НАЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ГЕНДЕРНИМ КОМПОНЕНТОМ В АНГЛІЙСЬКІЙ, УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Гендер – соціокультурний конструкт, пов'язаний з приписуванням індивіду певних якостей і норм поведінки на основі його біологічної статі. Гендерний аспект в лінгвістиці характеризується тим, що практично будь-яка сфера лінгвістики може розглядатися з точки зору відображення в них гендерних відносин. Концепти «мужність» і «жіночність» по-різному проявляються в контексті різних мов. Кожна мова має свій національний

авторок. Однією з спільних рис їх творчості можна назвати використання алюзій. Проте, в ході аналізу було визначено, що алюзії в творах Е. Дженінгс є більш традиційними, тобто узятими з Біблії, у той час як Е. Секстон поєднує алюзії біблійні та літературні.

Боровик Є.О.

ЗОБРАЖАЛЬНІ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ В АНГЛОМОВНИХ АФОРИЗМАХ ПРО ЗАКОН І ПОЛІТИКУ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Крім дослідження функціональних стилів, стилістика мови займається вивченням та дослідженням експресивних, емоційних та оцінювальних якостей різних мовних засобів. Вона може оперувати різними одиницями вираження стилістичних значень. Серед них: граматичні (включають в себе фонетичні, морфологічні та синтаксичні), лексичні, а також стилістичні. У тексті всі ці одиниці функціонують разом, підкреслюючи той чи інший відтінок значення або цілого висловлювання. Утворюючи одне ціле, вони підсилюють чи зменшують емоційний вплив, надаючи висловлюванню певного стилістичного забарвлення.

Краса як найважливіша ознака афоризму, досягається застосуванням таких художніх засобів, як тропи і стилістичні фігури. Найпоширеніші фігури, що використовуються в афоризмах – метафора, антитеза та паралелізм. Серед інших – еліпсис, риторичне питання, градація, анафора та деякі інші.

Лінгвостилістичні засоби в стислих текстах слугують не лише інструментом надання вислову експресивності, але й уможливають мовну компресію. До головних засобів компресії в афоризмах можна віднести: безсполучниковість (асиндетон), метафору, порівняння, літоту, гіперболу, антитезу, іронію, парадокс, асонанс, алітерацію. Перераховані

лінгвостилістичні прийоми обумовлюють образність, оригінальність, експресивність афоризмів та компресію тексту, що надає більш стислої форму виразу.

Найчастіше вислови про закон і політику можна почути з трибуни, на телебаченні, радіо або в газетах, адже вони розраховані на широку публіку. В таких випадках автор удається до використання різноманітних засобів створення експресивності, які покликані привернути негайну увагу слухача або читача. В інших випадках, афоризми такої тематики зустрічаються у книгах та працях відомих політологів, соціологів, юристів та інших громадських діячів. В такому разі вони, здебільшого, покликані викликати в увазі читачів певні асоціації, змусити їх замислитись над деякими питаннями та твердженнями.

Багато політичних афоризмів будуються на метафорі – приховане порівняння, яке досягається використанням переносних значень слів:

1. *Patriotism is the last refuge of a scoundrel* (Samuel Johnson).

Побудова афоризму заснована на асоціації автора такого внутрішнього почуття як патріотизм з останньою надією негідника – останнім можливим притулком. Через таке зіставлення, порівняння двох явищ, автор виказує своє негативне ставлення до почуття патріотизму, уводячи негативно забарвлене слово *scoundrel*. Таким чином, метафора *the last refuge of a scoundrel* надає негативного забарвлення та експресії афоризму за рахунок порівняння звично позитивного почуття з негативною картиною.

2. *Every election is a sort of advance auction sale of stolen goods* (Henry Louis Mencken)

Поданий афоризм будується на метафорі *advance auction sale of stolen goods* (завчасно проведений аукціон крадених речей), яка зіставляється із політичними виборами. Метафора додає негативного забарвлення висловлюванню, адже порівняння базується на двох явищах, що викликають протилежні емоції. Якщо вибори

foreign language is traditionally based on development of basis skills – speaking, listening, reading and writing. But, in fact, it is important to understand that soft skills can be applied and implemented in the same teaching process through the above-mentioned skills.

According to Dr. Sara Hannam, critical thinking is one of the most important life skills. In her opinion, at a very basic level, critical thinking is the act of questioning information by asking where it comes from, who has said/written it, what their motivation was for doing so, etc. At university level, students should be able to notice these biases in the writing and speaking of others, as well as consulting expert opinion and research in the formation of their own ideas. When they are in discussion with each other, it is necessary to help them become more self-aware about their own viewpoints in relation to those around them. Role playing is one more option to promote this skill. She advises teachers to use student-centered approach and facilitate students' thinking by asking the right questions. Teachers can always find a way to introduce critical thinking moments into the classroom by using the resources around, such as reading and listening texts, and connecting them with outside events. University requires students to make those connections and to read widely to explore important issues further.

One more life skill to be mentioned is the ability to present any information in a way of a public speech or as a multimedia presentation. Presentations are a great way to have students practise all language systems areas (vocabulary, grammar, discourse and phonology) and skills (speaking, reading, writing and listening). They also build confidence, moreover, it is a skill that most people will need for successful communication for career purposes.

Mark Powell, the author of the coursebook “In Company” 3.0, considers that students' ability to influence others is a vital life skill in working life and business. In his study, devoted to the importance of influence as an essential skill integrated in his business course and reflected in the tasks of the coursebook, he referred to Dale Carnegie's “How to Win Friends and Influence

barbarisms tunes on business mood and creates certain image of a company-manufacturer.

To sum up, it is important to state that combination of several languages in one text creates language game, adds emotionality and allows to make extraordinary characteristic of advertised product or service. Thus, multilingual lexis in English advertising text performs various functions, which completely corresponds to requirements for modern advertising texts.

Sokolova K.V., Shashkina N.I., Druzhinina L.V.

LIFE SKILLS CONCEPT IN TEACHING ENGLISH IN THE 21-st CENTURY

Pridneprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture

The information society of the 21-st century has significantly influenced almost all aspects of our life, as well as various areas of expertise. There is a demand not only for modern methods and techniques in teaching and learning, but also for introducing and ensuring *the skills concept* which helps teaching students the most relevant, useful skills that reflect specific demands in a complex, competitive, knowledge-based, information-age, technology-driven economy and society.

Nowadays most educators call them *soft skills or life skills*. The term 'life skills' refers to a broad range of soft skills which often vary depending on individual situations. For young learners, life skills might include numeric literacy and understanding how to share with others, while for university students, knowing how to manage different workloads and meet deadlines is essential.

In the framework of educational requirements the English language has been taking a definite position along with other essential subjects in secondary, post secondary and higher education for a long time. A process of teaching a

вважаються ознакою вільного демократичного суспільства, то аукціон крадених речей асоціюється з шахрайством та ошуканством. Зіставляючи протилежні поняття, автору вдається показати зворотню сторону виборів, яка полягає в обдуренні громадян під виглядом вільного волевиявлення.

Часте використання стилістичних фігур метафори та порівняння пояснюється прагненням афоризму до яскравості та наочності. Саме завдяки асоціативним картинам автор має змогу ширше та глибше розкрити зміст викладеної думки, провести паралелі між сферою політики та іншим світом.

Brozhenets O. I.

REALISATION OF EVALUATION STRUCTURE IN POLITICAL DISCOURSE

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

In our modern rapidly developing world the problem of evaluation is regarded to be one of the most controversial problems of linguistics because of its multiplicity and diversification. Evaluation structure and means of its realization capture the attention of linguists who are concerned with the analysis of interaction through written text and whose aim is to study the various manifestations of evaluation in discourse. This article is interesting for the analysis of the correlation of logical-philosophical and proper linguistic aspects of evaluating of the category; its structure justification; semantic-pragmatic peculiarities of realization of evaluation. Furthermore, the peculiarities of evaluation functioning in the political discourse are investigated.

Considerable interest in the evaluation structure in communications reinforced by anthropocentric nature of modern linguistic studies reveals the mechanisms of cognitive and linguistic characteristics of the evaluation.

Linguistic research of national and foreign linguists was directed to study the versatile aspects of evaluation and evaluative meaning: evaluation modalities and logic assessments. The term “evaluation” was under consideration of national and foreign scholars. Many linguists, particularly J. Lyons, M. Bednarek, G. Thompson, J. Coates, E. Volf N.Arutyunova, O.Ivin and others find it significant to pay special attention to the evaluation structure and means of its realization.

The category of evaluation is a universal category that expresses positive or negative attitude of the speaker to broadcast content and is implemented in parts of words, interjections, modal, lexemes, phrases, sentences and speech acts [3, 55].

According to G. Thompson and S. Hunston (2000) ‘evaluation’ is the broad cover term for the expression of the speaker’s or writer’s attitude or stance towards, viewpoint on, or feelings about the entities or propositions that he or she is talking about. That attitude may relate to certainty or obligation or desirability or any of a number of other sets of values [5].

Taking into account the fact that the media language is very complex in terms of its socio-economic and communicative context, any analysis must first deal with a number of methodological decisions. According to A. Bell (1991) the analysis of media language demands decisions in three areas:

- the genres: news, advertising, etc. (type of media content)
- the outlets: the publications, radio stations, etc. (carriers of content)
- the outputs: specific newscasts, programmes and the time period to be covered (and the days to be sampled within that period). [4]

Evaluation as the category of mode is characterized by a specific structure that contains a number of mandatory and optional elements. This structure can be represented as a modal frame, which is superimposed on the sentence and does not coincide with its logical and semantic structure, nor with the syntactic [2, 324].

our life. This fact provokes modifications in dialogue between a manufacturer and consumer. Nowadays combination of several languages occurs frequently in English advertising text. Thus, multilingualism causes changes in style and content of advertising message.

Mixture of lexis from different languages definitely adds originality and distinguishes texts from monolingual advertisement. The choice of language usually depends on the topic of the text. For instance, in order to show technical quality and reliability of product German language is often used. French words help to depict goods in more elegant and exquisite way. Italian lexis adds emotional colouring and melodiousness. The most frequently used examples of multilingual lexis in English advertising text are foreign words and quotes, barbarisms and terminology.

Foreign words are mostly used in advertising in order to correlate the product and the manufacturing country. What is more, foreign lexis makes a text more creative and expressive. For example, German word *wunderbar* in the advertising of washing machine emphasizes that it was produced in Germany, what at the same time stresses the quality. Thus, foreign words allow to fulfill several functions of advertising text. Due to such lexis, the main information is transmitted concisely and the advantages of the product are highlighted.

Words of foreign origins are widely spread in advertising texts of different services. Terms help to avoid ambiguity, due to them we can reach precision and brevity. For example, economic terms (*solvency, holding, data, investment vehicle, asset, vendor*) demonstrate that the advertised product or service is aimed especially at economists, businessmen and other specialists who are aware of this topic. Therefore, usage of terms narrows the target audience of the product. What is more, such specific vocabulary points out that the producing company is competent in a particular sphere.

Barbarisms of French and Latin origin are frequently used (such words as *portfolio, vehicle, vendor*). Sometimes barbarisms perform terminological function and denote specific economic, political or legal terms. Use of terms and

географічних назв. Головним принципом адекватного відтворення цих одиниць національної номінації має бути передача якомога ближче до оригіналу їх звукової структури.

Проте остаточні варіанти написання тих чи інших українських географічних назв англійською чи будь-якою іншою іноземною мовою мають іноді встановлюватися при співпраці лінгвістів з істориками та географами.

Sidliak V. V.

PECULIARITIES OF FUNCTIONING OF MULTILINGUAL LEXIS IN ENGLISH ADVERTISING TEXT

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Modern era of consumption determines occurrence of great amount of new products. Advertising text, as a main component of advertising communication, allows people to promote these goods. This advertising must be qualitative, it has to save space and time on perception of advertisement and at the same time encourage potential consumers to buy a product. With the help of successful combination of compression and linguostylistic means we can reach the result described above.

As a short text, advertising possesses such features as simplicity, combination of limited size and informativity, use of compression (abbreviations, shortenings). Linguostylistic means of language are used for building of advertising texts, such as lexical, grammatical, lexico-syntactical, graphical, and phonetic linguostylistic means. That is why research of peculiarities of linguostylistic means in advertising texts has not only scientific importance, but also practical value.

Due to the fact that in the modern world majority of people are proficient simultaneously in several languages, multilingualism influences all spheres of

According to A. Ivin, evaluation contains four components: subject, object, character and motivation.

- *The subject of evaluation* is a person who provides value of a particular object, by expressing his evaluation. The subject of evaluation is based on the existing scale and corresponding stereotypes in his world view.
- *The object of evaluation* is an object which is prescribed with certain values and which is estimated.
- Since all kinds of evaluations are divided into absolute and comparative, the nature of absolute evaluation is defined by qualification of the object as positive, negative or indifferent. The nature of the comparative evaluation is defined by comparing values of two or more objects and revealing one's advantage or equivalence (better, worse, equivalent)
- The process of evaluation is made in terms of the *motivation of evaluation*. Motivation is the certain evidence which persuades the subject to approval, acceptance or indifference [1, 27].

Structure evaluation suggests the presence of both implicit (hidden) and explicit (consciously expressed) elements.

The study of political discourse lies at the intersection of different disciplines and its analysis is associated with forms, objectives and content of discourse. It demonstrate that news reports contain rich evaluative meaning. However, despite a large number of studies, little attention has been attached to attitudinal positioning in the journalistic texts.

This article analyses the structure of evaluation by examining evaluative statements of political news reports.

1. «*Most Americans think the United States is one of the greatest countries in the world.*»
2. «*Ted Cruz desperately seeks to stop Donald Trump in Indiana*»

The first news item reports an attitude of the inhabitants of the USA towards their motherland. The phrase “*one of the greatest countries*” represents

the category of absolute evaluation on the part of the subject which is intensified by the superlative form of an adjective “great”. The subject is represented by a noun related to a group of people. Evaluation from a group of people that form a kind of society with common stereotypes is called generalized evaluation. Thus, it can be concluded that the subject is expressed explicitly in the given piece of news. Object is represented by proper noun “*the United States*” while evaluative predicate is pronounced in this case by the point-of-view verb “*think*”.

In the second example, subject of evaluation is implicit since the structure of evaluative statements has no words that could hint the person/group of people on whose behalf the object is estimated. Furthermore, with the aim of intensifying evaluation the author used the adverb “*desperately*”, which has a meaning “critically” and emphasizes the extreme degree of desire of the US Senator of Texas Ted Cruz to stop Donald Trump in the presidential elections.

Taking everything into consideration, it can be concluded that evaluation is a very complex textual phenomenon with its specific structure. The phenomenon of evaluation can only be correctly understood and analysed through the context. Evaluation structure integrates both implicit and explicit elements. During the analysis of political discourse, it was found that the evaluation framework includes elements of several types: those which are usually explicated (e.g. object), and those which can have both explicit and implicit form (subject, axiological predicates).

REFERENCES:

1. Ивин А. А. Основания логики оценок / А. А. Ивин. – М. : Изд-во Московск. ун-та, 1970. – 230 с.
2. Шинкарук В. Д. Оценка как категория модуса в латинском языке / *Studia linguistic.* – 2012. - № 6. – С. 323-331.
3. Панина Л. С. Экспрессивная и эмоциональная лексика как оценочная категория / Л. Панина // *Проблемы современной русской лексикологии* : сб. науч. тр. – Калинин : КалининГУ, 1983. – С. 55–59.

С. Флоріна, В. Виноградова, І. Корунця можемо сказати, що власні назви українською мовою передаються за допомогою транскрипції, транслітерації, транспозиції або калькування.

При *транскрипції* слово записується буквами кирилиці, при цьому перекладач орієнтується на точну відповідність звучанню слова мовою оригіналу.

Транслітерація, за визначенням О. Ахманової, – це «формальне відтворення початкової лексичної одиниці за допомогою алфавіту мови перекладу; буквена імітація форми початкового слова».

А ось *транспозиція* полягає в тому, що власні назви в різних мовах, які розрізняються за формою, але мають загальне лінгвістичне походження, використовуються для передачі один одного. В одних випадках транспозиція застосовується регулярно, в інших – епізодично. Традиційні відповідності зафіксовані в словниках (Київ – Kyiv).

Наступний спосіб перекладу є *калькування*. Це засіб перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом заміни її складових частин (морфем або слів) їх лексичними відповідностями у мові перекладу. Географічні назви гір, озер, морів тощо передаються шляхом калькування, якщо до них входять компоненти, що перекладаються: Ivory Coast – Берег Слонової Кості, the Black Sea – Чорне море.

Якщо ж до назви входять слова, значення яких забуте або з яких-небудь причин не може бути перекладене, вживається *змішаний спосіб*, коли частина назви передається транскрипцією, проте в цілому зберігається принцип калькування: Lake Ladoga – Ладозьке озеро, River Dart – річка Дарт.

Таки чином, ми бачимо, що чітких і точних правил перекладу власних назв з української мови на англійську і навпаки немає. Звідси маємо на всіх мовах Chernobyl і Babyn Yar.

Отже, ми пропонуємо якнайшвидше видати і поширити англійською мовою та іншими мовами геополітичну карту України, а також словник

Стосовно другої із наведених вище цитат слід зазначити, що, незважаючи на відсутність єдиної офіційно визнаної релігії на теренах Сполучених Штатів Америки, певні території демонструють відчутне тяжіння до окремих течій та напрямків. Не є виключенням і Південь, межі якого переважно визначаються баптизмом. Так завдяки ще однієї ледь помітній деталі, автор створює власний стилістичний малюнок, а повість стає документально достовірною.

Середа О.І.

СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ)

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

В рамках даного дослідження представлено теоретичний огляд поняття власних назв та їх різновидів, зокрема географічних назв – топонімів; досліджено складності та способи перекладу та відтворення відповідних назв; виділено основні принципи та прийоми перекладу та відтворення власних назв; представлено нововведення щодо відтворення географічних назв.

Актуальність і значимість даної проблеми визначається тим, що сьогодні, коли Україна здобула міжнародне визнання і налагоджує всебічні стосунки з багатьма країнами світу, потреба в передачі її топоніміки набуває особливого значення. Найперше йдеться про передачу цих своєрідних реалій англійською мовою, що є мовою міжнародного спілкування в усіх головних сферах міждержавних відносин.

В даному дослідженні слід відзначити змістовну, теоретично обґрунтовану працю І. В. Корунця «Теорія і практика перекладу» (1986). В цій книзі автор надзвичайно чітко, точно показує принципи і способи перекладу.

Після вивчення різних підходів до способів передачі В.С. Влахова та

4. Bell, A. 1991. *The Language of News Media*. Oxford: Blackwell, 1991. – 292 p.

5. Thompson, G. and S. Hunston (2000) 'Evaluation: an introduction', pp. 1 – 27.

Budilova O.V.

BLOOM'S TAXONOMY IN ACTION: SETTING SMART GOALS FOR EFFECTIVE TEACHING

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

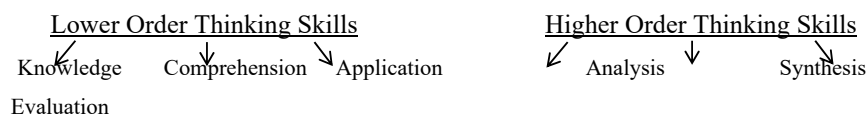
Global ESL practice seeks to empower teachers to create favorable language learning environment. This includes appropriate lesson planning strategies, which help educators focus their effort and promote students' progress. One of the best practices recently implemented in ESL lesson planning is setting goals and objectives in a SMART way, whereby SMART represents an acronym guiding teachers through goal-setting [1, 84]. Commonly associated with project management (PM), the idea of SMART goals has been picked up and successfully used by educators, who firmly believe that lesson goals and objectives should be¹ [1, 84]:

- *S* – specific;
- *M* – measurable;
- *A* – achievable;
- *R* – realistic;
- *T* – timely.

Goal articulation was greatly facilitated with the adoption of Bloom's Taxonomy, developed by Dr. Benjamin Bloom in 1956 [2, 38]. According to Bloom's approach, all thinking skills can be split into lower order and higher

¹ Although definitions of certain letters may somewhat vary, the given one is most widely used in global educational practice.

order ones, whereby each skill grows in complexity at every subsequent stage [2, 38]. Bloom's cognitive framework looks as follows [2, 39]:

Speaking more generally, the first three skills are often referred to as “convergent-type thinking process”, while the last three ones are normally described as “divergent thinking process” [2, 39].

Among other advantages of Bloom's Taxonomy planning-wise, Dr. Bloom compiled a list of action verbs, which are used to outline lesson objectives in relation to expected lesson outcomes. It is commonly known that every outcome should be measurable, that is why it is highly important for teachers to be able to measure students' performance using a big variety of evaluation tools. In this regard, Bloom believed that it is action verbs that have the power to track educational progress. Furthermore, it is essential for teachers to bring students to a new level of thinking through creating effective learning environment and challenging (but not entertaining) assignments.

Despite a commonly recognized benefit of using Bloom's Taxonomy in lesson planning, many educators fail to make it a success story for a number of reasons:

1. Some teachers tend to underestimate their students' thinking abilities, which makes the former stick to the same thinking levels and stop students from moving forward;
2. Some teachers may find the use of Bloom's Taxonomy more challenging and time-consuming, which is not something they are looking for;
3. Assignments based on lower order skills are much easier to grade, which represents a big advantage for a number of teachers.

Consequently, when planning a lesson, a number one thing for teachers to think about is the need to develop students' critical thinking, which is an

«She skittered at the sound of my footsteps, or, if there was no avoiding me, folded like the petals of shy-lady fern».

«It was a rhyme about evergreen bark, dragon-fly fern».

В обох реченнях йдеться про особливий вид папороті, що росте в південно-американських широтах.

Т. Капоте знайомить читача з особливостями місцевої кухні, пропонуючи до уваги опис цілої низки різноманітних американських блюд і напоїв:

«Dolly, who lived off sweet foods, was always baking a pound cake, raisin bread, some kind of cookie or fudge».

«There was to be fried chicken and ham, English peas, sweet potatoes, rolls, banana pudding, two kinds of cake and tutti-fruitti ice cream from the drugstore». Відчутного колориту стилістиці повісті надає використання автором мовних прикмет історичних часів, реалій військового та релігійного характера:

«And Bill that built the chicken-coop: went away on a Pullman job».

Сполучення «Pullman job», яке містить метонімічний натяк на місце роботи одного із персонажів – він став провідником у пульманівському вагоні залізниці – надає відчутний історичний відтінок контекстові твору, адже словосполучення вже майже вийшло із обігу, залишившись хронологічною прикметою першої половини ХХ століття.

«As a lad my own age he'd marched in a Dixie regiment».

«If on leaving town you take the church road you soon will pass a glaring hill of bonewhite slabs and brown burnt flowers: this is the Baptist cemetery».

«A Dixie regiment» - таку назву мали полки армії представників Півдня під час Громадянської війни між північними та південними штатами (1861-1865). Саме південь Америки увійшов в історію країни та світу як територія, на якій тривалий час вирували ворожі расові протистояння, що виникли як наслідок Громадянської війни. Як бачимо, письменник не уникає цієї проблематики, хоча й робить лише натяк.

In writing learning outcomes, there are other factors relating to ‘the curriculum’ as students experience it that need to be taken into consideration. Learning outcomes should include a description of the kinds of performances by which achievement will be judged, either within the outcome or in an associated set of assessment criteria.

Семешко Н.М.

ДЕЩО ПРО ЛІНГВОСТИЛІСТИКУ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ В ПОВІСТІ Т.КАПОТЕ «ЛУГОВА АРФА»

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

Т. Капоте, як один з засновників жанру non-fiction, починає освоювати його вже в повісті «Лугова арфа». Персонажі цієї повісті існують ніби поза часом, намагаються подолати власні фобії та прилаштуватися до життя, якому байдуже до їх схильності до мріяння та романтичності.

З перших сторінок повісті читач занурюється в сумну чарівність вересневих лісів і лугов, які оточили маленьке місто, що загубилося десь на півдні Сполучених Штатів Америки, і долучається до провінційного побуту з його добросусідськими стосунками, чутками і неквапливими сенсаціями. Підкреслюючи це, автор вдається до перелічення, «нанизуючи» одну за одною прикмети оточення:

«The drugstore, the drygoods store, a filling station, a grocery, an office building, all this was hers, and the earning of it had not made her an easy woman».

Використовуючи найдрібніші деталі побуту чи яскраві прикмети американського життя, Т. Капоте передає атмосферу затишку і помірності:

«There was a hook rug on the floor, rocking chairs», або соціальну і фінансову неоднорідність суспільства:

indispensable part of using information outside the classroom and which promotes learning for life.

References

1. Lawler, J., Bilson, A. Social Work Management and Leadership: Managing Complexity with Creativity. – Routledge, 2013. – Pp. 84-85.
2. Bloom, B. S. Reflections on the development and use of the taxonomy. – Chicago, 1994. – 214 p.

Буренко В.Р.

МЕТОДИ ПЛАНУВАННЯ БІЛІНГВАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ЛІНГВІСТІВ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Представлено розробку теоретичних аспектів білінгвізму, досліджено сутність поняття «білінгвізм» та виокремлено причини, які спричинили появу цього феномену; виділено різновиди білінгвізму за різними критеріями; розкрита мета білінгвальної методики, її основні принципи та засади, розкрито зміст основних моделей білінгвального навчання.

У процесі дослідженні було встановлено, що джерелом білінгвізму виступає етнічна неоднорідність самого суспільства, наприклад, існування в одній державі двох етносів, що користуються різними мовами. Через те що в сучасному світі практично немає етнічно «чистих» держав, білінгвізм як явище отримало велике поширення. Білінгвізм відображає ситуацію, коли відразу дві мови визнані державою, внаслідок юридично закріплених норм або законів, на рівні офіційних і з рівноправним статусом для кожної з цих мов.

Уперше поняття “білінгвізм” було введено у 1938 році В.О.Аврорінін, який визначав його як однаково “вільне володіння двома

мовами.”. Поняття «білінгвізм» походить від латинського слова *bilingua*, що означає подвійна мова; – здатність до оперування кількома мовами.

Різновиди білінгвізму:

1. За способом надбання (по В. П. Беляєву):

- природний;
- штучний.

2. За віковими періодами:

- ранній;
- пізній.

3. За ступенем володіння мовами:

- рецептивний;
- репродуктивний;
- продуктивний.

4. За ступенем володіння другою мовою (по Т. Бертагаєву):

- нормований;
- однобічний;
- ненормований.

5. За характером зв'язку між співнаявними мовами:

- чистий;
- мішаний.

6. За співвіднесеністю з певним соціальним колективом (по

Є.М.Верещагіну):

- індивідуальний;
- груповий;
- масовий.

7. За способом зв'язку мовлення з мисленням (по Б.В. Беляєву):

- безпосередньо;
- опосередковано.

performance when writing learning outcomes. Bloom's Taxonomy covers six levels of cognitive ability increasing from knowledge, comprehension, application, analysis and synthesis through to evaluation.

1. Knowledge. What do we expect learners to know? The verbs indicated may, for example, be used in the stem of assignment questions: record, examine, reproduce.

2. Comprehension. This covers learners' ability to convey what they understand. Can learners interpret what they know? Can they extrapolate from what they know? The following verbs may be used in work to be done by learners: discuss, clarify, classify, explain, translate, extend, interpret, review, select, summarize, contrast.

3. Application. This covers a learner's ability to use a theory or information in a new situation. Can learners see the relevance of this idea to that situation? Verbs to use may include: solve, examine, modify, apply, use, practise, illustrate, choose, relate.

4. Analysis. This covers a learner's ability to break down material or ideas into constituent parts, showing how they relate to each other and how they are organized. Can learners analyze elements of the subject field? Can they analyze relationships in the field? Can they analyze organizational principles?

5. Synthesis. This covers the learner's ability to work with elements and combine them in a way that constitutes a pattern or structure that was not there before. Can learners produce a unique communication in this field? Can they develop a plan or a proposed set of operations? Can they derive a set of abstract relationships?

6. Evaluation. This covers the learner's ability to construct an argument, compare opposing arguments, make judgments and so on. Can learners make judgments based on internal evidence? Can they make judgments based on external evidence? The following verbs may be useful in constructing learning outcomes in response to these questions: judge, select, evaluate, choose, assess, compare, estimate, rate.

Safonova N.A.

COURSE DESIGN AND LEARNING OUTCOMES

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Planning teaching and learning is a fundamental aspect of the role of university teachers. The more attention we pay to curriculum design and development, the more likely it is we can provide transparency for our students regarding the intended learning outcomes for any course.

A learner-centered course places the student, not the professor, at center stage. It shifts the focus from content delivery to student learning, from memorization to “deep learning”. In designing a learner-centered course, an instructor begins by identifying the course’s learning objectives - the knowledge, skills, and abilities that the course is intended to convey.

Student learning outcomes encompass a wide range of student attributes and abilities both cognitive and affective, which are a measure of how their learning experiences have supported students’ development as individuals.

Cognitive outcomes include demonstrable acquisition of specific knowledge and skills gained through the programme of study. We might pose the questions: What do students know that they did not know before and what can students do that they could not do before?

A learning outcome is an objective of the module or programme being studied. An objective is a short statement of intent. It signifies either a desired outcome to be achieved and/or a process that should be undertaken or experienced. Objectives can thus focus on outcomes/processes or a blend of each. An outcome usually comprises a verb and a context.

Learning outcomes should be defined at the right level so as to specify the complexity and/or significance of the situation in which the learner is expected to demonstrate the behaviour. The writing of learning outcomes should reflect the students’ increasing competence. Bloom’s Taxonomy of Educational Objectives (1979) may be helpful in articulating levels of expected academic

Аналіз теоретичних джерел дозволяє стверджувати, що принципово в методиці білінгвальної освіти є:

- етапність, систематичність, довготривалість, варіативність;
- відсутність перекладу (дублювання);
- друга мова націлена на реалізацію навчального стандарту;
- націлені на інтеграцію та плюралізм (відсутність) привілей.

Моделі білінгвального навчання:

1. *Дублюючу чи супроводжуючу*, модель використовують як правило на початковому етапі навчання і пропонує представлення однієї і тієї ж одиниці німецької та англійської мовами.

2. *Аддитивна модель (доповнююча)* подання німецькою мовою додаткової інформації, що збагачує зміст, вивчений англійською мовою.

3. *Паритетна модель* передбачає рівноправне використання англійської та німецької мов при розкритті змісту предмета.

4. *Модель що витісняє*. Німецька мова домінує при розкритті предметного змісту.

Отже, для ефективнішого навчання ми пропонуємо методичні розробки для студентів першого курсу напрямку «Філологія» (англійська) у процесі викладання дисципліни «Основна іноземна мова». Саме практична частина роботи передбачала випробування даної методики на студентах першого курсу під час виробничої практики у Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара.

Ваняркин В.М.

ЭКСПРЕССИЯ КАК ФУНКЦИОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ КАТЕГОРИЯ ТЕКСТА

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

Подход к тексту как к полифункциональному образованию предполагает внимательное изучение функций составляющих его элементов, специфику участия каждого из них в осуществлении коммуникативной задачи всего текста. В исследованиях последних лет особое внимание уделяется изучению экспрессивно-оценочных элементов в структуре высказывания. Поэтому правомерным представляется анализ функционирования таких компонентов текста, которые, благодаря своей языковой природе, активно способствуют осуществлению того прагматического воздействия, которое отправитель сообщения желает достичь по отношению к получателю текста. Таким образом, *цель* настоящего исследования – анализ текстообразующего потенциала экспрессии, которая рассматривается в работе как функционально-семантическая категория текстового уровня, обеспечивающая смысловое единство текста и адекватную реализацию коммуникативной установки.

Если исходить из методологического положения об онтологическом единстве рационального и эмоционального в мышлении и языке, то необходимо признать, что язык в своей коммуникативной функции служит не только для обмена мыслями, но и для выражения эмоций говорящего и воздействия на эмоциональную сферу слушающего [2, с.11].

Другими словами, из коммуникативной функции языка вытекает функция экспрессивная, которая часто обозначается как вторичная, избыточная или факультативная. Являясь диалектическим единством [4, с. 65], они могут различаться только с целью теоретического анализа, так как содержанием сообщения с точки зрения коммуникативной функции является определенная информация. Содержанием того же сообщения с

клубным жакетом мистера Вустера. Він в абсолютному захваті від речі оскільки це модно і популярно. Дживс, в свою чергу, ставиться до жакета надзвичайно скептично дотримуючись своїх суворих норм і розумінь смаку та стилю. При цьому, обидва персонажі не бажають змінювати точку зору. Це породжує конфлікт двох персонажів протягом твору. Безкомпромісність суджень про предмет осміяння, відверта тенденційність – притаманний саме сатири спосіб вираження авторської індивідуальності.

Пом'якшення відіграє значну роль як засіб досягнення комічного. В цьому уривку діалогу ми бачимо як Дживс коректно погоджується з Характеристикою мистера Фінкнотля наданою Вустером. Окрім того, тут прослідковується дерогативне порівняння, завдяки чому автор теж досягає комічного ефекту. Обличчя порівнюється із рибацьким. Воно надає персонажу доволі дотепну характеристику.

- The chap I know wears horn-rimmed spectacles and has face like a fish.
- The gentleman who came to the flat wore horn-rimmed spectacles, sir.

На рівні персонажів ми теж можемо відзначити прийоми передачі комічного. Постійне і яскраве протиставлення двох персонажів – Бертрама Вустера та його слуги Дживса протягом всього твору створює комічний ефект. Здавалося б, зрозумілі й на перший погляд заздалегідь чітко вибудовані відносини господаря та його слуги не можуть нести нічого особливого або надзвичайного. Подібного роду зв'язки при нормах, що склалися роками не можуть бути комічними, тим паче, в традиційній Великобританії. Кожен має своє місце, функції та обов'язки визначені суспільством. Роль господаря (поважного, хоча і молодого джентльмена) керувати своїм слугою. Дживс, в свою чергу, повинен виконувати всі настанови й забаганки Вустера. Однак автор, зберігши подібну традицію лише зовні, змінив ролі персонажів. Для читача цілком зрозуміло, що Дживс розумніший, має кращий смак та манери від свого господаря. Цього не заперечує і сам Вустер. Однак він твердо пам'ятає про свою роль і постійно намагається керувати ситуацією, вдаючи з себе більш розумного, талановитого, винахідливого.

Саснко В.В.

ЗАСОБИ ПЕРЕДАЧІ КОМІЧНОГО В РОМАНІ

П. Г. ВУДХАУЗА «ПОВНИЙ ПОРЯДОК, ДЖИВС»

Дніпропетровський Національний Університет імені Олеся Гончара

В творі комічне реалізується на багатьох рівнях за допомогою арсеналу різноманітних прийомів. Наприклад, варто відзначити парадокс, що є характерним для Вудхауза як майстра. Він починає твір з яскравого прикладу цього прийому. Ситуація, коли Вудхауз описує дві основні помилки письменників та оповідачів стосовно початку твору і при цьому сам припускається згаданих помилок є парадоксальною. При цьому, Вустер, що виступає в романі оповідачем, визнає лише помилку з діалогом. Подібний вчинок цілком в його характері, що зображується сатирично як ідеальний та героїчний. У художній тканині твору парадокси в мові характеризують Бертрама Вустера як дезорганізовану, не надійну людину.

Повторення – вельми потужний засіб для досягнення комічного ефекту, оскільки з кожним новим разом внаслідок повторення слово може набувати виразності та додаткових значень. Наприклад, постійний повтор слова “what” головним героєм. Спочатку сприймається лише як помилка, чи звичка, а далі примушує читачів сміятись.

- All pretty clear so far, what?
- Well, Jeeves, here we are, what?

Задля передачі комізму Вудхауз використовує нонсенс. Прикладом в тексті роману може слугувати цитата: “We stayed at Canes about two months, and except for the fact that Aunt Dahlia lost her shirt at baccarat and Angela nearly got inhaled by a shark while aquaplaning, a pleasant time was had by all”. Як ми бачимо, тут поєднуються дві жахливі події - напад акули та програш значної суми з доволі позитивною характеристикою відпочинку взагалі. Читача ж, це змушує сміятись. Окрім інших засобів передачі комічного в тексті наявна сатира. Сатиричною можна назвати ситуацію з білим

точки зрення експресивної функції являється та же інформація, но выражаемая эмоционально-экспрессивными единицами языка.

Исходя из определенных экспрессии и описания ее особенностей в лингвистической литературе, представляется возможным согласиться с мнением тех ученых, которые понимают под экспрессией повышенную выразительность и изобразительность речи, языковых и речевых единиц, заключающуюся в добавочной информации эмоционального и оценочного характера [1, с. 10].

Нетрудно заметить, что понимаемая таким образом экспрессивность является важнейшим компонентом категории информативности. Особенно ярко это проявляется в текстах газетно-публицистического стиля, в которых авторы стремятся не только проинформировать читателя относительно того или иного факта, явления, события, но и оценить его, выразить свое отношение и сформировать определенное мнение у адресата.

Одним из наиболее трудных мест для коммуникативно-ориентированной лингвистики, как отмечают многие исследователи, на сегодняшний день является проблема эффективной языковой коммуникации [3]. В рамках этой проблемы вызывает большой теоретический и практический интерес изучение тех факторов, которые, оказывая определенное воздействие на чувственные механизмы психики коммуникантов, могут существенно влиять на выбор решения и модели их поведения. Речь идет о важнейшей текстовой категории, которая связывается с воздействующей функцией газетно-публицистического стиля, – категории прагматики.

Анализ роли экспрессивности в формировании категорий информативности и прагматики, а также мысль о тесном взаимодействии, взаимозависимости и переплетении текстовых категорий, позволяют, на наш взгляд, говорить о существовании экспрессивности как самостоятельной специфической категории текстов оценочного типа, для

которых функция воздействия является ведущей и облигаторной.

Исходя из сказанного выше, можно сделать следующие выводы.

1. Проблема эффективности функционирования средств массовой информации, более глубокого и полного понимания речевого произведения, связана с обращением к тексту как основной единице коммуникации.

2. Изучение категорий текста помогает осмыслить основные параметры его организации, определить главные типологические черты.

3. Среди доминирующих категорий текстов оценочного типа представляется возможным выделить информативность и категорию прагматики.

4. Тот факт, что в формировании вышеуказанных категорий главенствующая роль принадлежит экспрессивности, позволяет, на наш взгляд, говорить о существовании ее как самостоятельной категории в текстах оценочного типа.

Библиографические ссылки:

1. Гнатюк А.Д. Средства создания экспрессивности и ее интенсификации: автореф. дис. ... канд. филол. наук / А.Д. Гнатюк. – К., 1984. – 25 с.
2. Гридин В.Н. Психолингвистические функции эмоционально-экспрессивной лексики: дис. ... канд. филол. наук / В.Н. Гридин. – М., 1976. – 162 с.
3. Дридзе Т.М. Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации / Т.М. Дридзе. – М.: Наука, 1984. – 268 с.
4. Колшанский Г.В. Лингвистические основы анализа языкового стиля / Г.В. Колшанский // Проблемы лингвистической стилистики. – М., 1969. – С. 65-69.

scene. Hudson is a river, an inanimate object but the author makes it alive using the verb “*moving*”; “*bark*” is also an inanimate object that cannot “*sleep*” as “*the sleep*” is characteristic only of an animate creature. These tropes make the images of the river and the bark alive. While describing the main character’s laziness, the author uses irony followed by friendly humour built on associations evoked by metaphors: «*If left to himself, he would have whistled life away, imperfect contentment; but his wife kept continually dinning in his ears about his idleness, his carelessness, and the ruin he was bringing on his family*».

Metaphors “**would have whistle life away**” and “**kept continually dinning in his ears**” are used by the author to show Rip’s unwillingness to work and attract the readers’ attention to the irksomeness of Rip’s wife. What is more, Irving uses gradation with semantically connected words “**idleness, his carelessness and the ruin**”, where every next element intensifies the previous one and together they represent the drawbacks of Rip van Winkle’s character that lead his family to ruin.

After twenty years of absence, Rip didn’t recognize his native village: «*It was with some difficulty that he found the way to his own house, which he approached with silent awe, expecting every moment to hear the shrill voice of Dame Van Winkle*».

Epithet “**shrill voice**” serves to describe Dame van Winkle’s unpleasant voice. Moreover, the word “**Dame**” gains here the ironical meaning because Dame – is a title of a lord’s, baron’s or knight’s wife and, as the reader understands, Rip van Winkle was far from these titled posts.

Having analyzed the given extracts we should say that Washington Irving brilliantly creates graceful, light and natural prose and appears to be a keen word-lover who uses all the possible devices to create the atmosphere full of action in his witty and light romantic stories.

Prus O.S.

LINGUOSTYLISTIC INTERPRETATION OF WASHINGTON
IRVING'S STORY "RIP VAN WINKLE"

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Specific tasks of interpretation ensue from its nature. Firstly, a literary work is interpreted stylistically in order to understand its content. The essence of interpretation can be named as "own" understanding while the readers demonstrate their own comprehensions of the author's message.

Washington Irving is considered to be the father of American novelistics. His stories allow a sound, anti-romantic interpretation, but at the same time they have the second plan – a romantic one. The writer wants to show that behind the apparent facts the romantic world of dreams and ghosts could be hidden. This romantic split of real and imagined - one of the essential features of creative thinking in American Romanticism.

In his works, W. Irving enthusiastically traveled with the characters and readers throughout maritime areas, forests, rivers. Pristine nature arose once on the threshold of the house. The nature of unexplored continents or exotic islands often become one of the characters. One of the most well-known Washington Irving's stories is "Rip Van Winkle". The scene of action is set in the valley of the Hudson river. The author describes marvelous landscapes of the Hudson coasts and panoramas of the Catskill Mountains with inspirations: *«He saw at a distance the lordly Hudson, far, far below him, moving on its silent but majestic course, with the reflection of a purple cloud, or the sail of a lagging bark, here and there sleeping on its glassy bosom and at last losing itself in the blue highlands»*. In the given example the narrator uses a number of stylistic devices. Among them epithets "**majestic course, lordly Hudson, purple cloud, glassy bosom, blue highlands**" and personification "**Hudson...moving on its silent course, bark... sleeping on its glassy bosom**" that add a certain picturesqueness and create in readers' minds a clear image of the described

Viunov R.V.

MULTILINGUAL ASSOCIATIONS OF THE IMAGE OF BABEL
IN EUROPEAN POETRY OF THE 20TH CENTURY

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

It is a well-known fact that nowadays a certain number of languages is on the verge of extinction. That is why the maintaining the diversity of languages by means of multilingualism has become an issue of vital importance.

The term 'multilingualism' can be defined in different ways, but generally it refers to the acquisition of two or more languages or in other words to the ability of social groups, institutes or individuals to use several languages in their everyday life. Multilingualism is considered to be the key point in the ecological language policy, which creates not only the necessary conditions for the development of all EU languages but also assumes the respect of all human rights, equality of communication, protection of all languages and cultures and active learning of new languages.

Multilingualism in literature or polyglossia is a special case of usage of an author more than one language. It refers to the usage of all sorts of foreign words and grammatical constructions, phonetic plays, anagrams on somebody's name, parodic compounding, neologisms, quotation of documents, the transfer of the individual linguistic manners of speech etc. Polyglossia is used to bring together a wide range of people, diverse stylistic devices and remove some barriers to understanding between the different nations in the world that sometimes is called the Babel of the 21st century.

The ideas of creating a universal language are as old as an image of the city Babylon from the Biblical story. The idea relates to the reconstruction of the mythical language that was spoken by all people on Earth in order to receive the auxiliary language for international and intercultural communication.

Through the history starting from the work of a natural philosopher G. Leibniz there were several attempts to create a language of all speakers,

including Esperanto, Ido language, Interlingua etc., which take their beginning in the image of Babel.

The image of the Babel takes its origin from the myth that is registered in the eleventh book of Genesis aimed at explaining the origin of different languages. According to the story, the existence of one universal language that was spoken and understood by each person gave people an opportunity to agree on building of the highest tower, which would reach heaven.

The appearance of diverse languages was interpreted as the God's punishment to those who dared to show disrespect to him. Thus he confused their language and settled them in different parts of the world in order not to let them come to an understanding.

The word 'Babel' was formed from the verb 'to jumble' which means 'to mix up', thus the name of the city symbolizes confusion of the tongues and the beginning of multilingualism itself. The plot of the story and the symbol Babel has been widely spread in European literature. Such image as well as its multilingual associations appear in the poem *Babylon* written by R. Graves, *Pentecost* by L. Gwyneth, poem *Babylon* from the book 'The Pearl and the Octopus' by A. Stephens, *Burning Babylon* by M. Roberts and many others.

Further investigation will show what multilingual associations appear in the poems of each author.

Gaidar V.P.

EAVAN BOLAND: A THRESHOLD POET

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

In the Irish storytelling tradition stories were passed down from father to son. The female storyteller was traditionally considered a curiosity, and so was her feminine subject matter. Ordinary women's lives were not considered worthy of the Irish poem and were likewise excluded from the Irish history

ТСП (типовая словообразовательная парадигма) глаголов ЛСГ покрытия включает *nomenagentis*, *nomenactionis*, *nomeninstrumenti*, *nomenresultatis*, *nomenacti*.

Образование имен деятеля возможно от глаголов всех подгрупп, имеющих в своей семантической структуре сему «лицо» (*Färber*, *Kleckser*, *Decker*, *Pflasterer*). Однако, как и в остальных ЛСГ глаголов действия высокая системная продуктивность сочетания с низкой эмпирической.

Лексические ограничения препятствуют появлению омонимичных слов (*weißen*, *gelben*). Лексические и прагматические ограничения дополняют в ряде случаев друг друга. Такие операции как *weißen*, *kalken* входят составной частью в сферу профессий, обозначенных производными *Maler*, *Anstreicher*; *bohlen*, *dielen*, *tafeln* – *Bauarbeiter*.

Количество семантически возможных слов (производных суффиксального типа и сложных) ограничивается нашими энциклопедическими знаниями [2, с.113]. Мы знаем, что таких профессий как *Fetter*, *Stäuber* нет, и вряд ли мыслимы такие обозначения лица, как *Hüller*, *Nässer*, но семантических ограничений, которые их блокируют, нет, а есть прагматические, тесно взаимодействующие с семантическими.

Выделение какого-либо действия, как профессионального, может служить предпосылкой для появления производных со значением имени деятеля, то есть возможность образования имен деятеля в большой степени зависит от экстралингвистических условий.

Бібліографічні посилання:

1. Erben J. Einführung in die deutsche Wortbildungslehre (Grundlagen der Germanistik). 5., durchges. u. erg. Aufl. Berlin: Erich Schmidt, 2006. – 205 S.
2. Motsch W. Deutsche Wortbildung in Grundzügen (Schriften des Instituts für deutsche Sprache). 2., überarb. Aufl. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 2004 – 458 S.

«watchman»: «Пойди поставь сторожа», «Иди поставь сторожа», «Пойди и поставь сторожа», «Піди, постав сторожа», «Іди, вартового постав», который нам представляется наиболее точным и эквивалентным.

Пономарева Л.Ф.

**К ВОПРОСУ О СЕМАНТИЧЕСКИХ ОГРАНИЧЕНИЯХ В
ОБРАЗОВАНИИ ИМЕН ДЕЯТЕЛЯ ОТ ГЛАГОЛОВ ЛСГ
ПОКРЫТИЯ**

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

Как известно, семантические ограничения в словообразовании представляют собой один из видов системных ограничений сочетаемости словообразовательных морфем, которые обуславливают возможность соединения производящей основы с деривационным аффиксом в составе производного слова [1, с.35]. Наряду с выявлением семантических ограничений нами проводилось отмежевание семантических ограничений от других видов ограничений соединения словообразовательных морфем: лексических, стилистических, структурно-морфологических и прагматических ограничений.

Глаголы ЛСГ (лексико-грамматической группы) покрытия, семантическим идентификатором которых является глагол покрывать - bedecken, содержат в своей семантической структуре синтагматические семы субъекта, объекта и средства или инструмента покрытия.

Видовые семы позволяют распределить глаголы покрытия на следующие подгруппы: 1. красить (färben, weißen); 2. пачкать (kleckern, klecksen); 3. покрывать поверхность (decken, zuckern).

В состав дифференциальных сем входят семы «инструментальность» (gipsen, lacken); «квалитативность» (kleckern, mummen), «каузативность»; «финальность» (nässen); «оценочность» (klecksen), «дуративность».

books. This explains why it took such a long time for women poets to be accepted in the male-dominated poetic canon. Only recently has Irish women's writing begun to receive more attention. Tangible proof can be found in the apparent representation of female poets in recent Irish and international anthologies.

The Irish literary imagination has generally been marked by a persistent mythologizing tendency or, in Boland's words, —a fusion of the national and the feminine which [seems] to simplify both. Many contemporary women poets consciously challenge the one-dimensional metaphor of Ireland as a passive woman. This so-called demythologizing process is also notably present in the poetry of Eavan Boland. Unlike most of her male colleagues, Boland is not interested in a heroic past but in the ordinary lives of women, which are traditionally excluded from Irish poetry. Boland shares this feminist perspective with many others and her revisionist techniques are similar to those in the work of other Irish women poets. Instead of radically rejecting the traditional imagery, she often evokes the same images only to undermine that tradition. Hence, Boland applies a subversive strategy; she does not totally abandon the existing structures, but transfigures the traditional poetic images in order to accommodate female experience.

Eavan Boland's subversive poetics is particularly clear in her restaging of the classical male descent journey and her drawing on the Greek myth of Ceres and Persephone, turning it into a distinct Irish myth. In her poems we can also discover many subtle references to the Orpheus myth and the dangers inherent in the poet's ambition. It might be interesting to link Boland's concern with these stories, balancing on the threshold between the upper- and Underworld, to Boland's own borderline position as a poet.

Indeed, Boland can be considered a «threshold» poet in many ways. As an Irish woman poet, she occupies a very complicated, perhaps even controversial place among her fellow poets. While she openly critiques the national literary tradition of depicting women as —passive, decorative, raised to emblematic

status, she has often been accused of simply replicating these mythical emblems. Boland does indeed abundantly draw on ancient myths and literary conventions. Yet, her self-reflexive poetic voice has often not been taken into account by critics. With her subversive techniques, she places herself somewhere « at the very borders of myth and history» or «in the liminal zone where personal circumstance transmutes into collective experience».

In fact, many of her poems explore this tension between mythical and historical representation. They are mostly situated at twilight, right before darkness falls, which is the ultimate moment of transition. The female characters in the poems under discussion are also «in-between» the present domestic sphere and the past mythical Underworld, sometimes even literally traversing the boundary. Similarly, the poetic voice regularly switches between looking back and forward, recovering a lost past while anticipating future prospects. She wants to turn the culturally dominant interpretation of «his story» into a new kind of «her story» incorporating the ordinary women's stories into the larger frame of Irish history.

Boland's testimonial project balances between recovering the silenced histories of women and recording women's everyday domestic lives. Most of her poems thus chronicle a «history of the ordinary». Especially over the past two decades, Boland's mature poetry has been marked by a paradigm-shift from «artistic experimentation» to a more «ethical imagination». In her recent volumes, we perceive a self-conscious poetic voice, who clearly distances herself from the inherited poem, while expressing a concern with the ethics of representation.

Роман представляет собой комплекс проблем для переводчика, включая интертекстуальность, аллюзии, реалии, исторический и культурный фон, не говоря уже о собственно лингвистических проблемах.

Особый интерес представляет собой название романа и его перевод. На английском языке оно звучит как “Go and set a watchman”. Название отсылает к шестому стиху двадцать первой главы Книги пророка Исайи: «Ибо так сказал мне Господь: Пойди, поставь сторожа; пусть он сказывает, что увидит». Устами мудрого дяди – резонера автор расшифровывает строку так: «Остров каждого человека, сторож каждого человека – его сознание». Автор делает аллюзию на Джона Донна и Хемингуэя – на сакраментальное: «Ни один человек не остров, а часть материка».

«Нет такой вещи как коллективное сознание» – расшифровывает пророчествующий дядя. Человек – это суверенное сознание, и оно всегда должно быть на страже, стоять на часах – автор не боится показаться назидательной. Все худшее в обществе начинается с потери человеком лица. Дальше – толпа, суды Линча и другие «карнавалы смерти». «И увидел он едущих попарно всадников на конях, всадников на ослах, всадников на верблюдах; и вслушивался он прилежно, с большим вниманием, и закричал, как лев: господин мой! на страже стоял я весь день, и на месте моем оставался целые ночи: и вот, едут люди, всадники на конях попарно. Потом он возгласил и сказал: пал, пал Вавилон, и все идолы богов его лежат на земле разбитые».

Давний друг Ли Уэйн Флинт, бывший профессор истории Auburn University и священнослужитель, сказал в интервью, что Ли «вероятно, сравнила Монровилл и Вавилон. Вавилон – обитель аморальности и лицемерия. Кого-то нужно поставить сторожем, чтобы узнать, как найти выход».

Перевод заглавия требует от переводчика обращения к принятому тексту Библии, тем не менее, в нем уже присутствуют варианты, в первую очередь касающиеся порядка слов и выбора эквивалента слова

Панченко Е.И.

«ПОЙДИ ПОСТАВЬ СТОРОЖА» – НОВЫЙ ВЫЗОВ
ПЕРЕВОДЧИКУ

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

Зима 2015 года ознаменовалась важным событием в американской литературе – Харпер Ли перестала быть автором одного романа, и жаждущие читатели получили возможность ознакомиться с ее новым (хотя, скорее, старым) произведением – продолжением великого романа «Убить пересмешника».

Роман выпустило издательство Harper Collins, а предзаказы на него оказались самыми высокими в истории компании. В книжных магазинах «Пойди поставь сторожа» моментально стала хитом продаж. Так, в сети Waterstone предварительные заказы на книгу делали чаще, чем на финальную часть «Гарри Поттера» и «50 оттенков серого».

Обозреватель издания Wall Street Journal Сэм Сакс назвал новый роман Ли «историей о свержении идиологов и мучительной книгой с ошеломляющим опровержением сияющего идеализма "Убить пересмешника"». «Иди поставь сторожа» – первый роман Ли. Его героиня – Глазастик, уже взрослая женщина, вернувшаяся в Алабаму из Нью-Йорка в 50-х годах, чтобы навестить отца, Аттикуса Финча. Книга не была опубликована, но ее редактор предложил написать роман о детстве Глазастика. Так родился роман «Убить пересмешника». Ли в своем заявлении после выхода романа сказала, что считала рукопись «Сторожа» утраченной, и была удивлена, когда ее адвокат ее обнаружила.

Не останавливаясь здесь на содержании романа, отметим, что он удивительно быстро был переведен на многие языки мира. Автором перевода романа на русский язык является А. С. Богдановский, на украинский язык роман перевела Т. Некряч.

Гапонова К.К.

ФРАЗЕОЛОГИЧНІ ОДИНИЦІ В П'ЕСАХ БЕРНАРДА ШОУ:
ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ФУНКЦІЇ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

За довгий час існування англійська мова зазнала великих історичних змін. У її структурі накопичилися вирази та словосполучення, які виявилися лаконічними та влучними, і сприяли створенню такої лінгвістичної дисципліни як фразеологія. Проблемі усталеності й змінюваності складу фразеологізмів, а саме питанню фразеологічних трансформацій, які ведуть до змін у семантиці фразеологічних одиниць присвячено багато наукових праць. Ці зміни позначаються терміном структурно-семантична варіативність, а саме контекстуально детерміновані модифікації зовнішньої або внутрішньої форми фразеологізмів, які використовуються мовцем для найбільш влучної передачі думки й реалізації певної комунікативної мети.

Фразеологічні одиниці застосовуються у багатьох сферах мовлення, але саме мова художнього твору з лінгвістичного погляду становить органічну єдність найбільш широкого спектра виражальних засобів. Особливості майстерного використання трансформованих фразеологічних одиниць у художньому тексті є ознакою індивідуального авторського стилю. Розглянемо більш детально приклади структурно-семантичних трансформацій фразеологізмів та їх функції в п'есах відомого англійського драматурга Бернарда Шоу.

У п'есі «Візок з яблуками» цікавим є наступний приклад: «*Orinthia: You are as slippery as an eel; but you shall not slip through my fingers*» [3, с. 76]. Бернард Шоу з'єднує дві схожі за структурою, але різні за значенням фразеологічні одиниці в одному реченні, створюючи цим самим цікавий стилістичний ефект. Ідіома “*to be as slippery as an eel*” має значення «бути слизьким, як вугор» (тобто бути ненадійною людиною). В структурі цього

фразеологізму застосоване порівняння, що допомагає більш влучно передати зміст та ідею висловлювання. Інша фразеологічна одиниця “*to slip through someone's fingers*” – «зникати, вислизнути, ухилятися від чогось» – підсилює стилістичний прийом, застосований автором. Прийом повтору (“*slippery/ to slip*” – «слизький/ вислизнути») Бернард Шоу використовує для створення семантичного та стилістичного зв'язку, семантичного паралелізму, який у свою чергу пов'язаний із контекстом твору та виконання емоційно-оцінної функції.

В історичній п'єсі «Свята Іоанна» письменник також дуже влучно використовує фразеологічні одиниці, розкриваючи підтекст твору. Наприклад: «*The Executioner: Her heart would not burn, my lord, but everything that was left is at the bottom of the river. You have **heard the last of her**. Warwick: (with a wry smile, thinking of what Ladvendu said) The last of her? Hm! I wonder!*» [1, с. 96]. Фразеологічна одиниця “*to hear the last of someone*” означає «мати з кимось справу/ бачити когось в останнє». Вживання складових частин фразеологічної одиниці як когезійних елементів досить поширене саме в діалогах. Частковий повтор фразеологізму співрозмовником також дуже часто використовується драматургами для відтворення живого мовлення. У контексті твору даний фразеологізм підсилює напругу і має багатий підтекст. Крім того, в цьому випадку ми бачимо структурно-семантичну трансформацію фразеологічної одиниці в одному з речень, а саме скорочення складу фразеологізму (відсікання): “*The last of her? Hm! I wonder!*”.

У творі «Обранець долі» розглянемо наступний діалог: «*Lady: The Letter! About **Caesar's wife!** Napoleon: **Caesar's wife is above suspicion**. Lady: I wonder **would Caesar's wife be above suspicion** if she saw us here together*» [2, с. 22]. Так як базова форма фразеологічної одиниці часто не може передати багатство та різноманітність емоцій, відчуттів, емоційного конфлікту, автор змінює фразеологізм і використовує його у новому ширшому значенні. В даному прикладі присутні анафоричний повтор,

універсальним інструментом для виконання завдань з інституційного розвитку організацій.

Безперечно, імплементація міжнародних навчальних інструментів та виконання завдань, з цим пов'язаних, на перший план висуває сформованість іншомовної комунікативної компетенції фахівців на рівні не нижче В.2 згідно Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Прикладами глобального підходу до підготовки навчальних інструментів можна визнати Керівництво з полегшення торгівлі СЕК ООН (Trade Facilitation Implementation Guide / TFIG), яке пропонує на чотирьох доменах найрізноманітнішу інформацію для державного сектора (митниці), приватного сектора (бізнесу), громадян, зокрема нормативні (конвенції, угоди, технічні стандарти та регламенти) та рамкові документи (професійні стандарти міжнародних організацій, меморандуми, керівництва з імплементації), кейс-історії, передовий досвід, тощо. Навчальний інструмент ВМО – Митна інтерактивна мапа (www.wcoomd.org) пропонує загальну інформацію щодо національних освітніх політик в галузі митної справи, а також нові навчальні програми та модулі. Безперечно, постійно оновлюваний контент міжнародних навчальних інструментів відповідно вимог часу є їх значною перевагою. З'ясовано й описано інші переваги міжнародних навчальних інструментів.

А втім, виявлено низку проблем, які стосуються розробки й упровадження міжнародних навчальних інструментів (комп'ютерно-технологічні, організаційно-управлінські, психолого-педагогічні, фінансово-економічні та нормативно-правові). Поряд з усвідомленням необхідності комплексного і збалансованого вирішення кожної з цих проблем, їх практичне розв'язання є на сьогодні складним завданням, до необхідної межі не визначеним і тому належним чином не розв'язаним, що й визначає перспективи подальших досліджень.

галузі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів (Т. Хазен, А. Тайджман (T. Husen, A. Tuijman), 1994; Д. Віддоусон (D. Widdowson), 2011; О. Овчарук, 2004; О. Павленко, 2012, 2015; Б. Райзер (B. Reiser), 2013; О. Трякіна, 2015; Д. Цзолт (D. Zsolt, Dézsi), 2010 та ін.).

Гостро постає проблема удосконалювання компетенцій як тих, хто навчається, так і тих, хто навчає. Тому виникає потреба в нових та актуальних навчальних інструментах. Зважаючи на актуальність проблеми, **метою** нашого дослідження визначаємо вивчення середовищного контексту та викликів, які обумовили виникнення міжнародних навчальних інструментів, а також перспективи їх упровадження.

З'ясовано, що концептуальні підходи до підготовки і підвищення кваліфікації фахівців на глобальному рівні визначають, передусім, процеси глобалізації, тому що саме вони обумовлюють швидко мінливе професійне середовище, а тим самим і постійну “підгонку–під–мету” професійних принципів та практик, компетенцій фахівців. А на регіональних та національних рівнях актуальними визнають інтеграцію й уніфікацію вимог, процесів, процедур, компетентностей персоналу, що у свою чергу, потребує розробки й упровадження уніфікованих глобальних навчальних інструментів.

Той факт, що міжнародні організації, зокрема Європейська економічна комісія ООН (ЄЕК ООН), Всесвітня митна організація (ВМО), Світова організація торгівлі (СОТ) тощо, розробили глобальні дистанційні ініціативи в сфері підготовки кадрів, серед яких: Професійні стандарти ВМО, платформа електронного дистанційного навчання ВМО CLiKc, тематичні навчально-методичні інструменти ЄЕК ООН та ВМО (керівництва, гіді, глосарії, навчальні матеріали від он-лайн-лекцій до тестів для самоконтролю тощо), підтверджує, що саме глобальні навчальні програми та платформи стали розглядатися на політичному рівні

непряме риторичне запитання, що разом підсилюють високу інтенсивність стилістичного середовища. Фразеологічна одиниця “*Caesar's wife must be above suspicion*” має історичне значення – «дружина Цезаря має бути поза підозрою». Юлій Цезар розлучився із своєю дружиною, не тому що вважав її винною, а тому що дружина Цезаря повинна бути поза будь-яких підозр. І в даному тексті, головний герой Буонапарт вважає себе величним та порівнює з Наполеоном, тому цей фразеологічний вираз підсилює іронію автора над героєм та розкриває його сутність.

Дослідивши структурно-семантичні трансформації фразеологічних одиниць у п'єсах Бернарда Шоу, можна зробити висновок, що автор часто використовує прийом повтору фразеологічної одиниці в одному реченні або виразі, що змушує читача звернути особливу увагу на окремі слова, наголошуючи на їх значенні. В кожному випадку фразеологізми набувають нового значення, що допомагає письменнику влучно передати іронію або метафоричне значення. Ідіоми часто піддаються граматичним змінам, вживаються в імперативі, що допомагає створити ефект напруги у творі. Фразеологічні одиниці піддаються трансформації для підтримки семантичного та стилістичного зв'язку, семантичного паралелізму, який у свою чергу пов'язаний із контекстом твору, та виконання емоційно-оцінної функції.

Бібліографічні посилання:

1. Shaw G. B. *Saint Joan* / G. B. Shaw. – London: Constable & Co., 2000. – 160 p.
2. Shaw G. B. *The Man of Destiny* / G. B. Shaw. – London : Dodo Press, 2006. – 46 p.
3. Shaw G. B. *The Apple Cart* / G. B. Shaw. – London : Penguin Books, 1989. – 128 p.

Holovan N.A.

**THE SYMBOLISM OF COLORS IN THE POETRY OF S.T.
COLERIDGE**

Oles Honchar Dnipropetrovsk National Universit

The given paper is devoted to the study of the symbolism of colors and their reproduction in the Russian, Ukrainian and French translation of the creative heritage of the famous English poet of XVIII-XIX centuries, S. T. Coleridge.

Problems of translation of literary works were explored by such scientists as A. V. Parshin, A. D. Schweitzer, V. N. Comisarov, G. Catford, J. Nida, C. Taber, V. Wills etc. In their opinion, a *translation* – is a processing and verbalization of the text, which comes from the text in the source language to the equivalent text in the target language, and suggesting substantive and stylistic interpretation of the original. The translation is internally dismembered process involving two main phases: a phase of reflection, during which the translator analyses the source text, taking into account its semantic and stylistic intentions, and the linguistic phase of reconstruction, during which the translator reproduces the source text, which is subjected to semantic and stylistic analysis with the optimum requirements of communicative equivalence.

The central concept of our research is the concept of «color» and its symbols in the poetic text. Poetic text is a very complex aesthetic structure, because it is the form of existence of poetic images, where the artistic thought embodied in poetry and permeates all its elements.

According to the scientists and psychologists G. Freeling and K. Auer: «Color is a «force» that can be used». Knowing this fact and using it correctly, by applying symbolism and imagery, writers can make their works truly perfect in order to attract the readers and keep their up to the last point.

It is known, that color is an object of research of many scientific disciplines that are part of not only such natural Sciences as physics, chemistry

The *seminar* is a flexible form of education, which encourages independent work of each student. This approach also allows approximating the content of the educational material to the real needs and practicing, demonstrating the creative individuality and creating the atmosphere of mutual support. However, this type of communication is one of the most difficult and implies the existence of a specific knowledge base.

Play activity provides a natural motivation in learning of foreign language; the humorous colouring in its turn makes even the basic expressions interesting and meaningful. The game should be considered as an exercise that creates conditions for multiple repetition of the speech sample in order to enhance vocabulary, grammar and pronunciation. The game includes a decision – what to say to become the winner? The desire to solve this question stimulates cognitive activity while playing. Unlike the seminar, this kind of activity is suitable for learners with different levels of knowledge.

To sum up, teaching speaking to EFL students concerns social conditions of the implementation of vocabulary and creating the environment of interaction between people concentrated on the same situation of abstract reality (communicative situation); controversy on the given topic (discussion); discussing an issue leaning upon a self-study of the given question (seminar); or developing of communicative competence in a form of a game.

Павленко О.О.

МІЖНАРОДНІ НАВЧАЛЬНІ ІНСТРУМЕНТИ:

ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Університет митної справи та фінансів

Глобалізований світ висуває все нові вимоги до компетенцій і компетентностей фахівців різних галузей. Тому кореляція професійних і освітніх стандартів в останнє десятиліття є основним об'єктом дискусій в

and rules of communication among the interlocutors in definite cultural environment; 4) the willingness and ability to dialogue of cultures.

Despite the wide range of the methods encouraging teaching speaking (Community Language Teaching, Direct Method, Total Physical Response, The Silent Way etc) there still exist some obstacles in the learning process. Among them such factors as the age of the EFL student, exposure, native language, sociocultural factors could be distinguished. Frequently, the lack of intrinsic motivation causes some problems, since learners are unable to see the relevance of the studying issues.

Acquiring speaking skills is a complicated process, due to the role of listening and reading comprehension in developing speaking abilities. Relying upon the researches of different scholars (D. Brown, J. Harmer, J. Richards, K. Shumin), four main principles of teaching speaking can be defined as following: 1) the focusing on the authentic source of material; 2) providing the opportunities for learners to practice specific language structures; 3) relevance of the given materials; 4) sociocultural orientation of learning.

To the most effective ways of teaching speaking in the EFL classroom belongs communicative situation, discussion, seminar and game.

One of the most effective means of teaching speaking is a *communicative situation*. This term refers to some imaginary models of a real contact, in which the speech behavior of interlocutors in their typical socio-communicative roles is implemented. As typical examples of communicative situation can serve the conversation between a buyer and a seller, the mother talking to her son about his school success etc.

Discussion as a way of teaching language is the debate on the controversial issues and problems aimed at stimulation of cognitive process. Methodologists claim on the high effectiveness of discussion in removing some limitations in speech due to low level of communicative competence and absence of dynamics of complexity of lexical and grammatical aspect of speech.

and biology but also it is a part of linguistics, history, cultural studies, art and literature.

The problems of color perception treated by various scholars and researchers who tried to prove that the color has not just psychophysiological, but the physiological and emotional impact. For the person, world is always a visual scene, a certain pattern that is formed from combinations of light spots of different brightness and color.

The first who created a coherent system of colors was a genius of the Renaissance, Leonardo da Vinci. He found that the variety of color, opened by the ancient Greeks and Romans, may be limited. A great artist stated that there are only six simple colors: white, yellow, green, blue, red and black, and highlighted two possible colors aspects – artistic and physical.

By the concept of «color» and its imagery in English literature are dedicated the great amount of works, however, this language phenomenon is not fully understood, and researchers are increasingly turning to this problem. Russian linguist and psychologist G. M. Frumkina wrote about the color in such way: «There is a world of color – the phenomenon purely psychological, since, as you know, in nature there are only light waves, and color is a product of our eyes and brain».

To sum up, it is appropriate to say that color is perceived by each person individually, on a purely subconscious level, and it will cause distinct and specific changes in the mental world, the interpretation of which gives rise to what we call color associations and symbols, in other words, impressions of color.

Гончаренко Е.П.

«TIR'D WITH ALL THESE...» СОНЕТ ШЕКСПІРА № 66 В
УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ (ІВАН ФРАНКО, ІГОР
КОСТЕЦЬКИЙ, ОСТАП ТАРНАВСЬКИЙ)

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Кожен Шекспірів сонет – це родзинка, родзинка почуттів – світлих, яскравих або темних та сумних водночас, але кожен з сонетів справляє яскраве враження чи то суму, чи то туги, не залишаючи байдужим будь-яку людину, яка здатна навіть на відстані чотирьох століть пережити ті ж почуття, що й автор сонетів. Увесь сонетарій Вільяма Шекспіра, а це 154 сонети, - це гроно людських почуттів, які так блискуче відтворив у словообразах великий англійський бард. «Як Мільтон, або Джонсон, Шекспір з юних років засвоїв, що можна змінювати порядок слів на користь милозвучності або виразності. Цей урок він опанував назавжди» [1, с.91]. Як вдається перекладачам зберегти цю мелодіку, цю виразність слів-почуттів? Добре відомо, що у кожного перекладача художнього твору своє відчуття оригіналу, своя творча манера відтворення першотвору. Українських перекладів сонетів Шекспіра досить багато, і всі вони, як, нам видається, - вдалі і цікаві за своїм викладом знахідки. Перекладати Шекспіра не легко, бо кожен перекладач може відчути вплив «інерції першого враження» [2], і таким «першим враженням» для перекладачів є переклади у викладі Самуїла Маршака. Як вважає О. Арсенюк: «Іноді навіть складається враження, що українською мовою перекладають не Шекспіра, а С.Маршака (застосування тих самих мовних засобів, відсутність в оригіналі» [3, с.118]. На противагу цій точці зору, пропонуємо наш аналіз 66 сонету Шекспіра у викладі І. Франка, І. Костецького, О. Тарнавського - майстрів трансляторського мистецтва. Всі три переклади – різні і за результатом перекладу, що є природнім, і за результатом його сприйняття читачем. Це ніби, як слушно підкреслює український дослідник: «естафета

device reinforces Freshmayer's pessimism who did not see anything positive in this world. The only thing he was able to do is to all criticize and complain about life.

The story says that life in a big city is very busy in comparison with life of a small village and that people in this city are just little spots. "You travel the streets, and a finger beckons to you, a handkerchief is dropped for you, the elevator cable or your bank breaks, your wife disagrees with you, and **Fate tosses you about like cork crumbs** in wine opened by an unfed waiter". Comparing man "with a cork from wine", the author wants to emphasize how small and insignificant every single person is in this enormous society which affects human beings by any way and makes them move and "live." Discrepancy between comparable components helps to create such stylistic device as simile. Two combined concepts that belong to different objects of reality "**fate tosses you about like cork crumbs**" create the comic image of the given situation.

This paper is rather important and useful for linguo-stylistic analysis of the creative works of O. Henry.

Nizkodubova K.

SOCIOLINGUISTIC PECULIARITIES OF TEACHING SPEAKING
SKILLS TO EFL STUDENTS

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Development of speaking skills requires not only the knowledge of the general grammar and semantic rules, but also the peculiarities of the foreign language usage in the context of social interaction of native speakers.

Modern approaches to teaching language, that concentrate on the sociocultural components, put forward the following requirements: 1) knowledge of the national vocabulary or phrases; 2) the study of speech etiquette and verbal behavior of different cultures; 3) knowledge of the norms

American writer O. Henry is well-known as a great master of humour and is famous for his unforgettable short stories. He is a master of unexpected endings. He managed to find his place among the most outstanding people in American literature because of the originality of his talent.

At the beginning of the story "The Complete Life of Johns Hopkins," O. Henry points out that "no man has tasted the full flavor of life until he has known poverty, love and war». The character lives a routine, even boring life. And suddenly adventures bring him into a rich house of the lady. All these events differ from the routine life so much that we really can say that the main character "has tasted the full flavor of life". «*John Hopkins sought to inject a few raisins of conversation into the tasteless dough of existence*». Metaphor "to inject a few raisins", where the denotational meaning of the verb *to inject* is to introduce (a liquid, especially a drug or vaccine) into the body with a syringe, in a combination with the subsequent phrase *a few raisins* is a little bit illogical, but the author wants to emphasize the desire of the main character "to add sweetness" to his boring life. Separate meanings of the metaphor "the tasteless dough of existence" are quite diverse, but in this very combination they create metaphor. The use of the noun *dough* together with the adjective *tasteless* is rather symbolic. The author depicts the character's life to be rather boring and monotonous, which "stretches" and nothing interesting happens. Through the metaphorical meaning of words a writer displays the depth of his own associative - imaginative thinking.

Horkins was wandering down the street and decided to buy some cigarettes. He came into the shop where the owner was a man named Freshmayer for whom life was dull existence. Hero had taken a cigarette before paying, but then he realized that he had no penny in his pocket. Hopkins assured the owner of bringing him money, but that one became furious. «*Joy surged in Freshmayer's heart. Here was corroboration of his belief that the world was rotten and man a peripatetic evil*». Oxymoron - a combination of two opposite in meaning words (joy and evil) creates a comic effect. Using this stylistic

перекладу. Кожен новий переклад – це ще один крок до глибшого, повнішого, адекватнішого розуміння першотвору» [4, с.259]. Сонет 66 – потужний виклик лиху, знедолі, нещастям. Вважаємо, що він є актуальним і сьогодні, бо всі перелічені Шекспіром нещастя й лиха мають місце і в нашому житті. На наш погляд, «сонет № 66 – це квінтесенція суму, в якому Шекспір називає всі лиха (напасті), які призвели до розпачу, зневіри та безвиході. Ми не знаємо, за яких обставин поет створив цей сонет, що саме спричинило глибоке відчуття журби, туги, прикрості, розчарування, але, напевне, то був значний тягар суму, біди, несправедливості, бо інакше чи міг би поет перелічити лише у чотирнадцяти рядках усі лиха світу. Здогадок безліч і їх вирішення – це справа і шекспірознавців, і перекладачів» [5, с.121].

У запропонованій для конференції доповіді йдеться не лише про сприйняття кожного з запропонованих до розгляду перекладів, а й про те, що кожен переклад, незважаючи на певні втрати, додає нового розуміння оригіналу, це «нерідко полеміка з попередніми перекладами того чи іншого оригінального твору» [4, с.259].

Бібліографічні посилання:

1. Акройд П. Шекспир. Биография / Пер. с англ. О. Кельберт. – М.: Издательство КоЛибри, 2009. – 736 с.
2. Електронний ресурс: Елифёрова М. «Багира сказала...». Гендер сказочных и мифологических персонажей англоязычной литературы в русских переводах // magazines.russ.ru/voplit/2009/2/eli12.html
3. Арсенюк О. Платонічна любов та українські перекладачі // «Всесвіт» - журнал іноземної літератури. - № 8-9 (812-813), 1996. – С.117-129.

4. Ткаченко С. Шекспірів сонет: труднощі інтерпретації // «Хай слово мовлено інакше...»: Статті з теорії, критики та історії художнього перекладу / Упоряд. В. Коптілов/ - К.: Дніпро, 1982. – 295 с.

5. Гончаренко Е. П. «Інерція першого враження»: сонет Шекспіра № 66 у перекладі Івана Франка, Осипа Румера та Самуїла Маршака // Науковий Вісник Міжнародного гуманітарного університету. Науковий збірник. Серія: Філологія. Вип. 20. - Одеса, 2016. – С.118-122.

Glukhova L.O.

MULTILINGUAL COMPONENT AT EUROPEAN UNIVERSITIES

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

The phenomenon of *multilingualism* has been of great topicality in modern Europe. Despite being quite young, this notion has been used in the higher education discourse more and more widely; besides, there is a number of works dedicated to the explanation of its semantic structure and peculiarities.

It goes without saying that in order to have a multilingual component implemented into the learning process a higher education institution should have a proper organizational structure and highly qualified managers. This is the field of study of *educational management*.

A multilingual component plays a significant role in providing the competitiveness of a higher education institution mainly at the external market (international collaboration). Consequently, it is of vital importance for the manager of the university and his team to speak at least one foreign language.

The research has been conducted on the information materials that the official web-sites of several European universities contain. We have singled out the key criteria for tracing the principles of multilingual education implementation which have been stated by us, i.e. the principles of academic mobility for faculty and students and the principles of international cooperation,

Таким чином, науково-технічні тексти характеризуються особливим стилем, який відрізняє їх від інших типів текстів. При перекладі таких текстів ця особливість створює додаткові труднощі та проблеми. Тому, основна складність перекладу науково-технічних текстів, а саме переклад термінів, полягає у розкритті та передачі засобами української мови іншомовних реалій.

Бібліографічні посилання:

1. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб. пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. Заведений / И.С. Алексеева. - СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр "Академия", 2004. - 352 с.

Nahorna A.S.

SOME OBSERVATIONS OF STYLISTIC DEVICES PRODUCING COMIC EFFECT IN O.HENRY'S STORY "THE COMPLETE LIFE OF JOHN HOPKINS"

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

The research of the category of comic has been and remains an urgent problem of different branches of philology. The availability of the language system which is used exclusively to create comic effect remains open. The category of comic and means of its expression deserves constant attention in modern linguistics because a uniform system, which would include all the linguo-stylistic means for creating comic effect, has not been developed yet. The most detailed review of means of expressing comic appears in the works of such researches as Elsborg Y., Borev Yu., Propp V., Dzmidok B. They claim that the most common means to express comic effect are metaphor, simile, paradox, pun, irony, periphrasis.

еквіваленти. Заміна термінів близькими за значенням словами неприпустима. Так, наприклад англійське слово «*fire hose*», має переклад «пожежний ствол», хоча дослівно це «пожежний шланг», що є неприпустимим і призводить до комічного розуміння у галузі пожежної безпеки. Особливі труднощі для перекладу викликають випадки, коли один і той же термін має різне значення в залежності від приладу чи обладнання. Слово «*key*», має 4 переклади: *ключ, шпилька, кнопка, перемикач*. Тому вирішальним при перекладі багатозначного слова є контекст.

Для того, щоб правильно зрозуміти спеціальний текст, який містить термінологічну лексику, необхідно добре знати предмет та зв'язану з ним англійську термінологію. Враховуючи, що термін – це, перш за все, слово, але, зважаючи на особливості його відмінностей від останнього, для перекладу виділяють три категорії відповідностей:

- еквіваленти;
- варіативні та контекстуальні відповідності;
- усі види перекладацьких трансформацій.

Використання запозичення (наприклад, *motor* - *мотор*, *diesel* - *дизель*, *radar*- *радар*) забезпечує збереження головних характеристик терміна, і, крім того, запозичення термінів з мови оригіналу забезпечує уніфікацію метамови даної науки на інтернаціональному рівні.

Основними вимогами, яким повинен відповідати науково-технічний переклад, є: точність – всі положення, які тлумачаться в оригіналі, повинні бути викладені в перекладі; стислість – всі положення оригіналу повинні бути викладені, стисло і лаконічно; ясність – стислість і лаконічність мови перекладу не повинні заважати викладу лексики, її розуміння; літературність – текст перекладу повинен задовольняти загальноприйнятим нормам літературної мови, без вживання синтаксичних конструкцій мови оригіналу.

opportunities for foreign language learning, and the existence of permanent courses in foreign languages.

We have received the following results. **Academic mobility** is an essential sphere of concern in every university. Each of analyzed higher education institution offers a wide range of programs for the faculty and student exchange. The region of international cooperation is not limited only by the European countries. The selected universities also cooperate with higher education institutions of Asia, North America, South Africa and other regions of the world. This very fact shows that not only the academic experience is being exchanged, but it also makes a person multicultural, educated in different spheres of life and broadens their outlook.

In every university there is a **foreign language center**. The number of foreign languages offered there varies from four up to thirteen. The list of foreign languages includes both languages of European countries (Italian, German, French, Spanish, Ukrainian, Russian etc.) and languages of other regions of the world (Chinese, Japanese, Arabic etc.). Besides, every student has got a chance to take a foreign language exam and receive an international certificate where the level of his foreign language knowledge is indicated. In this very case, multilingualism is implemented as a *purpose* of learning, i.e. a foreign language is taught and learnt in its “pure form”.

Each university offers its students **specialized courses in a language** different from the official language of the country the institution of higher education is located in. In this case, we consider a foreign language to be a *means* of learning, because not a language in its “pure” form is taught and learnt, but a subject with its specific terminology in a foreign language. Such courses (for example, in English) are expected to provide the communication tools indispensable to current studies and future professions: international internships, collaborations with Anglophones, research articles written in English, presentation of papers in English etc.

The results of the research, which have been described above, prove that multilingualism is really a developing phenomenon and an indispensable component in modern institutions of higher education of Europe. All the activities aimed at the development of multilingualism in European universities contribute to preparing a high-skilled specialist who will be a professional in his major field of study and will be competent in a foreign language use.

To sum up, we may state that a multilingual component is being implemented in all the European institutions of higher education selected for the present paper. Every university has a highly developed system of international collaboration which contributes to widening the opportunities for faculty and student mobility and participation of a higher education institution in different international projects

Honsalies-Munis S.Yu.

**ARTISTIC MEANS OF SELF-DEFINITION IN THE POETRY OF
SYLVIA PLATH, ANNE SEXTON, ADRIENNE RICH**

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Studying artistic means of self-definition in the poetry of some confessional female authors (Sylvia Plath, Anne Sexton, Adrienne Rich) we have paid our attention to the constant attempts to define their lyrical personae with the emphasis on a central mythology of the self which has become a distinctive feature of the female poetic mode.

Unlike their male counterparts (John Berryman, Robert Lowell, W. D. Snodgrass) who, while romantically exploring their own psyche, always see themselves as representative specimen, their ironic poetry implying self-assured, normative sensibility, female poets never feel comfortable with their own worries and anxieties. For example, Sylvia Plath in her "Lady Lazarus" writes "*What a trash / To annihilate each decade.../ It's the theatrical /*

Nevertheless, Ukraine has a unique feature – bilingualism is almost natural here – specifics of articulation, environment, etc. So, not being bilingual is a choice, while the unpopularity of Ukrainian has purely social connotation. Ukraine is a bilingual country in the essence, as far as the exposure to both languages is vast and intense.

Міненко О.В.

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У
ГАЛУЗІ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ**

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗУ

Науково-технічні терміни як мовні знаки, що репрезентують поняття спеціальної, професійної галузі науки або техніки, становлять суттєву складову науково-технічних текстів і є однією з головних причин виникнення труднощів при перекладі з огляду на їх неоднозначність, відсутність перекладних відповідників (у випадку термінів-неологізмів) та національну варіативність.

Термінологічна лексика, яка є частиною словникового складу мови, відрізняється від загальноживаної, тим самим зумовлює об'єктивні труднощі у процесі перекладу. Звертаючись до терміну як до об'єкта перекладу, доводиться зачіпати такі галузі знань як теорія та практика перекладу, теорія інформації, лінгвістика тощо.

І. С. Олексєєва зазначає, що термін постає як «саморегулюємый лексический аппарат, специально выработанный для передачи когнитивной информации» [1, 167]. Терміни однозначні, не мають емоційного забарвлення та незалежні від контексту. Ці три важливі ознаки термінів призводять до висновків, що є вирішальними для перекладача: для відтворення термінів у науково-технічному тексті повинні використовуватися однозначні, незалежні від контексту відповідності –

Regarding use of language Ukraine is far from being homogenous. For example, Western Ukraine is predominantly Ukrainian-speaking, whereas The East of the country as well as the South prefers using Russian in all spheres of life.

However strange it may sound, especially on the background of cries that the rights of Russian speakers are violated, it is Ukrainian language that is deemed to be unpopular and maverick. The Institute of Social and Political Psychology at the National Academy of Pedagogical Sciences and the National Institute for Strategic Studies in 2006 conducted a research with the aim to establish reasons that prevent people from speaking Ukrainian. They outlined four prevailing factors: 1) *reluctance to be seen as a maverick, don't know the Ukrainian language and think of Ukrainian as an "uncool" language*; 2) *psycho-ideological stubbornness which includes ideological preferences, reluctance to yield to "pressure", fear of personal change*; 3) *derogatory attitude towards Ukrainian and the "unattractiveness" of the language*; and 4) *treatment of communication in Ukrainian as something second-rate coupled with the lack of a Ukrainian-speaking environment or the need to speak Ukrainian, after all, "everybody understands Russian"*.

It partly has to do with the fact that the Ukrainian language is associated with the language of rural population, while the Russian language is deemed to be the language of urban elite. For the reason of forced Ukrainization the Ukrainian language was perceived in the Eastern Ukraine as extraneous. However, the fact of a state language being extraneous in its own state is outrageous.

Today, after repealing and vetoing of the Kolisnichenko-Kivalov's Law the only state language is Ukrainian, and Russian is in fact a regional one in the eastern parts of the country, but the bigger question is why so many spears are broken on the matter of bilingual Ukraine, if the country is bilingual, regardless of the official governmental policy and politics.

Comeback in broad day.../ That knocks me out" where she enacts as well as depicts her pain, anger and anxiety: "*Herr God, Herr Lucifer / Beware. /Beware*". Being detached and coolly ironical is not about her lyrical persona because even at her most objective she still feels eccentric, not representative, and peripheral. To define the suffering of her female persona would mean for Plath to define her identity and this self-definition is her goal, rather than a starting point.

Sylvia Plath, Anne Sexton and not so consciously confessional Adrienne Rich all write in the attempt to discover their inner self, striving for a certainty, a tradition. In their constant struggle for self-knowledge they experiment with different assumptions about their own nature, constantly experimenting with the language and trying to find new methods of self-definition, founding a new science, rather than extending the techniques and discoveries of an old one. All of these different poets write verse characterized by such recurrent self-defining statements – hypotheses: "*I am your opus, / I am your valuable*" (Sylvia Plath "Ariel"), "*I am not a nurse, white and attendant, / I am not a smile*" ("Berck-Plage"), "*And I / Am the arrow, / The dew that flies / Suicidal...*" ("Ariel").

Anne Sexton picks up Plath's mode of self-definition in her "Love Poems": "*Everyone in me is a bird, / I am beating all my wings*", "*I am a watercolor. / I wash off*". Adrienne Rich also created a whole anthology of self-definition: "*I'm ... a naked man fleeting / across the roofs*" ("Roofwalker"), "*I am a galactic cloud.../ I am an instrument in the shape of a woman...*" ("Planetarium"), "*I am a woman in the prime of life, with certain powers...*" ("I Dream I'm the Death of Orpheus"), "*I am she: I am he / whose drowned face sleeps with open eyes...*" ("Diving into the Wreck"). All of the poets are writing about their essential truth, their female nature, constantly asking themselves a question: "Who am I? What am I? What shall I call myself?"

Consequently, an important aspect of female poets' struggle for their self-definition is the search for a name. Instead of using real names of real people often used in the poetry of male confessional poets, a self-defining female poet

uses names as symbolic motifs and certain mythic ideas. For instance, in her poem “Tulips” Sylvia Plath’s persona admits giving away her name as something which doesn’t fully belong to her: “*I am nobody; I have nothing to do with explosions. / I have given my name and my day-clothes up to the nurses...*”

Anne Sexton, though in the early works often playing with her real name, finally invents an imaginary Christopher being her second supernatural counterpart, her “Doppelgänger”. As for Adrienne Rich, she often defines herself as a participant in a mysterious realm – “stranger”, “androgynous” who doesn’t mean much in the patriarchal world because “*the letters of my name are written under the lids / of the newborn child*” (“The Stranger”).

To sum up, the poetry of these female poets often represents the tension between the name of the lyrical persona and the reality it may not represent. This tension is intensified by the realization that the woman poet perhaps has not one but two or more selves, making her task of self-definition incredibly complex and giving us as scientists a vast field for further research.

Гречухіна І. Д., Сахно І. А.

РЕКОМЕНДАТЕЛЬНОЕ ПИСЬМО В СОПОСТАВИТЕЛЬНОМ АСПЕКТЕ

*Днепропетровский государственный университет внутренних дел
Днепропетровский национальный университет имени Олеса Гончара*

Процессы глобализации в мире активизируют межнациональный обмен трудовыми ресурсами. Это вызывает необходимость унификации требований к оформлению документов при трудоустройстве. С лингвистической точки зрения представляет интерес сопоставительный анализ типологии, исторических традиций, новых тенденций составления документных текстов на английском, немецком, украинском, русском и других языках.

Lysenko N. O.

BILINGUALISM IN UKRAINE

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Ukraine is a bilingual country with the population speaking both Ukrainian and Russian. It is located in the geographical center of Europe. Ukraine was a central and integral part of the Kyivan Rus, which was the first official Slavic state in Eastern Europe.

Ukraine is a complex ethnic society. Being a young independent state of 25 years old, Ukraine has to deal with a long-time tradition of Soviet mentality, both in terms of culture and language. The ethnic conflict is very acute in Ukraine; one of the aspects is that the modern society has to face the existence of so-called Soviet ethnic group – people who deem their nationality and ethnicity lie within the collapsed Soviet state, rather than any other ethnic group. There is a myth that the majority of people in Eastern Ukraine are predominantly Russian-speaking and solely Russian-understanding people. It is a basic misconception that these people are familiar with Ukrainian only to a small degree and are unable to integrate into Ukrainian society.

On the other hand, the situation is not so grave for the official Ukrainian language. It has become the language of educational system since the beginning of the 21st century. Teachers at comprehensive schools and professors at universities are required to use only Ukrainian, though there is evidence that it doesn’t stop them from using Russian both while delivering lectures and on a day to day university life. The number of Ukrainian schools grew comparing to previous decade and the Ukrainian language becomes more popular these days.

The issue of the state language and national identity is acute in Ukraine; the country is, in fact, bilingual and the complex of measures implemented by the government to resolve the language conflict present in the state should be thorough and should cover not only social aspect, it should also be aimed at language education of all the citizens of the country.

Ще однією типовою характеристикою жителів Британських островів є бережливість. Цей концепт (*thriftness*) неодноразово знаходить свій вияв у досліджуваному тексті, реалізуючись у діалогах героїв за допомогою лексем *price, money, afford* та ін.

Яскраво вираженими в романі є топоніми, які ідентифікують місцевість, про яку йде мова у романі (тобто є географічними маркерами). Більшість з них ілюструють типові райони, які населяють представники *middle* та *lower-middle class* в середині 20го століття, даючи читачеві достовірну національно-культурну інформацію. Для утворення географічних назв у Британії часто використовуються королівські імена. Це своєрідний вияв їх символізації. Одним з найбільш популярних стало ім'я королеви Вікторії.

Ще однією групою національно-культурних маркерів у романі є «їжа та напої». В тексті знаходимо такі типово британські харчові реалії як *tea, gin, bacon and eggs*.

До етнографічних реалій, виявлених при аналізі тексту роману Мюріел Спарк «Холостяки» відносимо також міри, що є типовими носіями національно-культурної інформації. У тексті роману знаходимо такі одиниці як пінта (pint), що є мірою об'єму рідин, фут (foot) та дюйм (inch), які є мірами довжини, фунт (pound) і стоун (stone) - мірами маси.

Всі ці маркери характеризують країну, що є місцем дії роману та дають читачеві уявлення про реалії британського суспільства в цілому, а також окремих його груп.

Отже можна зробити висновок, що роман Мюріел Спарк «Холостяки» містить численні приклади мовних носіїв культурологічного значення, що зумовлюють інформативність художнього тексту. У романі представлені основні концепти, що формують національно-марковані і культурно-обумовлені уявлення британської лінгвокультурної спільноти, а мова роману є багатим джерелом національно-культурної інформації.

Важную роль при трудоустройстве играет рекомендательное письмо. Его основная цель – служить коммуникативным звеном между работодателями и предварительно определить соответствие профессиональных и личностных характеристик претендента уровню предъявляемых к нему требований. Этим обусловлено наличие ряда общих моментов в отдельных национально-культурных формах рекомендательного письма, а именно: сходство структуры, прагматических установок, эмоционально нейтральный стиль изложения, обилие оценочной лексики и т.д. Вместе с тем, учет национальных традиций и специфики важен как в практическом, так и в научно-исследовательском аспекте.

Давно принятые в Европе и США, рекомендательные письма приобретают все большее распространение во всем мире, включая страны, расположенные в самых разных и удаленных друг от друга регионах. В англоязычных странах - законодателях современной деловой переписки - сложились устойчивые правила эпистолярного делового этикета: композиции, объема, структуры, шрифта, речевых формул приветствия, прощания и др. Письмо должно быть правдивым, что достигается использованием однозначной оценочной лексики. Предпочтительнее употреблять прилагательные более высокого оценочного регистра. Недопустимо упоминание о слабых профессиональных качествах кандидата и утверждения, которые могли бы расцениваться как клевета. В последнее время настойчиво рекомендуется соблюдать правила политкорректности. Упоминание о расе, политических убеждениях, религии, национальности, семейном положении, возрасте, состоянии здоровья считается недопустимым. Следует избегать гендерной дискриминации, даже неосознанной.

В каждой из немецкоязычных стран сложились свои традиции, своя законодательная база и требования к написанию рекомендательного письма. Как отмечают исследователи, в немецком документном дискурсе

постепенно возникло такое явление, как *Zeugnissprache*. К этому специфическому условному языку-коду авторы характеристик прибегают в случае противоречия между реально проявленными работником качествами и предписанием об обязательной позитивной тональности характеристики. Типична перенасыщенность документов средствами положительной оценки. Но и отсутствие в характеристике сведений о способностях, поведении, отсутствие частотных маркеров равносильно негативной оценке. Все это может служить сигналом к необходимой субъективной интерпретации текста характеристики.

Наблюдается тенденция к структурной, нормативной унификации документных текстов. Так, украинские интернет-сайты активно предлагают образцы резюме, характеристик на нескольких европейских языках (преимущественно, украинском, русском, английском).

Вместе с тем, традиции составления характеристик специфичны для разных лингвокультурных сообществ. Различия в формулировках, акцентуации отдельных деталей могут привести к ошибочным интерпретациям в процессе международного общения. Поэтому заслуживает внимания сопоставление композиционных и языковых параметров характеристик как сложных лингвистических объектов. Нормы и практика их составления служат зеркалом лингвокультурных традиций и культурно обусловленной картины мира. Перспективным представляется изучение рекомендательных писем в социокультурном аспекте (их обязательность, количество, степень доверия к ним).

інформації, незважаючи на знання семантики мовних одиниць, складових тексту.

Увага лінгвокультурології спрямовується на одиниці мови, які набули символічного, еталонного, образно-метафоричного значення в культурі, узагальнюючи результати людської свідомості, значення, зафіксованого в легендах, міфах і традиціях певного народу. Такі мовні одиниці, за визначенням Г. Д. Томахіна, називаються мовними реаліями і становлять основу лінгвокультурної парадигми нації як сукупності мовних форм, що відтворюють категорію ментальності в етнічному, соціальному, історичному та науковому аспектах. Лінгвістична сутність реалій передбачає наявність певної сукупності ознак, за якими вони відмежовуються від інших одиниць мовної системи, а саме: національної самобутності, унікальності, безеквівалентності.

Роман Мюріел Спарк «Холостяки» є багатим джерелом національно-культурної інформації про Велику Британію взагалі та про життя представників середнього класу в середині ХХ століття зокрема, містячи в собі велику кількість національно-маркованої лексики та типових реалій тогочасного британського суспільства, що виступають мовними носіями культурологічного значення.

У романі можна виділити основні концепти, що формують національно-марковані і культурно-обумовлені уявлення британської лінгвокультурної спільноти. До них відносяться концепти CLASS, INDIVIDUALISM, FREEDOM, HOMEOWNERSHIP, THRIFTINESS, PRIVACY, HONOUR.

Географічне положення країни, як ізольованого острова й індивідуалізм британців також сформували типові риси характеру британця, які знаходять своє вираження в тексті за допомогою наступних прикметників: *cold, phlegmatic, reserve, calm, energetic, calculating, tenacious, honorable, stoical*. Саме ці риси вважаються характерними для англійського джентельмена (*gentleman*).

they should be of problematic character, motivate students to apply in their answers the knowledge they have acquired in language classes.

Лучкіна Є.С.

**МОВНІ НОСІЇ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ЗНАЧЕННЯ В РОМАНІ
МЮРИЄЛ СПАРК «ХОЛОСТЯКИ»**

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Мова виступає однією із основних ознак етносу. Динаміка етномовних процесів віддзеркалює особливості етногенезу. Мова є сховищем знань, здобутих упродовж історії розвитку етносу (надбань культури) та виступає засобом передачі соціального досвіду від покоління до покоління. Мова є не лише засобом спілкування, а й природним джерелом інформації про світ і передусім про власний народ.

У лінгвістиці і психолінгвістиці за останні десятиліття вже склалася традиція вивчення відображення національно-культурної специфіки в мові та мовленнєвій діяльності, в більшості випадків це дослідження, що стосуються лексики різних мов. Сучасна гуманітарна парадигма, в рамках якої мова розглядається не тільки як знаряддя комунікації, а й як культурний код нації поставила питання про текст як одиницю культури. Художній текст є відображенням менталітету, культури і звичаїв народу, а також неповторної особистості його автора. Для аналізу британської культури та індивідуальності можуть слугувати твори багатьох авторів, серед яких Мюріел Спарк.

Не викликає сумніву, що саме в національній мові (особливо в її прислів'ях і анекдотах) відбиваються культурні, моральні та естетичні цінності соціуму. Без володіння інформацією про ці цінності та базові уявлення, що утворюють концептуальну картину світу співрозмовника, неможливе розуміння тексту як комплексу вербальної і невербальної

Денисик О.Д.

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В МОВІ
ДЕТЕКТИВНОГО ЖАНРУ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ АГАТИ КРІСТІ
«ПЕРСТ ПРОВИДІННЯ»**

Дніпропетровський Національний Університет імені Олеся Гончара

На сучасному етапі розвитку лінгвістики відбувається кардинальна переорієнтація на комплексний підхід до дослідження літературно-художнього твору. Функціональним можливостям мовних одиниць належить основна роль у формуванні семантики тексту.

Слід зазначити, що за допомогою фразеологічних мовних засобів досягається чітка інформаційна виразність, експресивність та емоційність.

Аналіз фразеології в романі “Перст провидіння” свідчить про те, що стійкі звороти виконують важливу роль в смислоутворенні тексту, володіють високим текстоутворюючим потенціалом.

Таким чином, можна зазначити, що в аналізованому тексті спостерігається велика кількість фразеологічних одиниць. А. Крісті дуже часто звертається до вживання фразеологічних висловів, які використовує з різними цілями. Перш за все, вони допомагають краще охарактеризувати героїв, стани героїв у різних ситуаціях, їх ставлення до інших та до самих себе. По-друге, фразеологізми допомагають письменниці відобразити культуру англійського народу, звичаї та традиції, які переходять із століття в століття та залишають свій слід у мові, перш за все, у вигляді фразеологізмів.

Як стверджує дослідник Д. О. Добровольський, фразеологічні одиниці вживаються як в мові, так і в художніх творах. Споконвічними англійськими фразеологізмами лінгвісти вважають такі, що пов'язані з традиціями, звичаями і переказами англійського народу, а також з реаліями та історичними фактами.

В аналізованих текстах можна спостерігати такі види фразеологічних одиниць:

1. Фразеологізми, які використовуються в англійській мові у прямому значенні. Такі мовні засоби вираження не мають образного алегоричного смислу і використовуються у буквальному значенні. Розглянемо приклади:

“Spends her time mooning about”.

to spends time mooning about – лише і робити, що бродити, як уві сні.

2. Фразеологізми, що мають образний алегоричний сенс:

The atmosphere seemed tinged with evil. –

atmosphere seemed tinged with evil – атмосфера, насичена злом.

3. Фразеологізми, що пов’язані з національними реаліями:

“And she living so frugal and careful. But even then, the government can't leave her alone! Has to have its pound of flesh just the same”.

pound of flesh – законна, але жорстока вимога.

4. Фразеологізми біблійного походження:

“God forbid, I said with a shudder”. –

God forbid – Боже борони.

“God knows what may happen!” –

God knows what may happen – Бог знає, що може статися.

5. Фразеологізми, пов’язані з національними легендами і приказками:

“The early bird catches the worm”.

В українському варіанті цей англійський фразеологізм має відповідник – *хто рано встає, тому Бог дає*. Тобто працююча людина, яка встає рано вранці, до настання темряви зробить чимало справ, а отже, більше і отримає.

Проведене дослідження виявило, що в романі А. Крісті було використано фразеологічні одиниці, що володіють лінгвокультурологічною специфікою, які ми відносимо до наступних типів: 1) фразеологізми, які використовуються в англійській мові у прямому значенні; 2) фразеологізми, що мають образний алегоричний

(the teacher asks questions in order to motivate readers and activate their background knowledge); *brainstorming*, which enables learners to predict the words and expressions likely to appear in the passage, to express hypotheses about the content of the passage based on previous knowledge; *elicitation or discussion* based on the title of the literary work or quotations taken from it which express its main idea; *anticipation guides* (a number of statements connected with the text which must be considered by students as true or false).

The task of *the while-reading stage* is to get learners to interact with the text thoroughly so that they can become familiar with the words and ideas, be confident they know the sequence of events and characters and to help them understand the text in more depth and detail. Developing EFL students' speaking skills at this stage, teachers can apply the following strategies: *text questions* answers to which can be found directly in the text; *immediate feedback*, when reading process stops for a while and the teacher asks questions and provokes discussion of the part which has been read. Glancing rapidly through the text and identifying some statements as *true or false*, EFL students should be encouraged by the teacher to give some justification from the text. Scanning the text, learners can find some information that can be used by them while giving a description of the main characters.

At *the post reading-stage* the role of reading as a means of teaching speaking is especially important as this stage envisages the analysis and interpretation of the whole text. The work that can be done in post-reading may include eliciting a personal response from the readers, linking the content with the readers' experience, discussing characters, ideas, speculating about what would happen after the story. Any texts that involve analysis of people's actions or discussion of different points of view can be brought alive by means of drama and role play which develop fluency in language students, promote interaction in the classroom and increase their motivation. Communicative activities that can be done in home-reading classes allow natural learning. They are usually learner-directed and often involve pair and small group work. It is desirable that

Lukianenko L.N.

DEVELOPING EFL STUDENTS' SPEAKING SKILLS IN HOME-READING CLASSES IN FACULTIES OF FOREIGN LANGUAGES

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Home-reading classes are an important constituent of educational process in faculties of foreign languages as they promote better acquisition of the target language, broaden students' knowledge of the cultural background of the country whose language they learn. The advantages of using realistic fiction in the EFL classroom are obvious. First of all, literary texts demonstrate the richness and power of language, stimulate learners' imagination, shape thought and understanding. Secondly, they are an effective means of enlarging students' vocabulary. Finally, literature is motivating and encourages interaction. It is excellent material for discussion and for sharing learners' feelings and opinions.

With communicative language teaching, which has been an influential approach for at least two decades now, English is used for real communication in the EFL classroom as much as possible. Home-reading classes are mainly conducted on the basis of authentic texts of literary works by English and American writers which not only develop students' reading skills but also supply an excellent jump-off point for follow-up to reading activities, in particular debates, discussions, role play and other communicative activities associated with the text. To increase the sheer amount of learners' talk going on in a limited period of time in home-reading classes, EFL teachers should carefully plan techniques and activities which will enable all the students to participate. One of the characteristics of a successful speaking activity is a high level of learners' motivation when they are eager to speak because they are interested in the topic and have something new to say about it.

At the *pre-reading stage* the teacher's task is to clear up the students' prior knowledge and prepare them for the perception of the text arousing their interest. To achieve this result the following strategies can be used: *prequestions*

сенс; 3) фразеологізми, що пов'язані з національними реаліями; 4) фразеологізми біблійного походження; 5) фразеологізми, пов'язані з національними легендами і приказками.

Домбровський В.В.

**ВИРАЖЕННЯ ПОНЯТТЯ «МУЛЬТИЛІНГВІЗМУ» В
КОНЦЕПТУАЛЬНІЙ СВІДОМОСТІ ЛЮДИНИ**

Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара

Слід зазначити, що феномен мультилінгвізму - це, без сумнівів, проблемна область вивчення для мовознавців, особливо в останні 15 років, і складність цього явища зумовлюється перш за все його термінологією. Дуже часто термін «мультилінгвізм» вживається як синонім терміну «плюрilingвізму». Наприклад, синонімічність цих понять підтверджується в Словнику мовознавства і мовних наук Larousse (Le Dictionnaire Larousse de linguistique et des sciences du langue). Однак в значенні цих термінів є істотні відмінності, і вони не можуть використовуватися як синоніми. Термін «мультилінгвізм» вживається, коли мова йде тільки про багатомовне місто або багатомовну країну (тобто може бути застосований до певної суспільної групи в цілому), а «плюрilingвізм» - по відношенню до індивідуальної мовної характеристики особистості. Існує велика кількість точок зору стосовно цього поняття. Розглянемо деякі з них.

В офіційному документі ЄС «Основна стратегія багатомовності» зазначається наступне визначення поняття «мультилінгвізму»: «Під мультилінгвізмом розуміється як здатність індивіда володіти та використовувати велику кількість мов, так і їхнє одночасне існування на планеті».

I. Берtrand визначає «мультилінгвізм» як здатність людини володіти обмеженими знаннями двох або більшої кількості іноземних мов в однакових або різних сферах комунікації на основі знань рідної мови.

Не дивлячись на велику кількість визначень цього поняття, воно може формуватися в свідомості людини за допомогою певної кількості концептів, тобто розумових образів.

Перш за все, концепт «мультилінгвізму» може репрезентуватися в свідомості людини як складовий елемент мовної політики країни, в якій вона проживає. Його основними ознаками є:

- «мультилінгвізм» виступає в ролі єдиної мовної системи;
- мови, функціонуючи в рамках ментальної свідомості людини, розвиваються та доповнюють одна одну;
- «мультилінгвізм» вербалізується в свідомості людини в двох аспектах: лінгвістичному та культурологічному. Лінгвістичний аспект полягає в використанні людиною лексичних одиниць різних мов в процесі комунікації. В рамках культурологічного аспекту розглядається функціонування «мультилінгвізму» в межах однієї чи декількох культур.

По-друге, концепт «мультилінгвізму» в свідомості людини може вербалізуватися через систему освітніх заходів, спрямованих на популяризацію вивчення іноземних мов. Яскравим прикладом такого заходу є Європейський день мов, який відзначається в країнах Європейського Союзу щорічно 26 вересня. Його основна мета полягає в популяризації мультилінгвізму та залученні до вивчення іноземних мов громадян ЄС.

По-третє, концепт «мультилінгвізму» може знаходити своє вираження в освітній програмах, розроблених урядовими організаціями в рамках стимулювання вивчення іноземних мов. Створення умов для вивчення іноземних мов стало основним пріоритетом в діяльності Єврокомісії, що отримала назву «Language Learning Policies» - політика в

The Suppositional Mood in the above-mentioned case is used in a construction *why should + Present Infinitive* (*why sholde + Present Infinitive*), by means of which the speaker's surprise or amazement is expressed.

4)subordinate part of the second type of conditionals – 9 examples (9,8%);

I do not reckon at value of weed, provided that I could do anything to please you.

The given case is modified by the usage of the construction *could + Present Infinitive* (*koude + Present Infinitive*) conveying a special shade of the ability.

5)exclamatory complex sentences – 2 examples (2,2%).

Alas, that any of my family should ever be so foully degraded!

Present Suppositional used in a construction *should + Present Infinitive* (*sholde + Present Infinitive*) adds considerable expressivity to the speaker's utterance conveying his emotional attitude, namely, concern and despair.

Therefore, the obtained results are partially contrary to the generally accepted norms of the usage of the Suppositional Mood and the Subjunctive I, because the latter is rather widely used in «The Canterbury Tales». Besides, the Suppositional Mood is presented mostly in subordinate clauses of purpose in G. Chaucer's work. The inventory of forms is quite diverse. Except for a standard form *should + Present/Perfect Infinitive*, such ones as *can/could/would/may/might + Present/Perfect Infinitive* are also widespread in their works.

G. Chaucer, who lived in XIV – XV century, used the Suppositional Mood and the Subjunctive I frequently. Hence, in the course of time, the following grammar does not lose its relevance. Although, from year to year the syntax is undergoing modifications, the Suppositional Mood and the Subjunctive I are still widely used in the English-speaking area.

(75%), while the Subjunctive I is encountered in 31 examples (25%). The 32 uses of the **Subjunctive I** are presented in:

1) subordinate clauses of purpose – 15 examples (48,5%);

Tell your grief, lest that he come down.

Despite the fact that most linguists couldn't come to the unanimous point of view concerning the usage of the subordinate clauses of purpose which are inserted by the conjunction *lest*. The results of our research display that this very case of the usage predominates in Chaucer's work as well as it is more typical of the Subjunctive I rather than of the Suppositional Mood.

2) subordinate part of the second type of conditionals – 9 examples (29%);

If I be guiltless of this felony, my succor be, for otherwise I shall dye!

3) subordinate object clauses of different types – 7 examples (22,5%).

It is good that we do it not without the assent and will of our friends.

Regarding the usage of the **Suppositional Mood** in G. Chaucer's collection of stories, this grammar takes place in 92 examples in:

1) subordinate clauses of purpose – 36 examples (39,1%);

So that he should always think upon her, She gave him such a sort of love-drink.

The most widely used construction *so that + should + Present Infinitive (that + sholde)* is present in this example. It is quite neutral, expressing doubtful action which may happen in present or future and not contrary to the reality.

2) subordinate object clauses of different types – 25 examples (27,1%);

So hateful to him it was that his wife should break her word.

Despite the usage of a standard form *should + Present Infinitive (sholde + Present Infinitive)*, the author complicates the sentence using the inversion by means of which it is getting more emphatic.

3) interrogative sentences starting with why – 20 examples (21,8%);

Why should men then speak evil of it?

сфері навчання іноземним мовам». В 1989 році була створена перша програма такого роду. Проведенню заходів в мовній галузі сприяв Європейський рік мов, який відбувся в 2001 році, після закінчення якого Європейський парламент і Рада Європи прийняли резолюції, які закликали Європейську комісію розробити і ввести ряд заходів, спрямованих на сприяння вивченню іноземних мов. В 2002 році на Барселонському саміті Ради Європи глави держав і урядів оголосили про застосування в освітніх системах країн-членів принципу «рідна мова плюс дві іноземні» та «елементу лінгвістичної компетентності». Таке важливе і символічне рішення зумовлюється необхідністю вивчення щонайменше двох іноземних мов з раннього віку в установах шкільної, університетської та професійно-технічної освіти ЄС. Таким чином, кількість громадян ЄС, які володіють щонайменше однією іноземною мовою, в 2010-2014 рр. зросла з 56% до 64%. Половина європейців погоджується з політичними цілями ЄС, відповідно до яких кожен громадянин ЄС повинен володіти, крім своєї рідної, ще двома мовами.

Таким чином, можна зробити висновок, що основними елементами вербалізації концепту «мультилінгвізму» в свідомості людини є мовна політика, система освітніх заходів та система освітніх програм, спрямованих на вивчення іноземних мов.

Dolgoplova K.I.

**SOCIOLINGUISTIC ASPECTS OF LANGUAGE ACQUISITION OF
THE STUDENTS OF SECONDARY SCHOOL**

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Sociolinguistics is the branch of linguistics that studies a wide range of issues related to the social language nature, the influence of objective social factors on the language and consideration of language impact on the life of

society. Thus, the learner has to master extralinguistic issues of the language if he/she wants to be understood by the native speaker. To possess the knowledge of sociolinguistic aspects means to know sociocultural issues of the definite country, to communicate with the help of verbal and non-verbal means while taking into account the social status of the partner, to understand and to interpret linguocultural facts correctly. Thus, the perfect knowledge of different grammar, vocabulary and syntax issues does not guarantee that the native speaker will understand your point of view in a correct way. It is not enough for successful intercultural communication.

Language is considered to be a social phenomenon that cannot exist outside of linguistic consciousness. Linguistic persona as a bearer of this linguistic consciousness faces the fact that the society in this or that way affects the language itself as well as his/her own manner of speech. In this case we can speak of definite social groupings and issues that can influence learners' English speech. Social networks as a means of language immersion are considered to be a way of learning EFL. For instance, when EFL learner tries to communicate with the native language speaker with the use of video-call, then we can speak of language immersion with the direct study of sociolinguistic cultural aspects. Moreover, exactly this situation appears to be an attempt that leads to successive intercultural communication.

The educational system of Ukraine defines the aim of the English language school program in making the learners able to take part in successive intercultural communication at the end of their study. Therefore, sociolinguistic aspects of language are an inherent component of school lessons. In order to add sociolinguistic component into lessons, first and foremost, a teacher needs to think with the help of which materials he/she will teach these issues. The methodologists consider that any manual and course book that consists of authentic materials can be relevant for teaching sociolinguistic aspects of language and its bearers. Authentic materials are language materials that were originally intended for native speakers in non-educational purpose. Nowadays,

given by E.M. Belyaeva, who determines this phenomenon as a grammar-semantic category that expresses the attitude of the speaker to the things reported by him.

The linguists M.D. Natanzon, I.K. Kharitonov, E.E. Izrailevich, N.A. Kobrina are bound to the idea that such means of expressing modality as the Subjunctive I coincides in form with the *Infinitive without the particle to*, while the Suppositional Mood has the forms: *should+do* and *should+have+done*. However, it has been proved that the inventory of forms of the Suppositional Mood is much more numerous. Such modal verbs as *may, might, can, could, would* substitute *should* in particular cases.

The usage of the Subjunctive I and the Suppositional Mood is more peculiar to the literary bookish style of writing. The usage of these complex syntactic forms is intrinsic in the collection of stories by G. Chaucer, who is considered to be the greatest English poet of the Middle Ages. The Subjunctive I and the Suppositional Mood are the means with the help of which the writer expresses his attitude to the reported things.

According to such linguists as M.D. Natanzon, K.N. Kachalova the Subjunctive I and the Suppositional Mood are utilized across the world in different ways. While the usage of the Subjunctive I is predominant for the USA, in Great Britain this form is presented only at the language of the official documents. However, the Suppositional Mood is widely used in British English in comparison to the Subjunctive I.

However, having carried out the analysis of G. Chaucer's «The Canterbury Tales», which is the work of the Middle English period, we came to the conclusion, that over time the Suppositional Mood and the Subjunctive I have undergone changes in the usage in English belles-lettres, since the obtained results somewhat contradict the contemporary scholars' viewpoints on this issue. All in all, we have processed 123 cases of the usage of the Suppositional Mood and the Subjunctive I. The grammar Suppositional Mood numbers 92 cases

declaring the impossibility to describe himself, John Barth, on the contrary, provocatively implements his project, creating his own "life-in-letters" as innovative postmodernist autobiographical replenishment.

John Barth, who like Stephen Dixon in his novels "I.", "The End of I." and Joseph Heller in "Portrait of an Artist as an Old man", as well as many other postmodernist writers, realizing that the author cannot be omniscient in his knowledge of reality, that Balzac's principle of universality is naïve and false, discovered new techniques to make himself visible.

Veracity, sincerity and earnestness are no longer guaranteed by documented rendition of chronology of writer's real life but only by "coaxial esemplasy". This all-embracing term was proposed by John Barth to define the phenomenon which according to him accentuates the connection between his story and the life-story of all men.

John Barth replenished the artistic devices that were polished by modernists: autoreflexion, autocommentary, nonlinearity, stream of consciousness. These inherited traits coexist with the features of the new poetics of autobiographical re-facemnt. Only such prose, as Barth states, can be essentially sincere and true to life.

Loba S.O.

PECULIARITIES OF THE USAGE OF THE SUPPOSITIONAL MOOD AND THE SUBJUNCTIVE I IN MIDDLE ENGLISH PERIOD

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

The phenomenon of modality itself is extremely complex and multifold. The current problem has been investigated by such researchers as E.M. Belyaeva, G.A. Zolotova, M.D. Natanzon, V.G. Admoni, E.V. Krylova, V.Z. Panfilov, Ch. Bally, V.V. Vinogradov, N.S. Valhina, F.R. Palmer, A. Kaiser and others. Having analyzed the issue of modality, we may agree with the definition

the authentic course books contain texts for reading, audio texts (that represent lingua-cultural information), plenty of pictures for discussions and exercises that were worked out and compiled by native speakers for EFL students for educational purposes. However, it is worth mentioning that no manual possesses the differences and peculiarities of different accents and dialects that can be represented to the learners. That is why, the use of additional materials with the help of visual aids at the English lessons is of primary importance.

The investigators formulated the following sociolinguistic aspects of the culture that are to be known by the English learners:

- 1) traditions, customs and rites as stable elements of the culture;
- 2) so-called customs and traditions of household activity;
- 3) native speakers' daily behavior and habits that are considered to be norms of behavior.

Sociolinguistics issues of culture and its representatives needs to be formulated in such manner that the learners' consideration of foreign people, mentality and traditions will be not only positive but full of respect.

Thus, taking everything into account we can make a conclusion that sociolinguistic aspects are an integral part of English language teaching as they promote the formation of sociolinguistic competence in the learners' consciousness.

The prospects of the future research consist of more detailed study of the stated subject and the compilation of the set of exercises with methodological recommendations that can develop students' knowledge in terms of sociolinguistics.

Жулкевська Т.В.

КОГНІТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСУ

Київський університет імені Бориса Грінченка

Стрімкий розвиток комп'ютерних технологій та вільний доступ до всесвітньої мережі перемістив традиційні засоби масової інформації в Інтернет-простір. Інтернет є невід'ємною частиною культури сучасного суспільства, одним з основних елементів розвитку цивілізації. Його специфіка полягає в тому, що це не лише визначний технічний винахід, але й важливе соціальне явище [2, с. 3]. Виникнення всесвітньої мережі Інтернет істотно розширило рамки людського спілкування. Сьогодні Інтернет акумулює в собі різні стилі комунікації, служить засобом передачі інформації, не обмеженої часом чи простором. Завдяки цьому виникає новий тип дискурсу – Інтернет-дискурс і новий комунікативний простір – комп'ютерно-опосередкована комунікація [4, с. 86].

Сучасні Інтернет-видання мають значний вплив на формування суспільної думки та є потужним засобом міжкультурної комунікації. При цьому Інтернет-ЗМІ не лише оперативно публікують новини в режимі реального часу, але й виступають активним учасником суспільно-політичних та економічних процесів.

Інтернет-дискурс визначають як масив електронних, аудіо- та відеотекстів в сукупності з екстралінгвістичними факторами, пов'язаних між собою системою гіперпосилань, доступ до яких забезпечується входом в мережу Інтернет за допомогою комп'ютера чи альтернативних мультимедійних приладів [4, с. 62].

Дискурс сучасних Інтернет-видань є складним поєднанням різних функціональних стилів мови та лексичних засобів. Крім цього, Інтернет-дискурс вирізняється з поміж інших типів дискурсу специфічними

Отже, можна відзначити, що Т. С. Еліот – поет складного синтаксису, проте приголомшуючої строфіки, безпрецедентної в сенсі унікальності малюнка. Автор в своїй поезії створює ефект правдоподібності, відчуття правдивості або ж достовірності власної мови.

Lipina V.I.

**JOHN BARTH VS. ROLAND BARTHES:
THE POETICS OF REPLENISHMENT
IN AMERICAN POSTMODERNIST AUTOBIOGRAPHY**

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

The paper illuminates one of the most vexed problems of American postmodernist autobiography that is usually viewed through the lenses of poststructuralist theory of the death of the subject and the theory of de-facement. The paper shifts the focus by accentuating the problem of autobiographical re-facement as a mode of contemporary postmodernist prose that proceeds with multiplying experimental “realistic” techniques, challenging the concept of autobiographical de-facement advocated by Paul De Man. The field of contemporary American fiction, where autobiographical replenishment is the core of its poetics, offers many avenues of exploration. The analysis of autobiographical writings reveals the difference between poststructuralist tenet of impossibility to create autobiography as life-writing and the art of the writers who restored the author as a man and as an artist in their autobiographical texts. John Barth, who is the ardent advocate of the literature of replenishment, created autobiographical texts with a recognizable author's presence, rendering his personal experience directly. John Barth transgresses from the biographical author to the hero of the text as if questioning Roland Barthes's belief articulated in his anti-autobiography “Roland Barthes par Roland Barthes” that “in the field of the subject there is no referent”. If Roland Barthes starts with

цілісний системний вияв такого комплексу мовностилістичних засобів у створенні системи художніх словесних образів надасть повну лінгвостилістичну картину тексту художнього твору.

Головна ідея твору “The Old Gumbie Cat” – це кішка, яка діє всупереч своїй генетичній природі, коли намагається навести лад у хаосі в цілком несподіваний для неї спосіб. Можна припустити, що поет просто вигадує історію, щоб показати, чому кішка така байдужа протягом нормального для всіх часу денних розваг, або у символічному розумінні – вірш не про kota взагалі, а про людей, які намагаються навести порядок у протилежний спосіб від того, чого від них очікують.

В образній системі поезії виділяємо два досить значимі макрообрази. Перший – образ Кішки вдень. У даній образній структурі привалює світла палітра, темні кольори ночі змінюються світлими ніжними тонами обідньої дрімоти Дженні-Енні-Дотс на сонці.

Другий макрообраз – це образ Кішки вночі, її загадкове нічне життя, сповнене безлічі дивних і невідкладних справ. У цій образній структурі спостерігаємо сіру палітру, таємничі кольори невідомості, яку несе це загадкове для всіх життя.

Строфіка Т. С. Еліота надзвичайно різноманітна. Такі прийоми, як чергування повторів, рефренів, внутрішня рима, алітерація дозволяють говорити про унікальність стилістики автора з точки зору фонетичного рівня.

На лексичному рівні спостерігаємо багатство й різноманіття лексики. Використання абстрактної лексики сприяє багатоплановості сприйняття описуваних явищ, розвитку додаткових асоціацій. Конкретні іменники, поміщені в контекст даного вірша, здатні розвивати узагальнені, символічні значення.

Морфологічні засоби, змальовані у поезії, дають чітку й виразну картину, репрезентують гнучкість і функціональність граматичних категорій у творенні художньої виразності.

принципами та правилами структурної організації та характеризується жанровим різноманіттям.

Головними ознаками Інтернет-дискурсу є мультимедійність, персоналізація, інтерактивність, доступність, масова аудиторія; тематичне різноманіття; оперативність в отриманні інформації та її розповсюдженні; наявність гіперпосилань. Всі ці особливості накладають відбиток на мову Інтернет-видань внаслідок чого вона стає дійсно унікальною.

Д. Крістал зазначає, що мережеве мовлення – це писемне мовлення, більшою мірою наближене до усного, ніж усне мовлення до свого письмового варіанту. Даний вид дискурсу називають усно-письмовим, тому що основною формою існування комунікації в Інтернеті є письмова форма, але норми писемного мовлення тут постійно порушуються, так як спілкування переважною мірою носить неформальний характер. Порушення норм відбувається на всіх рівнях мови: на лексичному (вживання сленгових виразів, аббревіатур і акронімів); граматичному (використання еліптичних речень і емпатичних конструкцій, редуплікація дієслів) та пунктуаційному (тенденція до відхилення від пунктуаційних норм)[2, С. 17-20].

Одним з найпоширеніших стилістичних засобів, що використовується в Інтернет-дискурсі є метафора. Метафори, що вживаються в текстах Інтернет-видань мають особливий характер і відрізняються від класичної. З одного боку, вони співвідносяться з технічними концептами, а з іншого будуються на основі звичайних, повсякденних концептів життя людини, що дозволяє аналізувати даний тип як концептуальну метафору. В Інтернет-дискурсі поширені випадки використання розгорнутої, або поширеної, метафори [3, с.17].

Характерною ознакою Інтернет-лексики є поєднання елементів різних стилів, вживання розмовних слів, зворотів, елементів мовної гри, використання фразеологізмів різних структурних типів, конотативних слів

і словосполучень, які паралельно дають оцінку описуваному явищу чи події.

Основними тенденціями побудови Інтернет-дискурсу є максимальна компресія інформації, збільшення емоційної насиченості та експресивності повідомлення. До основних мовних тенденцій мережевого мовлення можна віднести ускладнення одних і спрощення інших засобів в порівнянні з аналогічними засобами літературної мови, конкуруючий вплив писемного і усного мовлення, створення контенту різними мовами, використання англійської мови як *lingua franca* Інтернет-комунікації [4, с.82].

У сучасному інформаційному просторі Інтернет-дискурс є одним з головних джерел знань про світ і події, що в ньому відбуваються. Глобальні зміни, пов'язані з безперервним розвитком можливостей Інтернет-комунікації, впливають не тільки на спосіб мислення і систему сприйняття інформації сучасної людини, а й сприяють глобальним змінам у сучасному інформаційному суспільстві. Варто зазначити, що Інтернет-дискурс відіграє важливу роль і в динаміці мовних процесів.

Отже, у зв'язку з динамічним розвитком комп'ютерних технологій, вивчення Інтернет-дискурсу та виокремлення нового напрямку лінгвістичних досліджень – Інтернет-лінгвістики стає все більш актуальним.

Бібліографічні посилання:

1. Александрова О. В. Язык средств массовой информации как часть коллективного пространства общества / О. В. Александрова // Язык СМИ как объект междисциплинарного исследования. – М.: Изд-во МГУ, 2003. – 760 с.
2. Ахренова Н. А. Интернет-дискурс как глобальное межкультурное явление и его языковое оформление / Н. А. Ахренова. – Москва: Изд-во МГОУ, 2009. – 220 с.

Куц Д.

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОЕЗІЇ Т. С. ЕЛПОТА “THE OLD GUMBIE CAT”

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Лінгвостилістика як наука зосереджує увагу на все функціонально-стильове розмаїття стилістичних явищ. Завдання лінгвостилістики полягають у визначенні специфіки кожного із стильових різновидів, їхньому розмежуванні, встановленні умов функціонування і взаємодії стилів.

Лінгвістика виконує ряд інших важливих завдань, а саме – обґрунтовує історію розвитку системи функціональних стилів, її стан на певному історичному зрізі, встановлює співвідношення функціональних та експресивних стилів, визначає мовні та позамовні стилетворчі чинники, досліджує функціонування мовних одиниць в усних і писемних текстах.

Лінгвостилістичний аналіз – це складова частина всебічного дослідження мови художнього твору, його інтерпретації. Він складається з наступних етапів роботи над художнім текстом:

1) дослідження поза текстових факторів, що формують світогляд письменника, його модель світу, що знаходить втілення у мові художнього твору на усіх рівнях;

2) дослідження мовних засобів реалізації художнього світу письменника, його мовомислення. Лінгвостилістичний аналіз використовує наступні поняття: естетична вартість вислову, образ автора, мовно-естетична цілісність художнього твору, мовно-естетична картина світу, стиль письменника, авторська оповідь, мовні партії персонажів, монологи, діалоги тощо.

В процесі проведення комплексного лінгвостилістичного аналізу художнього твору необхідно вивчати всю систему мовностилістичних засобів у створенні художніх образів певного літературного твору. Тільки

действиях в той или иной ситуации, как некий образец (шаблон) определённого поведения. В когнитивной лингвистике термин «стереотип» относится к внешне-смысловой стороне языка и культуры, и воспринимается как ментальный стереотип. Например, на лексическом уровне слово Украина определяется такими контрастными единицами в лексике как: rebel, occupation, pro – Russian, conflict, poor, corruption, oligarch, illegibility... но с другой стороны: struggle, renovation, reform, new course, dignity, high standards. Для сравнения, в тех же английских СМИ слово Америка, традиционно, определяется следующими лексическими единицами: freedom, wellness, blossom of law, tolerance, individuality (be yourself), fast food. Становится очевидным тот факт, что стереотипы «работают».

Концепт Украина, в силу многих причин, является относительно «молодым», малоисследованным понятием, некоторые из них, были описаны выше. Поэтому данный концепт представляет серьёзный интерес для дальнейшего изучения с точки зрения когнитивной лингвистики.

Библиографические ссылки:

1. Маслова В.А. Лингвокультурология., учебн. Пособие - .М .Academia., 2001 – 208 с.
2. Арутюнова Н.Д. Введение// Логический анализ языка. Образ человека в культуре и языке – М: Индрик, 1999 – с. 3- 10.
3. Степанов Ю.С. Концепты: Тонкая плёнка цивилизации. М: Языки славянских культур 2007., 208с.
4. Интернет ресурсы. Main British Newspapers. <http://tropes.org/pmwiki/pmwiki.phpUsefulNotes/BritishNewspapers>.

3. Вжещ Я. Л. Интернет-дискурс: проблема визначення поняття, особливості структури / Я. Л. Вжещ. – К.: Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – №14 (249), 2012.– С.15-19.
4. Гудзь, Н. О. Интернет-дискурс як новий тип комунікації: структура, мовне оформлення, жанрові формати // Сучасні лінгвістичні студії : Навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. – С. 61-87.
5. Crystal D. Language and the Internet / D. Crystal. – Cambridge University Press, 2001. – 304 p.

Завізьон А.Ю.

ФУНКЦІОНУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОМОВ ПОЛІТИЧНИХ ДІЯЧІВ)

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Метафора за своєю природою є не лише мовним, а й концептуальним явищем (відповідно до теорії Дж. Лакоффа та М. Джонсона, які трактують концепти як принципи, що організують сприйняття) [1, 3]. У розширеному розумінні термін «метафора» застосовується до будь-яких видів вживання слів у непрямому значенні. Тому вивчення метафор проливає світло на ширшу проблематику – зв'язок між мовою та культурою, мовою й соціумом [2, 326]. Кожна метафора має свою змістовну двоплановість, адже є “грою” переносного та прямого значення, змісту та образу. Тому семантична класифікація розмежовує метафори за різними критеріями, залежно від критерію порівняння [5, 153].

У нашому дослідженні ми виявили такі концептуальні сфери використання політичної метафори:

1. **Sailing.** Donald Trump as presidential candidate uses various metaphors in his speeches. The most widely used are those from the conceptual sphere of sailing:

- **harbor terrorists**

When a ship arrives in a port, it will seek safety in a harbor where there are shallow waters, few waves, and access to land. Metaphorically, the term harbor is also used as a verb meaning to provide safety for someone.

“Most allies of the U.S. government do not harbor terrorists. They are arrested and brought to trial” [3].

2. **Sport:** Horse racing. **To be out of the gate.** Horses begin a race locked behind a wide gate. Metaphorically, anyone beginning a new process may be described as being out of the gate. In politics, candidates and political figures must make quick decisions and be consistent with their messages. Thus they must be quick out of the gate. **Example:** *“Republicans are stumbling out of the gate, Boeher Admits” [4].*

3. **War.** At the start of every battle, there is a call or cry from the commanding officer to alert the troops to begin fighting. *“The Occupy Wall Street protestors used the slogan “We are the 99%! as their battle cry to gain support against the richest 1% of the nation controlling the government” [5].*

Бібліографічні посилання:

1. Андрейченко О.І. Метафора театру в сучасному політичному дискурсі: когнітивний аспект / О. І. Андрейченко // Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара. Вісник № 11, Т.19 : Серія Мовознавство / Відп. ред. Т. С. Пристайко. – Д.: Вид-во ДНУ, 2011. – Вип. 17, Т. 1. – С.9– 14.
2. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык. Учебник для вузов (7-ое издание). — М.: Флинта-Наука, 2007. – с. 456
3. **The Washington Post** [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.washingtonpost.com/politics/mitt-romney-faces-major-test-in-michigan-primary-once-thought-an-easy>

государства под названием Советский Союз. Провозглашение независимости и признание большинством государств новой страны Украина, было освещено в английских СМИ, но этот факт никак не отразился на уровне ментального восприятия среднего английского гражданина. Впервые понятие Украина зазвучало во время зимних Олимпийских игр в Лиллихаммере (Норвегия, 1994 год), где украинская спортсменка Оксана Баюл из г. Днепропетровск, выиграла Олимпийское золото в соревнованиях по фигурному катанию. Даже церемонию награждения пришлось задержать, по причине того, что организаторы не смогли отыскать гимн Украины в своей фонотеке (гимн был загружен из телефона частного лица). Этот факт был описан в спортивной колонке британской «The Sun». Удивительно, что большинство англичан, фанатов бокса, давно знакомы с понятием Украина, ассоциируя его с фамилией братьев – боксеров Кличко. Также, благодаря освещению СМИ песенного конкурса Евровидение в Турции (2004 г), где украинка Руслана Лижичко заняла первое место, была помещена заметка о певице из Украины в той же «The Sun».И всё же «оранжевая революция» 2004 года и смена политического курса заставили СМИ всего мира описывать события, происходящие в Украине в то время. Все перечисленные факты не могли не отразиться в языковом просторе периодических изданий Британии и в сознании простых англичан. Согласно исследуемому материалу представление о понятии Украина в английских СМИ, является достаточно стереотипным.

А это значит, нужно определить что мы понимаем под понятием «стереотип». В.А. Маслова в своих работах, определяет стереотип, как фрагмент концептуальной картины мира, ментальной картинки, как устойчивое культурно – национальное представление о предмете, явлении или ситуации, запечатленное в языке [1]. Из этого следует, что под стереотипом мы понимаем сценарий социального, психологического или физического поведения человека, который отображён в запланированных

Крячуненко Е.Л.

ВЕРБАЛИЗАЦИЯ КОНЦЕПТА «УКРАИНА» В АНГЛИЙСКИХ СРЕДСТВАХ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ.

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

В наше время многие ученые в сфере когнитивной лингвистики занимаются изучением понятия «концепт», объясняя его с разных точек зрения. Начиная от истоков происхождения самого термина, заимствованного из логики, до его значения в философских трактатах. Самым близким к теме является раскрытие понятия «концепт» данным Ю.С. Степановым, который считает что концепт – это сгустки национально - культурных смыслов, «ячейки культуры», с помощью которых можно выявить особенности мировосприятия народа, представить концептуальную и национальную картины мира [3]. Определение Ю.С. Степанова подтверждает предположение, что концепт – это процесс движения мысли в слове, который определяет её развитие, функционирование при коммуникации. Результатом ментальной деятельности человека является понимание, «схватывание» смысла слова.

Известно, что в современном мире СМИ существенно влияют на восприятие человеком тех или иных понятий по отношению к тому, что происходит вокруг него. И, конечно же, влияние СМИ на формирование концептуальной картины мира не преувеличено. Вот поэтому метод когнитивной лингвистики очень распространен в современных исследованиях. С его помощью можно понять процессы формирования и развития общественного мнения конкретных групп людей. Мышление многих людей стереотипное. А СМИ, по праву, можно считать «фабрикой» по производству стереотипов. Так до 1991 года представление среднестатистического англичанина об Украине было весьма ограниченным. Понятие Украина воспринималось через призму

4. **Weisman J Congressional Panels Approve Fast Track for Trade Deal, With Conditions** [Электронный ресурс] / J. Weisman – Режим доступа:

<http://www.nytimes.com/2015/04/24/business/international/congressional-panels-approve-fast-track-for-trade-deal-with-conditions.html>

5. **Weisman J. Deal Reached on Fast-Track Authority for Obama on Trade Accord** [Электронный ресурс] / J.Weisman. – Режим доступа:

<http://www.nytimes.com/2015/04/17/business/obama-trade-legislation-fast-track-authority-trans-pacific-partnership.html>

Згерська Т.О.

СВОЄРІДНІСТЬ РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ КОНЦЕПТУ «ПРИРОДА» В ДЕЯКИХ ПОЕЗІЯХ ЕМЛІ ДІКІНСОН

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Результати дослідження поезики Е. Дікінсон призводять до висновку про її унікальність, оскільки особливості ідіолекту, ідіостилію та авторської мови поетеси свідчать про те, що авторка не є заангажованою традиційним суспільним баченням канонів життя, а, завдяки самоізоляції, пропонує свій погляд на цінності всесвіту. Це знаходить вияв в образному наповненні творів із превалюванням емотивності та точності зображення ключових образів шляхом фокусування уваги на їх характерних ознаках.

Для поезики Е. Дікінсон характерним є застосування різноманітних мовленнєвих засобів на шляху створення образів. Оскільки концепт “природа” є складним і багатокомпонентним, то його неможливо описати за допомогою лише однієї групи слів. І саме тому дослідниці Н.І. Маругіна, Д.О. Ламінська виділяють п’ять лексико-семантичних варіантів даного концепту. На основі їхньої теорії було проведене вивчення деяких

аспектів творчості Емілі Дікінсон та виявлено і досліджено умовні прояви концепту *природа* у поетичних творах авторки.

На наступних прикладах можна прослідкувати своєрідність репрезентації концепту *природа* у творах Емілі Дікінсон, що дає більш глибоке уявлення про сприйняття природи поетесою.

У поетичному творі *Hope is the Thing With Feathers* поетеса зображує природу як співіснування маленького і великого, пташки та стихії води, які, тим не менш, лише доповнюють одне одного і не заважають, не дивлячись на свою на перший погляд несумісність. Цей вірш наповнений відчуттям чогось світлого, теплого, дивного. Авторка вдається до вживання епітетів, за допомогою яких створює позитивний настрої вірша (...“warm”, “sweet”, “strange”, “chilly”), закликає до боротьби з негараздами, які виникають на шляху пересічної людини. Крім того, ці епітети характеризують слова, що репрезентують концепт *природа*: “... the little Bird / That kept so many warm”, “And sweetest – in the Gale – is heard –”, “... the strangest Sea”, “... the chilliest land”. Слова “bird”, “Gale” / “storm”, “land”, “Sea” відносяться до різних лексико-семантичних варіантів (ЛСВ), а саме: птах – тварина (ЛСВ 5), в той час як шторм – це сила природи (ЛСВ 1), а земля та море репрезентують собою незайманий природний пейзаж (ЛСВ 2). Також, концепти *Gale* та *Sea* написані з великої літери, тобто, поетеса виділяє ці варіанти з поміж інших можливо тим, що вони могутніші та руйнівні, якщо порівняти їх зі стабільною землею та маленькою непомітною пташкою.

Цей твір закликає до боротьби, до необхідності брати участь у подіях, що відбуваються навколо, не бути байдужим, і все це послання можна простежити під час читання всього вірша.

Авторка продовжує тему природи в вірші, який має назву “The Most Important Population”.

У цьому вірші поетеса метафоризує працю комах і ставить її на одному шаблі з працею людей. Однак праця, з одного боку, підносить, а з

Петрарки. Саймон Армідж у любовних сонетах використовує м’які кольори (*pale blue eye*) для створення ліричної атмосфери, яскраві (*naked lilac flame*) – для зображення пристрасних сцен та слова (*harebell, moon*), які викликають в уяві читача певний колір.

Отже, з лінгвокультурної точки зору Саймон Армідж відкривається читачу, як самоіронічний поет, який апелює до внутрішнього світу, описує моральні якості, що можуть бути типовими для цілого народу. Сучасний сонет під його пером набирає наступних рис: використання розмовної та сленгової лексики, варіативність строфіки, недотримання римуння (неримованість, неповні або внутрішні рими) та оповідь від першої особи.

Бібліографічні посилання:

1. Маслова В.А. Лингвокультурология: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М., 2001. – 208 с.
2. Марач В. “Не гань сонета, критику...” (Вступна стаття до перекладів англійських сонетів) / Поетичні майстерні [Електронний ресурс] : [Режим доступу] : <http://maysterni.com/publication.php?id=22233>
3. Энциклопедический словарь английской литературы XX века / отв. ред. А.П. Саруханян; Ин-т мировой лит. им. А.М. Горького РАН. – М.: Наука, 2005. – С. 28-29
4. The AQA Anthology for English and English Literature – poetry / [Електронний ресурс] : [Режим доступу] : <http://www.teachit.co.uk/armoore/anthology/simonarmitage.htm>
5. Simon Armitage The Book Of Matches [Електронний ресурс] : [Режим доступу] : <https://books.google.com.ua/books?id=pfM6XlCwQYC&printsec=frontcover&dq=the+book+of+matches&hl=ru&sa=X&ved=0ahUKEwis iL3pypTQAhVBiCwKHTIDAZQQ6AEILTAB#v=onepage&q=the%20book%20of%20matches&f=false>

Steadily...” та інші). Крім того у збірці представлено декілька сонетів (“*There Are Those Who Manage Their Private Life...*”, “*I Thought I’d Write My Own Obituary...*”), які дзеркально відтворюють англійський тип – починаючись двовіршем, два чотиривірші й тривірші, при цьому двовірші служать зав’язкою сюжету, а не підсумком, але він є носієм точної рими (*instead/dead, affairs/theirs*).

Визначною рисою сонетів Арміджа є самоіронія, яка найяскравіше проявляється при описах зовнішності (*I’ve been smiling like a melon with a slice missing*) та рис характеру (*happy contented person, selfish, let my fringe flop where the wind blows – Northside or south*).

З лінгвокультурної точки зору цікавими є сонети, в яких поет використовує тематичну лексику з різних сфер (суднобудування, азартні ігри, охорона здоров’я, релігія, домашнє господарство), що пояснюється соціальною роллю чоловіка у суспільстві та інформативною домінантою у спілкуванні [1, с.125]. Прикладом може служити сонет “*I’ve Made Out a Will..*”, де Саймон Армідж інколи грайливо (наслідуючи Кокні-сленг), а інколи й цілком зневажливо перераховує органи, які б після смерті віддав Національній службі з охорони здоров’я: *jellies, tubes, syrups, glues, the web of nerves and veins, the loaf of brains, wounds, stitches, blood – a gallon exactly of bilberry soup, cathedral of bone, heart, cords, strands, face, cogs, hands*.

Однією з особливостей, яка дається взнаки, є використання розмовної та сучасної сленгової лексики (*handful, peg out, rusty, make a hash*), яка не лише відображає реалії сучасного життя, але й робить поезію більш доступною широкому колу читачів.

Особливу увагу заслуговує тема кохання, яка переноситься на побутовий рівень завдяки деталям сучасного життя (*vivid, true-to-life scenes in a movie; cotton blouse; cars; forty watts of light; the chemistry lab; the Bunsen burner; the garage; the windscreen; a fine Swiss Army knife; the phones; the loft*), на протигагу піднесеному кохання у сонетах Данте та

іншого – саме праця протиставила людину природі, виділила людину та віддалила її від природи, і тому Емілі Дікінсон у своєму вірші звеличує комах, називає їх: “*The most important population*”. Вона вважає, що саме тварини, а в даному випадку – комахи – поводяться правильно, природно, згідно з законами існування всесвіту.

Таким чином, превалюючими варіантами концепту природа у творчості поетеси є ЛСВ 5. Такі варіанти, як сонце (sun), море (sea), шторм (storm, gale), вогонь (fire), ніч (night), комахи та інші, переходять з твору до твору і характеризують творчість Е.Дікінсон як зіткнення спокійного, врівноваженого та стихійного початків. Поетеса в житті була самітницею, і можливо, таким чином вона в своїй поезії врівноважувала прагнення до яскравих подій, емоцій і передавала свій внутрішній стан, який відрізнявся від того, що звикли бачити в ній близькі.

Зірка В.В., Вуколова К.В.

МОВНИЙ ПОРТРЕТ ПІТСБУРЗЬКОГО ДІАЛЕКТУ: ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ ЧИННИКІВ

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля

Останнім часом предметом багатьох досліджень постає вплив різноманітних чинників на мовлення мешканців певних територій. Щоб максимально розкрити це питання, саме природа терміну «вплив» повинна бути визначена. Під **впливом** розуміють «дію, яку певний предмет (у нашому випадку «соціальний чинник») або явище виявляє стосовно іншого предмета («мовлення»)». Тенденція до вивчення поняття «вплив» спостерігається у численних дослідженнях різних наукових сфер, перш за все психології, соціології, лінгвістики тощо. Але всі ці типи впливу мають спільну рису – це **взаємодія між поняттями, матеріями, компонентами**.

Тож, приєднуючись до думки вчених, визначаючих поняття цього терміну, під «впливом» ми розуміємо процес зміни мовлення людини за рахунок керування певних чинників.

Відомо, що соціальні категорії відіграють найважливішу роль у формуванні мовлення мешканців різних територій, тобто йдеться про соціальний **вплив на мовлення**. Підкреслимо, що найновітніші роботи дослідників соціологічної складової мови відмічають наступні **критерії**, які є невід'ємними у вивченні мовлення, а саме: **гендерний, віковий, етнічний аспекти та соціальний статус мовців**. Важливими вважаємо ці ознаки і для нашого вивчення Південноукраїнського діалекту.

Дослідження багатьох лінгвістів показали, що стать мовця в певній мірі впливає на якість висловлювання та має прямий вплив на соціокультурний концепт мовлення у цілому, що формується в рамках системи соціально зумовлених стереотипних уявлень.

Суттєву роль **гендерна диференціація населення** Південноукраїни відіграє у контексті соціофонетичної варіативності мовлення. У даному випадку доречно згадати про монофтонгізацію дифтонга [aw], яка є характерною рисою для чоловіків усіх вікових груп та жінок виключно старшої вікової групи. Проте відмінності у мовленнєвому портреті Південноукраїнського діалекта можна зазначити ще і на прикладі вживання окремих лексем, які доречно віднести до смислових груп "спорт", "побут", "мода та шопінг", що теж є показником вживання більшою мірою у лексиконі чоловіків та жінок відповідно.

Стосовно **вікових особливостей** вживання Південноукраїнського діалекту підкреслимо, що найбільший вплив на мовлення простежується саме у слововживанні, притаманному мешканцям старшого віку, адже молодь вживає лише модні сленгові слова, які не використовуються старшим поколінням. Зазначимо, що мешканці похилого віку є прямими нащадками мігрантів різних хвиль (1880 -1920 рр., 1950-1960 рр., 1980-1995 рр.). Традиції різних країн світу яскраво виражаються в назвах їжі та напоїв.

Also in the Ukrainian language the relevant phenomenon is borrowing of the political nature, for example, електорат, брифінг, політиканство, постулат, лобізм.

Коцай Н.М.

СОНЕТИ САЙМОНА АРМІТІДЖА: ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Саймон Армідж – видатний сучасний англійський поет, драматург, романіст та радіоведучий [3, с. 28]. Матеріалом для дослідження стали сонети із збірки *“The Book of Matches”* (1993), де представлена серія сонетів, які можуть бути прочитані у середньому за 20 секунд – час, який потрібен для згоряння сірника.

Збірка *“The Book of Matches”* включає сонети, написані без заголовку й від першої особи [5]. Назва збірки сама по собі символічна, адже вона вказує на короткість променистих сонетів, які порівнюються з горінням сірника, а з іншого боку є глибоко англійською, адже є алюзією на національну гру у сірники, при якій учасники мають розказати історію поки горить сірник та не обпалити пальці [4].

Сонети зберігають ямбічну основу, але не дотримуються сталої схеми розділення на строфи чи римування. Незмінними залишаються лише чотирнадцять рядків, а певна факультативність рими та розділення на строфи стає ознакою сучасного сонету, рівноцінною класичному діленню на терцет, два катрени та двовірш (для англійського традиційного типу) або два катрени й три терцети (для італійського типу) [2]. Саймон Армідж найчастіше використовує наступну строфічну будову: тривірш, п'ятивірш, шестивірш, при цьому їх вільно комбінуючи (сонети: *“I Rate Myself as a Happy, Contented Person...”*, *“I Am Able to Keep My Mind*

very easy to install because all its components are motivated, clear to understand.

Such English political neologisms were created by merging as Obamacon (Obama + conservative), infoganda (information + propaganda), democratatorship (democracy + dictatorship), politainer (politician + entertainer), pollutician (pollution + politician), manufactroversy (manufactured + controversy), Minnewisowa (The United States geographical area consisting of the states Minnesota, Wisconsin and Iowa, particularly as a political entity), municide (municipal + suicide), Eurogeddon (Europe + Armageddon), genopolitics (genetics + politics), Grexit (Greece or Greek + exit), AfPak (Afghanistan + Pakistan), shampaign (sham + campaign), theocon (theological + conservative), cocpocracy (corporate + bureaucracy), radiclub (radical + liberal), republocrat (republican + democrat), businesscrat (business + democrat), fiscalamity (fiscal + calamity), democzary (democracy + crazy).

In the Ukrainian language following neologisms formed by merging have been found: кучмономіка (Кучма + економіка), нардеп (народний депутат), Євроінтеграція (Європейська інтеграція).

Abbreviation as a way of word formation. It reflects the tendency to rationalize languages, providing linguistic saving efforts. Abbreviation is a common method of derivation in Ukrainian and English.

Among abbreviations in the English language we have found the following ones: RINO (Republican In Name Only), DINO (Democrat In Name Only). These abbreviations are examples of acronyms because they consist of initial letters of the phrase.

In the Ukrainian language we have found the following examples: АТО (антитерористична операція), ЄС (Європейський Союз), ОДА (обласна державна адміністрація), ГПУ (Генеральна прокуратура України), МВФ (Міжнародний валютний фонд).

Таким чином можемо зробити висновок, що тенденція до вживання Півсхідного діалекту знижується відповідно до зниження віку його мовців.

У дослідженнях багатьох науковців визначено спільність рівнів і критеріїв при аналізі питань функціонування різних мов та аспекти національно-мовних відносин у різних державах. Вважається, що етнічна ідентичність формується і існує у контексті соціального досвіду та процесу, з якого люди ідентифікують себе або інших в якості членів певної етнічної групи.

Вивчення Півсхідного діалекту розкриває питання **впливу етнічної категорії на мовлення** мешканців даної території. Особливо відзначимо, що місто Півсхідне є унікальним з точки зору етнічної диференціації у вигляді того, що контингент, який мешкає тут є досить різноманітним: ірландці, шотландці, мігранти з різних частин Європи, а також представники афро-американського походження.

Мові жителів Півсхідного притаманні такі фонетичні явища як: спадна інтонація наприкінці питального речення, ковтання та опущення звуків й дифтонгів. Монофтонгізацію дифтонга [aw] доцільно аналізувати саме в контексті відмінностей вимови афроамериканців та решти населення. Згідно з даними досліджень вчених, лише 6,9% від загального обсягу вимови, що реалізується афро-американцями включає монофтонгізацію дифтонга [aw], аналогічний обсяг для білих мешканців Півсхідного становить 21,4%. При цьому аналіз монофтонгізації дифтонга [aw] у мовленні окремо взятих афро-американців не виявив інших соціальних характеристик, які б суттєво корелювали з монофтонгізацією дифтонга [aw] [1].

Як відомо, однією з форм **впливу на мову** є соціальна диференціація суспільства, яка обумовлена його соціальною неоднорідністю. Тож «соціальний статус» у якості соціальної категорії є явищем інтегрованим та має **вплив на властивості мови на всіх етапах її розвитку**.

Соціофонетичну варіативність мовлення носіїв Пітсбурзького діалекту доцільно розглядати крізь призму **приналежності до певного класу**. Характерним, на наш погляд, є знову ж такий фонетичний процес як монофтонгізація дифтонга [aw], який здебільшого сприймається як специфіка мовлення робочого класу. Іншою істотною соціофонетичною особливістю мовлення мешканців м. Пітсбург залишається наближення вимови звуку [a] до звуку [ɔ].

Отже, гетерогенність Пітсбурзького діалекту залежить від **впливу різних соціальних чинників**, які діють не лише на слововживання окремої лексики, притаманної мовленню на даній території, - результати впливу можна спостерігати і у фонетичних, і граматичних властивостях мовлення, що представляє інтерес для подальших досліджень природи мовної поведінки мешканців міста Пітсбург.

Бібліографічні посилання:

1. Eberhardt M. Local Identity and Ethnicity in Pittsburgh AAVE / M. Eberhardt, S. Gooden // University of Pennsylvania Working Papers in Linguistics. – 2007. – Vol. 13. – P. 81-94, P. 86

Ковальова Я.В.

ФЕНОМЕН «КОНЦЕПТОСФЕРА» ЯК СУЧАСНА МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Обов'язковою передумовою становлення нових методів викладання іноземних мов був та залишається розвиток лінгвістики як науки про мову. Прискіплива увага сучасних методик викладання іноземних мов до формування, в першу чергу, іншомовної мовленнєвої компетенції

Konopelkina O.O.

UKRAINIAN AND ENGLISH NEOLOGISMS IN THE CONTEXT OF POLITICAL DISCOURSE

Oles Honchar Dnipropetrovsk National University

Political discourse reflects all the social and political changes that are factors of a new perception forming, which is transmitted primarily through neologisms. Conceptual rows of political discourse interact with each other, thereby reproducing the multi spectrum gamma of conceptual world view.

In the analysis of lexical units-neologisms in the sphere of policy the following models of word formation have been identified:

Affixed model. This method actually prevails in the formation of neologisms. The original word is characterized by fragmentation and the presence of internal predication. In English common suffixes are as follows: -ism: Obamunism, Bushism, Americentrism, Eurocentrism, Afrocentrism, endism, declinism; -philia: Obamaphilia, Baracaphilia, Palinphilia; -mania: Obamamania, Palinmania; -phobia: Obamaphobia, Baracknophobia, Palinphobia; -er: birther, deather, thruther. -ness: presidentialness.

The following prefixes can be found: pre-: precrimination (pre- + recrimination), prebituary (pre- + obituary); non-: nontroversy; re-: rescandal; under-: underdecided, un-: unconcession, over-: overvoting.

Affixed model is also very common in the Ukrainian language. Here you can find the following prefixes: анти-: антинатовщина, антимайдан. The following political neologisms are formed by the suffixes way: -ізм: кравчукізм, кучмізм; -ал: регіонал; івець-: беркутівець, ющенківець, бютівець; -іст: кучміст. Even prefixes and suffixes way can occur, for example, neologism "зросійщення" was created with the help of- prefix з- and suffix -енн.

Another quite common phenomenon in the context of word formation is a merger, especially in English. The meaning of neologisms created by merging is

пунктуації окремо, то можна вести мову лише про певний аспект перекладу. Так само, аналіз перекладу окремого речення іще не дає підстав робити висновки про переклад цілого тексту. Отже, комплексний підхід до аналізу перекладу тексту дає більше можливостей у порівнянні з аналізом окремих явищ.

Бібліографічні посилання:

1. **Андрієнко Т.** Стратегії очуження й одомашнення в перекладі художнього дискурсу з англійської мови на українську : монографія / Т.П. Андрієнко ; Київ. міжнар. ун-т. - К. : КиМУ, 2011. - 265 с.
2. **Пчілка О.** Біла кицька / О. Пчілка // Пчілка О. Твори / Упоряд., авт. передм. і приміт. Н.О. Вишневська. – К.: Дніпро, 1988. – С. 287-299.
3. **Рецкер Я.** Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвист. теории перевода / Я.И. Рецкер. – М.: «Международ.отношения», 1974. – 216 с.
4. **Селіванова О.** Лінгвістична енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2011. - 844 с.
5. **Pchilka O.** The White Cat / Transl. by R. Franko // Women's voices in Ukrainian literature / R. Franko (transl.); S. Morris (ed.). – Toronto, Language Lanterns Publications, 1998– . – Volume I: The Spirit of the Times ; selected prose fiction / by O. Pchilka and N. Kobrynska. – 1998. – P. 162-173.

студента, яка представлена не лише знанням мови як системи, а й соціокультурною, в тому числі країнознавчою та лінгвокраїнознавчою складовими, об'єктивно зумовлена виникненням і впевненим розвитком когнітивістики, яка вивчає «системи знань, процеси обробки та переробки інформації» [2, с. 15], та когнітивної лінгвістики, яка досліджує ментальні процеси щодо сприйняття вербальної інформації, її мовного усвідомлення та ментальної репрезентації.

Переваги оволодіння іноземною мовою за методологією концептуального опанування навколишнім середовищем уявляються безперечними. Виходячи з визначення концепту як «глобальної одиниці мислячої діяльності» [1, с. 135], сучасна методика іноземних мов пропонує оволодівати не лише поняттям «значення слова», а й цілісним комплексом знань навколо реалії, яка вивчається, усвідомлюючи ці знання у різноманітті його аспектів: від культурологічного до лінгвокультурологічного, логічного, і, навіть, семіотичного. Таким чином, семантичний аналіз слів мови, яка вивчається, співвідноситься із когнітивним, а семантика мови з концептосферою народу, що, як попереджають науковці, не може ототожнюватися, як не можна ототожнювати мовну і комунікативну чи мовленнєву свідомості.

Зосереджуючись на предметі когнітивної лінгвістики, вивчаючий іноземну мову поринає у сукупність мовних засобів, які репрезентують концепт, що вимагає від нього розуміння певної ієрархії набутих знань: від з'ясування ключового слова, похідної номінації до сімільярів, окказійних індивідуально-авторських номінацій, сталих словосполучень, фразеологізмів, метафоричних номінацій тощо, що в науці отримало визначення «впорядкуванням за польовим принципом», тобто визначення «ядра», «ближньої», «далекої» і «крайової периферії».

Концепт як певний фрагмент світу класифікується за типом знань і відображенням дійсності, за ступенем абстрактності, за належністю до вікових, гендерних, професійних груп, за врахуванням індивідуальності

того, ким він вибудовується. Моделювання концепту передбачає врахування перцептивних і образних ознак. Становлення концепту відбувається у декілька етапів: від сприйняття та характеристику денотату концепту до створення уяви про інформаційний зміст концепту та визначення його інтерпретаційного поля.

Таким чином, формування мовної свідомості студента відбувається шляхом творчого опанування, перш за все, дійсності, яка репрезентована не тільки у інших мовних знаках, а й по іншому репрезентує знайому для вивчаючого реальність. Залучення концепту для організації навчального процесу на заняттях з іноземної мови дає викладачу можливість створити інформаційний простір, в якому студент набуває знання через різноманітні мовних форм і комунікативних ситуації/намірів. Такі знання є культурно детермінованими одиницями комунікації і становлять підґрунтя для формування іншомовної компетенції у студента.

Бібліографічні посилання:

1. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс/ В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 477 с.
2. Кубрякова Е. С. Типы языковых значений : семантика производного слова/ Е. С. Кубрякова. – Изд. 2-е, доп. – М. : Наука, 2007. – 208 с.

вжиту для яскравішого відтворення історичного колориту тексту: навіть україномовні молоді вчені в Російській імперії на межі XIX-XX ст. повинні були писати наукові праці російською мовою. Також ця інтергloseма не супроводжується перекладом, оскільки через історично зумовлені обставини вона буде зрозумілою для переважної більшості українських читачів. Такому розумінню також сприяє авторська пунктуація – відсутність лапок для виокремлення прямої мови і наявність лапок для виділення інтергloseми.

У перекладі речення відтворюється таким чином: *It was not only Master Mykola's desk, but also his life, that had reached that chronic state when a young scholar is said to be "writing his 'major oeuvre for his degree'."* [5, с. 162]. Попри те, що використано звичайні правила пунктуації для виокремлення прямої мови, також до тексту вводяться одинарні лапки для відокремлення словосполучення, що є еквівалентом інтергloseми і, водночас, для відтворення авторської пунктуації. У реченні також вжито іншомовне слово *oeuvre* (інтергloseма відтворюється за допомогою іншої інтергloseми), яке, крім того, має окреме форматування – виділене курсивом (оскільки ми виділили курсивом весь приклад, то особливе форматування показуємо напівжирним накресленням). У цьому випадку воно перекладом основною мовою твору також не супроводжується, хоча його переклад був поданий у схожому виразі на цій самій сторінці вище: *his "major oeuvre [work]"* [5, с. 162] – таким чином перекладачка робить спробу не лише показати пряму мову, але також і яскравіше передати історичний колорит твору (принаймні, загальновідомо, що деякий час тому французька мова була мовою міжнародного та ділового спілкування у Європі, а вказівка на значення слова у квадратних дужках полегшує рецепцію тексту для читачів, які цією мовою не володіють).

Підсумувавши різні аспекти перекладу наведеного речення, можемо визначити ступінь його еквівалентності. Таким чином, якщо розглядати особливості відтворення, наприклад, власної назви або авторської

парадигми. Однією з актуальних проблем у перекладознавчих дослідженнях залишається вибір оптимальної одиниці перекладу для аналізу тексту та оцінки якості перекладу.

Про проблему вибору одиниці перекладу писали багато вчених. Зокрема, Я. Рецкер зазначав, що одиницею перекладу в письмовому перекладі може бути слово, словосполучення, синтагма, речення, абзац і навіть весь текст [3, с. 25]. О. Селіванова наголошує на тому, що при виборі одиниць перекладу часто розглядають переважно лексичні одиниці тексту [4, с. 550].

Вибір одиниці перекладу також впливає і на інші напрями перекладознавчих досліджень. Наприклад, від обраної одиниці перекладу залежить вибір перекладацької стратегії. Т. Андрієнко у цьому контексті розрізняє глобальні та локальні стратегії, що відповідно визначають підхід до перекладу тексту в цілому та вибір конкретних дій перекладача [1, с. 25].

На нашу думку, вибір одиниці перекладу також впливає на особливості перекладознавчого аналізу тексту перекладу. Розглянемо приклад українсько-англійського перекладу художнього тексту.

Так, в українському реченні: *Не тільки ж робочий стіл, але і все життя пана Миколи прийшло до такого хронічного стану, коли про молодого вченого кажуть: він пише «сочинение на степень»* [2, с. 287] ми можемо виокремити форму звертання (проте вжиту в розповідному реченні з атрибутивною функцією), власну назву, представлену антропонімом, інтергloseму, і загалом – багатокomпонентну структуру речення з точки зору синтаксису. Як бачимо, семантика окремих елементів речення (слів і словосполучень) перебуває у тісному зв'язку з його синтаксичною структурою. Наприклад, використання слова *пан* поза власне звертанням вказує на належність референта до певного соціального класу, після двокрапки подається пряма мова неперсоніфікованого узагальненого абстрактного продуцента. Вона включає інтергloseму,

Кожушко С.П.
МОВНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ НА ТРЕТЬОМУ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ РІВНІ В УМОВАХ АСПІРАНТУРИ
НОВОГО ТИПУ

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля

Проблема підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії набула нового змісту з моменту прийняття нового Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.), затвердження Кабінетом Міністрів України «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» (2015 р.) та «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (2016 р), що зумовило необхідність переосмислення системи підготовки в аспірантурі в цілому та навчання іноземних мов зокрема.

Згідно з вимогами часу навчання в аспірантурі передбачає не тільки поглиблене вивчення методологічних та філософських основ конкретної наукової галузі, а й формування навичок самостійної науково-дослідної діяльності та подальший розвиток професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності, що в свою чергу позитивно впливає на становлення молодого вченого, який має чітко сформовані риси професійно-орієнтованої полікультурної особистості.

Серед вимог, що висуваються до майбутніх докторів філософії (PhD), особливе місце займають вимоги до ступеня володіння іноземною мовою. Вже на початковому етапі вступники мають володіти іноземною в обов'язок, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Це змушує кафедри, які відповідають за мовну підготовку здобувачів, ретельно переглянути, модифікувати та удосконалити відповідні програми, наповнивши їх новим змістом.

Враховуючи значущість, роль і місце іноземних мов у підготовці здобувачів третього рівня освіти, зміни у системі їх підготовки, а також власний досвід роботи з аспірантами, виділяємо ряд технологій, які, на нашу думку, є продуктивними в системі підготовки наукових кадрів нового покоління. Серед таких насамперед виокремлюємо тренінгові, діалогові та проектні. Саме останні, з нашої точки зору є найбільш перспективними в процесі підготовки з іноземних мов здобувачів третього рівня освіти.

Щодо сутності, то проектна технологія є системою операцій, технічних дій і функцій, які реалізуються у процесі навчання; функціонально вона визначає взаємодію основних елементів моделі (її мети; змісту; технологій навчання – прийомів, методів, засобів навчання, способів контролю та корекції; результату; діяльності викладача і студента); передбачає реалізацію системи дидактичних засобів (змісту, етапів, методів тощо), моделювання проблемних ситуацій, що вимагають від тих, хто навчається пошукових, дослідницьких зусиль, спрямованих на винайдення ефективних шляхів розв'язання проблем, їх публічну презентацію та аналіз підсумків.

Одним з прикладів реалізації проектної методики при вивченні здобувачами англійської мови є організація наукової конференції, робочою мовою якої є одна з іноземних (англійська, німецька, французька, іспанська). У ході виконання цього проекту його учасникам пропонується обговорити тематику наукового заходу, скласти та розіслати інформаційні листи з вимогами до публікацій, написати та відредагувати тези доповідей, скласти програму конференції, провести пленарні та секційні засідання, воркшопи, перед- та післяконференційні заходи, тощо. Нагадуємо, що проект має виконуватися виключно іноземною мовою і може мати своє прикладне продовження – реальний випуск збірки тез іноземною мовою за результатами власних досліджень.

Переконані, що використання проектної методики у навчанні іноземних мов здобувачів третього рівня освіти є доцільним, оскільки виконання проектів:

- а) зорієнтоване на активні методи навчальної діяльності;
- б) має безпосередній зв'язок з реальними потребами тих, хто навчається та дозволяє створити умови, максимально наближені до умов реальної наукової діяльності;
- в) підвищує позитивну процесуальну мотивацію тих, хто навчається, оскільки зацікавленість у виконанні проекту підвищує як загальний рівень наукової роботи, так і засвоєння мови, що вивчається;
- г) сприяє виробленню навичок та вмінь самонавчання, необхідних для ефективної праці науковців, адже за умов проекту вони виконують пошук, аналіз та систематизацію значної кількості додаткового матеріалу, що безпосередньо пов'язаний з їх науковою діяльністю та темою дослідження.

Паралельно з підвищенням професійної підготовки в цілому, виконання проектів сприяє ще й розвитку таких загальнолюдських цінностей як толерантність, взаємоповага, вміння не тільки слухати, але й чути співрозмовника, тощо, тобто тих рис, які є важливими для наукової та майбутньої професійної діяльності здобувачів.

Козачук А.М.

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Київський університет імені Бориса Грінченка

У перекладознавстві, як і в інших галузях філологічної науки, постійно відбувається пошук нових методів та прийомів дослідження, що з часом може спричинити не лише появу нових методів, але і зміну наукової